

דוחות כספיים ביניים ליום 31 במרס 2012

דוחות כספיים ביניים ליום 31 במרס 2012

- פרק א':** דוח הדירקטוריון
פרק ב': דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית
על הדיווח הכספי ועל הגילוי
פרק ג': דוחות כספיים
פרק ד': הצגת נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים
המיוחסים לחברה
פרק ה': נספחים

פרק א': דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1	הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד.....	2
1.1	תיאור החברה.....	2
1.2	התפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון.....	3
1.3	התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית.....	11
2	המצב הכספי.....	13
2.1	נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים.....	13
2.2	דיווח בדבר "הערך הגלום" (Embedded Value) של מנורה מבטחים ביטוח.....	15
3	תוצאות פעילות.....	15
3.1	נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים.....	15
3.2	פרמיות ביטוח שהורווחו, ברוטו.....	16
3.3	תוצאות הפעילות בתקופת הדוח.....	16
3.4	רווח כולל מתחומי פעילות.....	17
3.5	מידע כספי לפי תחומי הפעילות.....	18
3.6	תזרים מזומנים.....	24
3.7	מקורות מימון.....	24
4	דיווח בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם.....	25
5	היבטי ממשל תאגידי.....	25
5.1	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה.....	25
6	גילוי ייעודי למחזיקי אגרות חוב.....	26
6.1	פרטים בדבר תעודות התחייבות של התאגיד.....	26
7	הוראות גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד.....	26
7.1	דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים.....	26
8	הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.....	27

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוח הדירקטוריון ליום 31 במרס 2012

פרק זה, במסגרת הדוח הרבעוני, כולל לעיתים מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על האינפורמציה הקיימת בחברה במועד פרסום הדוח וכולל את הערכות החברה או כוונותיה, נכון למועד פרסום הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים, כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "בכוונת החברה/הקבוצה", "צפוי/ה" וכדומה, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

דוח הדירקטוריון שלהלן סוקר את פעילותה של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "החברה") לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2012 (להלן: "תקופת הדוח").

דוח הדירקטוריון סוקר את השינויים העיקריים בפעילות החברה בתקופת הדוח. הדוח נערך בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, ומתוך הנחה שבפני המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2011.

ביחס לתיאור עסקי המבטחים המאוחדים בדוחות החברה, נערך הדוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998 ובהתאם לחוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.

1. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד

1.1 תיאור החברה

1.1.1 בעלי מניותיה של החברה

החברה הינה חברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בעלי מניותיה העיקריים של החברה הינם נידן אסטבלישמנט ופלמס אסטבלישמנט (תאגידים זרים) המוחזקים בנאמנות עבור מר מנחם גורביץ והמחזיקים בכ- 61.86% ממניות החברה. מנכ"ל החברה, מר ארי קלמן, המכהן גם כיו"ר מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, חברה בת של החברה (להלן: "מנורה מבטחים ביטוח") מחזיק, באמצעות החברה לנאמנות עובדים, נכון למועד הדוח, בכ- 2.72% ממניות החברה. יתרת מניות החברה מוחזקות בידי הציבור.

1.1.2 תחומי פעילותה של החברה

נכון למועד הדוח, החברה עוסקת, באמצעות חברות בנות בשליטתה, בכל ענפי הביטוח העיקריים, ובכלל זה ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (הכולל ביטוחי חיים, גמל ופנסיה), ביטוח רכב (חובה ורכוש), ביטוח כללי אחר וביטוח בריאות.

בנוסף, עוסקת החברה, באמצעות חברות בנות נוספות בשליטתה, בפעילות בתחום שוק ההון והפיננסים, ובכלל זה בניהול קרנות נאמנות, ניהול תיקי השקעות וחיתום. לחברה גם פעילויות נוספות (שאינן מהוות "תחום פעילות" כהגדרת המונח בתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיטוט תשקיף, מבנה וצורה), התשכ"ט-1969), כגון השקעות בנדל"ן ובאנרגיה סולארית בחו"ל.

כמו כן, מחזיקה הקבוצה בשלוש סוכנויות ביטוח: ארנון את וינשטוק סוכנות לביטוח (1989) בע"מ וסיני סוכנות לביטוח בע"מ, באמצעות שומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "שומרה"), ואורות סוכנות לביטוח חיים (2005) בע"מ, באמצעות מנורה מבטחים ביטוח, והכל כמפורט בתרשים מבנה החזקות של הקבוצה, בסעיף 1.2 לדוח תיאור עסקי התאגיד.

לתיאור תחומי הפעילות של הקבוצה ראה סעיף 1.3 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2011.

1.2 התפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון

1.2.1 קבלת דיבידנד

בחודש פברואר 2012, חילקה מנורה מבטחים ביטוח, חברה בת של החברה, את מלוא (100%) מניות מנורה מבטחים פנסיה שהיו בבעלותה, כדיבידנד בעין, לחברה. לפרטים נוספים ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

1.2.2 הפחתת דמי ניהול

בחודש פברואר 2012, אושרו בוועדת הכספים של הכנסת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012 (להלן, לצורך ס"ק זה: "התקנות"), שעניינן קביעת תקרות לדמי ניהול שרשאים גופים מוסדיים לגבות בגין קופות גמל וקופות ביטוח שבניהולם כדלהלן:

בקופות גמל: החל משנת 2013 - שיעור דמי הניהול לא יעלה על 1.1% מהצבירה ועל 4% מההפקדות השוטפות; והחל משנת 2014 - שיעור דמי הניהול לא יעלה על 1.05% מהצבירה ועל 4% מההפקדות השוטפות. ממקבלי קצבאות זקנה ושאיירים ניתן יהיה לגבות דמי ניהול בשיעור שלא יעלה על 0.6% מהצבירה.

בקופות ביטוח (פוליסות ביטוח חיים): בפוליסות חדשות שיופקו החל מ- 1.1.2013 - יחולו השיעורים המפורטים לעיל בנוגע לקופות גמל. לגבי פוליסות שבתוקף לפני המועד האמור, לא יחול שינוי בתקרת דמי הניהול.

נכון למועד הדוח, לא ניתן להעריך את התממשות הפרסומים אודות האפשרות כי בנוסף לקביעת תקרות דמי הניהול כמפורט לעיל, יקבע בחקיקה גם סכום מינימאלי של דמי ניהול במוצרים השונים. בנוסף, ועל רקע ההוראות החדשות בתקנות, יתכן שינוי בהתנהגות הצרכנים ולקוחות הקבוצה, בעלי פוליסות ביטוח שבתוקף, שהתקנות כאמור אינן חלות לגביהן. לפיכך, לא ניתן להעריך, בשלב זה, את ההשלכות המצרפיות של תמהיל ההוראות הסופיות שיחולו. מבלי לגרוע מהאמור, נראה כי לתקנות תהיה השלכה על התוצאות הכספיות של מנורה מבטחים ביטוח וכן של מנורה מבטחים גמל, גופים מוסדיים בקבוצה, ומכאן גם על תוצאות הקבוצה. בנוסף, ליישום התקנות צפויה להיות השפעה גם על הערך הגלום בגין מכירת פוליסות ביטוח חיים חדשות שימכרו בעתיד. הערכת החברה הינה מידע צופה פני עתיד המבוססת על הוראות התקנות והערכתה לגבי השפעתן על תוצאות הקבוצה. ואולם, אין באפשרות החברה לאמוד את עוצמת והיקף ההשפעה. החברה תוסיף ותבחן את ההשפעה של התקנות על תוצאות פעילותה וכן דרכים להתמודד עם השפעות אלו.

1.2.3 תקנות ההון המזערי - חברות מנהלות

בחודש פברואר 2012, פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 (להלן, לצורך ס"ק זה: "התקנות"), וחוזר מפקח שעניינו דרישות הון מחברות מנהלות המכיל הוראות נלוות לתקנות. התקנות מגדירות את ההון העצמי הנדרש מחברה מנהלת. להשלכות התקנות על דרישות ההון העצמי של החברות המנהלות בקבוצה ראה סעיף 2.1.2 להלן וכן באור 5 לדוחות הכספיים.

1.2.4 מבקר פנים - פרישה

בחודש מרס 2012, הודיע מבקר הפנים, ליו"ר החברה וליו"ר מנורה מבטחים ביטוח על רצונו לפרוש מתפקידו כמבקר פנים בחברה ובכל החברות הבנות בקבוצה, בהן הוא מכהן כמבקר פנים, מטעמים אישיים שאין בהם עניין לציבור, וזאת החל מיום 1 במאי 2012. החברה פועלת לגיוס מבקר פנים חליפי בהקדם. להבטחת המשך פעילות הביקורת בהתאם לתוכנית העבודה המאושרת לשנת 2012, מונה עובד ביקורת בכיר בקבוצה כמנהל ארגוני האחראי לתיאום פעילות המחלקה למול יו"ר הדירקטוריון ויו"ר וועדת הביקורת.

1.2.5 רכישת נכס - בנק לפיתוח התעשייה

בחודש מרס 2012, השלימה מנורה מבטחים ביטוח את העסקה לרכישת מלוא (100%) המניות הנכללות בהון המניות המונפק והנפרע של הבנק לפיתוח תעשייה בישראל בע"מ (להלן: "בל"ת") ומיזוג פעילות בל"ת למנורה מבטחים ביטוח, וזאת לאחר קיום כל

התנאים המתלים, לרבות אישור בית המשפט למיזוג כאמור, ואישור רשות המסים לעסקה. כתוצאה מהשלמת העסקה, מנורה מבטחים ביטוח רשמה, בתקופת הדוח, הכנסות מיסים בסך של כ- 54 מיליוני ש"ח. לפרטים ראה באור 4 לדוחות הכספיים.

1.2.6 הליכים משפטיים

לעניין התפתחויות בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות ולאישור תובענות שהוגשו כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות שלה, כייצוגיות, ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

1.2.7 מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

1.2.7.1 כללי

- בחודש מאי 2012 פורסמה טיוטה שלישית של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) דמי עמילות, התשע"ב-2012, שבמסגרתה מוצע, בין היתר - (i) לקבוע הוראות לעניין עמלת שירות שמשלם הגוף המוסדי לסוכן הביטוח, כגון אלה - העמלה תשולם באמצעות תשלום כספי באופן ישיר; שיעור עמלת השירות החודשית בגין מוצר ביטוח לתקופה לא קצובה תהיה קבועה ב- 60 החודשים הראשונים שלאחר הצירוף; לא תשולם עמלת שירות בגין עמית שהקשר עימו נותק או עמית שנפטר, וזאת החל מהמועד המאוחר מבין מועד הפחתת דמי הניהול לגוף המוסדי בהתאם לתקנות דמי הניהול החדשות האמורות לעיל או תום 9 חודשים מהמועד שבו הודיע הגוף המוסדי לסוכן הביטוח בכתב על ניתוק הקשר עם העמית או על פטירת העמית, ועל האפשרות שלא תשולם בגינו עמלת שירות; (ii) לקבוע הוראות שונות בנוגע לתגמול סוכן ביטוח בשל עמידה ביעד מכירות ("עמלת יעד"), כאשר יעד המכירות נקבע על בסיס פעולות שיווק של כל מוצרי הביטוח של הגוף המוסדי הנכללים בסוג מסוים של מוצר ביטוח, תקופת המדידה היא לפחות שנה אחת, תשלום עמלת יעד בגין מוצר פנסיוני יעשה אך ורק באמצעות תשלום כספי, עמלת היעד בגין מוצר ביטוח לתקופה לא קצובה לא תעלה על פי 40 מעמלת השירות החודשית בעד החודש השני שלאחר הצירוף, וכן הוראות לעניין השבת חלק מעמלת היעד במקרה של הפסקת הפקדות או מינוי בעל רישיון אחר לטפל במוצר הביטוח; (iii) לקבוע הוראות בנוגע להחזר הוצאות ששילם סוכן הביטוח בשל פעילותו כסוכן ביטוח ("הוצאות שיווק"), ובין היתר - החזר הוצאות שיווק יתבצע רק על פי הסכם בכתב לתקופה שלא תפחת משנתיים וחייב סוכן הביטוח בגילוי על החזר הוצאות השיווק שהוא זכאי לו מהגוף המוסדי באתר האינטרנט ובמסמך בכתב שיימסר ללקוחות קודם לתחילת השיווק; (iv) לקבוע הוראות המסדירות תשלום דמי עמילות למספר בעלי רישיון במקביל במסגרת מעבר לקוחות בין סוכני ביטוח.

- בחודש אפריל 2012 פרסם המפקח טיוטת מכתב למנהלי הגופים המוסדיים שעניינו משטר כושר פירעון ישראלי. על פי הטיטה, לאחרונה הודיע הפרלמנט האירופי על דחיית ההצבעה על התיקונים לדירקטיבת סולבנס II, ונוצר חשש כי תהליך יישום הדירקטיבה באירופה עומד להתעכב משמעותית. על מנת להפיג את אי-הודאות שנוצרה לגבי המשך יישום הדירקטיבה בישראל, פנה אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון ביום 30 באפריל 2012 במכתב למנהלי חברות הביטוח ובו פרט את רשימת הצעדים המתוכננים. עיקרי הדברים הינם: צפויה הגשה נוספת של QIS (להלן IQIS) על בסיס נתוני מאזן 2011 על פי הנחיות מעודכנות שיפורסמו. המועד המשוער להגשה הינו סוף נובמבר 2012; החל מאמצע שנת 2013, יחויבו חברות הביטוח להגיש לפיקוח על הביטוח, דיווח סדיר לגבי כושר הפירעון שלהן לפי IQIS, בנוסף לדיווח הרגיל על כושר פירעון, על בסיס המאזן השנתי, כשהוא סקור על ידי רואה חשבון מבקר. בעתיד בכוונת האגף להגביר את תדירות הדיווח; הנעת תהליך ההערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) על פי לוח זמנים משוער להגשת דוח סופי בסוף 2014; פרסום אופן קביעת תוספת ההון, בין השאר על בסיס דוח ה-

ORSA ותוצאות הדיווח לפי IQIS, במהלך שנת 2014; יצוין, כי לא נקבע עדיין מועד לפרסום תקנות הון על בסיס IQIS והחלת דרישות ההון.

• בחודש אפריל 2012, גיבש המפקח בשיתוף עם המפקח על הבנקים בבנק ישראל (להלן, ביחד: "המפקחים"), טיוטת מסמך עקרונות משותף, להערות הציבור, למתן היתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בגופים מפוקחים ולקביעת תנאים בהיתר. המסמך נועד להגביר את ההרמוניזציה והאחידות במדיניות הפיקוחית הנהוגה ביחס למתן היתרי שליטה במוסדות הפיננסיים השונים - מוסדות בנקאיים ומוסדות ביטוח וחסכון ארוך טווח.

כנזכר במסמך, השיקולים העומדים לנגד עיני המפקחים בבחינת התאמת המבקש לשלוט בגוף מפוקח, מתמקדים בחמישה תחומים עיקריים: יושר ויושרה אישיים ועסקיים; חוסן פיננסי; אסטרטגיית השקעה; ניסיון עסקי; ועסקיו ועיסוקיו האחרים של מבקש ההיתר.

לאור מסמך העקרונות המשותף, פורסמה גם טיוטת עדכון של מסמכי המדיניות הספציפיים שמנחים את כל אחד מהמפקחים בעניין מתן היתרי שליטה בתחום שבפיקוחו. העקרונות המנחים למתן היתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה שנקבעו במסמך העקרונות המשותף, עוסקים במספר נושאים מרכזיים: (1) קביעת שיעור החזקה מזערי הנדרש לשם שליטה בגוף מפוקח, כפועל יוצא של גודל הגוף המפוקח; (2) הגבלת הפער בין האינטרס ההוני של בעל שליטה בגוף מפוקח לבין שיעור השליטה בו; (3) קביעת כללים והגבלות לגבי תאגידים באמצעותם רשאי בעל שליטה להחזיק בגוף מפוקח; (4) במטרה להבטיח את יציבות שרשרת השליטה דרישה להון עצמי של מבקש היתר השליטה, כפועל יוצא של היקף השקעתו בגוף מפוקח; (5) מגבלות על אופן מימון השקעה בגוף מפוקח; (6) הגבלת החזקות אחרות ופעילויות נוספות של השולט בגוף מפוקח, לשם מניעת ניגודי עניינים; (7) דרישה להתחייבות של חברי קבוצת השליטה להזרים הון לגוף מפוקח שבשליטתם, בתנאים ובהיקף שייקבע המפקח הרלוונטי.

• בחודש אפריל 2012, פרסם משרד המשפטים טיוטת תקנות החברות (סכומים אחרים הכלולים בהון העצמי שיראו אותם כעודפים), התשע"ב-2012. במסגרת הטיוטה, מוצע בין היתר, לקבוע כי יראו כעודפים (כהגדרתם בסעיף 302 לחוק החברות) גם סכומים הכלולים בהון העצמי של החברה, שמקורם ברווח הכולל האחר, ונובעים מרווח או הפסד מהשקעה בנכס פיננסי, ואשר בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים לא ניתן לסווגם מחדש לעולם לרווח או הפסד של החברה. סכומים כאמור שערכם חיובי, יראו כחלק מהעודפים רק בעת גריעת הנכס הפיננסי, וסכומים שערכם שלילי, יראו כחלק מהעודפים בעת ירידת ערך הנכס הפיננסי.

• בחודש מרס 2012 פורסמה טיוטה שלישית של חוזר גופים מוסדיים שעניינה כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים. הטיוטה פורסמה במקביל לשינויים שבוצעו בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי ההשקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 (להלן, בפסקה זו: "תקנות כללי ההשקעה"), אשר מטרתן לקבוע מסגרת אחידה לכללי ההשקעה על גופים מוסדיים. הטיוטה קובעת הוראות בעניינים שונים, כדי לאפשר גמישות בחלק מהמגבלות החלות על השקעת נכסי גופים מוסדיים, לצורך התאמה למצבי שוק משתנים ולשינויים שיחולו בשוק ההון. בין היתר, מפרטת הטיוטה לעניין כללי השקעה את הנושאים הבאים: חריגה משיעורי השקעה; מינוי דירקטור על ידי גוף מוסדי; מסלול השקעה מתמחה; מסלול השקעה מתמחה מחקה מדד; השקעה בשותפות; השקעה בזכות במקרקעין באמצעות תאגיד שאינו שותפות; מתן הלוואות; עסקה עם גורם קשור או באמצעותו; השקעה בצד קשור; שליטה והחזקת אמצעי שליטה על ידי מבטח. על פי הטיוטה תחילתן של ההוראות ביום תחילתן של תקנות כללי השקעה. כמו כן, מבטלת הטיוטה מספר חוזרים קודמים בנושא השקעות.

• בחודש מרס 2012 פרסמה רשות ניירות ערך הנחיה מקדמית בעניין פעילות השאלות ושאלות של ניירות ערך עבור קרן שבניהול מנהל קרן. על פי ההנחיה, פירעון דמי השאלה שישולמו למשאל מנכסי הקרן במקרה שבו מנהל הקרן לא התקשר במכרז עם חברה סוחרת לשם ביצוע עסקאות בעבור הקרנות שבניהולו והעמלות בקרנות משולמות מאמצעיו וכמו כן במקרה שמנהל קרן כאמור משאל ניירות ערך לקרן שבניהולו ולא זוקף את מרווח דמי השאלה לחשבון הקרן.

עמדת סגל הרשות, כפי שהובעה במסגרת ההנחיה המקדמית, הינה כי דמי השאלה המגיעים בקצה הדרך למשאל צד ג' הינם בגדר תמורה עבור עסקת השאלה, ואינם בגדר "עמלה" לעניין הוראת החוק, אך לעומת זאת מרווח דמי השאלה הינו בגדר עמלה, שלכאורה אסור לפרוע אותו מנכסי הקרן אם ההתקשרות בהסכם במסגרתו היא משולמת לא נעשתה בדרך של מכרז. היות שהרשות מכירה בקושי היישומי של הפרשנות לפיה מרווח דמי השאלה הינו עמלה, בעיקר בשל מיעוט מידע מצד חבר הבורסה לגבי חלקו של רכיב המרווח בדמי השאלה, הודיעה הרשות כי לא תראה בתשלום דמי השאלה במלואם (לרבות הרכיב המשקף את מרווח דמי השאלה) מנכסי הקרן השואלת מבלי שנערך מכרז, כהפרת הוראת סעיף 69(א) לחוק, בהתקיים לפחות אחד מבין שני תנאים כמפורט בהנחיה. כמו כן, עמדת הרשות הינה זהה לגבי קרן המשאלה ניירות ערך, כאשר מרווח דמי השאלה נותר בידי חבר הבורסה ולא נזקף לחשבון הקרן (ומשכך כמוהו כתשלום עמלה על ידה), מבלי שנערך מכרז, והרשות הודיעה כי לא תראה זאת כהפרת הוראת סעיף 69(א) לחוק בהתקיים לפחות אחד מבין שני תנאים כמפורט בהנחיה.

• בחודש מרס 2012, פורסמה הצעת חוק החברות (תיקון מס' 19) (מינוי מומחה לבחינת הסדר חוב בחברת איגרות חוב), התשע"ב-2012, אשר מבקשת לקבוע כי גיבוש הסדרי חוב ילווה על ידי מומחה מטעם בית המשפט, לצורך גיבוש הסדרי חוב יעילים. המומחה יוכל לסייע לצדדים לכל אורך המשא ומתן ובסופו יכין חוות דעת לעניין כדאיתו של הסדר החוב המוצע, לבעלי איגרות חוב. על פי ההצעה, מינוי מומחה וקבלת חוות הדעת מטעמו, יהוו תנאי לאישור הסדר החוב, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת, בשל נסיבות מיוחדות שיירשמו.

• בחודש מרס 2012, פרסמה רשות ניירות ערך הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 38) (מערכת הצבעות באינטרנט), התשע"ב-2012, במסגרתה מוצע לשר האוצר לפעול לתיקון חוק ניירות ערך (תיקון מס' 38), חוק החברות, התשנ"ט-1999, תקנות ניירות ערך (חובות חבר בורסה ללקוחו בקשר עם הצבעה במערכת הצבעות אינטרנטית), התשע"ב-2012, צו ניירות ערך (תיקון התוספת החמישית לחוק), התשע"ב-2012, תקנות ניירות ערך (חתימה ודיווח אלקטרוני) (תיקון), התשע"ב-2012 ותקנות החברות (הצבעה בכתב והודעות עמדה) (תיקון), תשע"ב-2012 (להלן בס"ק זה: "תיקוני החקיקה").

במסגרת תיקוני החקיקה מוצע לכונן את התשתית המשפטית להקמתה של מערכת הצבעות אינטרנטית, באמצעותה יוכלו מחזיקים בניירות ערך להצביע באסיפות השונות באמצעות האינטרנט. מהלך זה נועד לסייע בהגברת מעורבותם של המחזיקים בניירות ערך באסיפות ומימוש כוח ההצבעה שלהם. המערכת תהפוך את אפשרות ההצבעה לפשוטה ונגישה יותר לבעלי מניות מן הציבור.

1.2.7.2 ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

• בחודש מאי 2012 אושרה הצעת שר האוצר בוועדת השרים לענייני חקיקה, שעניינה מתן אפשרות לשכיר לבחור באופן עצמאי את סוכן הביטוח ממנו יקבל שירותי ייעוץ פנסיוני. עוד קובעת הצעת החוק, כי על מעסיק אסור יהיה להתנות מתן הטבות לעובד בזהות הסוכן שנותן לו שירותי ייעוץ. מטרת הצעת החוק היא להפקיד בידי הצרכן את הכוח והיכולת להחליט

בעצמו על ההרכב המלא של הביטוח הפנסיוני שלו, הן בהיבט של בחירת המוצר והן בהיבט של בחירת נותן השירות.

- בחודש מאי 2012 חוקק **תיקון מס' 190 לפקודת מס הכנסה**, שבמסגרתו הוחזר המעמד ההוני (שמאפשר משיכה חד-פעמית ולא כקצבה מקופת גמל) לכספי פיצויי פיטורין שמופקדים בקרן פנסיה ובקופת גמל לא משלמת לקצבה, וכן בוצעו שינויים רבים בהטבות המס הניתנות בגין קצבה, המשפיעות על שכירים, עצמאיים ובעלי שליטה.

- בחודש מאי 2012 פורסמה טיוטה שנייה של **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(עמלות הפצה)(תיקון), התשע"א-2011**, שבה מוצע לקבוע הוראות לפיהן מבטח (לרבות חברה מנהלת) יוכל לשלם עמלת הפצה בגין מוצרים פנסיוניים שבניהולו ואשר לגביהם ניתן ללקוח ייעוץ פנסיוני. כן מוצע לקבוע מודל לעמלת הפצה אחידה במסגרת ביצוע עסקה בשלושת סוגי המוצרים הפנסיוניים: קופת גמל, קרן פנסיה חדשה וביטוח מנהלים. מודל עמלת ההפצה המוצע קובע שיעור עמלת הפצה מרבי של 0.2% מהצבירה ועד 1.6% מההפקדות השוטפות לאותם המוצרים (על בסיס חודשי), ואולם אופן חישוב עמלת ההפצה המוצע יאפשר תשלום עמלת הפצה מופחתת בשיעור של 40% מדמי הניהול הנגבים בפועל מהצבירה ו/או ההפקדה השוטפת, לפי העניין. בנוסף, מוצע לקבוע, כי גוף מוסדי המנהל יותר מקופת גמל אחת (למעט קרן פנסיה), יוכל להתקשר בהסכם הפצה עם יועץ פנסיוני רק אם הסכם ההפצה יחול על כל קופות הגמל (לרבות כל מסלולי ההשקעה שלהן) שבניהול הגוף המוסדי (למעט קופות גמל מבטיחות תשואה או קופות ביטוח מבטיחות תשואה, לפי העניין). כמו כן, מוצע לקבוע, כי לא תשולם עמלת הפצה בגין עמית שהקשר עימו נותק או עמית שנפטר, כאמור בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל (דמי ניהול), התשע"ב-2012, וזאת החל מהמועד המאוחר מבין מועד הפחתת דמי הניהול לגוף המוסדי או בתום תשעה חודשים מהמועד שבו הודיע הגוף המוסדי ליועץ הפנסיוני בכתב על ניתוק הקשר עם העמית או על פטירת העמית, ועל האפשרות שלא תשולם בגינו עמלת הפצה. לגבי קרן השתלמות, אשר שונה באופייה מהמוצרים הפנסיוניים המוזכרים לעיל, מוצע להותיר את תקרת עמלת ההפצה המותרת בשיעור מקסימלי של החלק השנים עשר של 0.25% מיתרת הנכסים הצבורים בקרן לטובת לקוח בכל חודש.

- בחודש מאי 2012 פורסמה טיוטת הכרעה עקרונית בעניין העלאת דמי ניהול ללא הודעה מוקדמת, שבמסגרתה קבע הממונה כי העלאת דמי ניהול ללא הודעה מוקדמת מהווה הפרה של הוראות הדין ועל כן מחוייבות חברות מנהלות (של קופת גמל, לרבות קרן פנסיה) לבצע השבה יזומה לעמיתים של דמי ניהול שנגבו ביתר, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, למעט אם העלאת דמי הניהול בוצעה בתום תקופת הטבה קצובה בדמי הניהול ולחברה אסמכתא לכך שהעמית היה מודע לגובה ולתקופת ההטבה. כן נקבעו בטיטות ההכרעה, בין היתר, הוראות למקרה שבו הגילוי על דמי הניהול לאחר ההעלאה ניתן בדוח התקופתי לעמית, לוח זמנים ליישום ההכרעה העקרונית, חובה לערוך תכנית עבודה המפרטת את אופן ביצוע ההשבה, ואופן הדיווח לעמיתים ולממונה על יישום ההכרעה. לאור העובדה כי מדובר בטיטות הכרעה אשר פורסמה רק לאחרונה לתגובת והערות החברות, אין, בשלב זה, אפשרות לאמוד את השלכותיה על תוצאות פעילותה של החברה.

- בחודש אפריל 2012 פרסם המפקח חוזר שעניינו **חתימה גרפית ממוחשבת**. מטרת החוזר לייעל ולשפר את אופן העברת המסמכים מבעל הרישיון (שהינו סוכן ביטוח כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח ולהלן: **"בעל הרישיון"**) לגוף המוסדי, לקצר את זמני העברת המסמכים ולשפר את השירות למבוטח והכל מבלי לפגוע בזכויות המבוטח. חוזר זה מבטל את חוזר 2011-10-4 שעניינו חתימה גרפית ממוחשבת. בין ההוראות שנוספו

לחזור מחודש אפריל 2012: הוספת הגדרת עובד; בעל רישיון רשאי להחתים מעסיק לגבי עסקה שנעשתה עבור עובדיו במסמך נפרד מזה שחתם עליו העובד, והכל לאחר שזיהה באופן חד ערכי את המעסיק. תחילתו של החוזר ביום פרסומו.

- בחודש אפריל 2012, פרסם המפקח טיוטת חוזר בנושא **מבנה הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים של חברות מנהלות בהתאם לתקני הדיווח הבינלאומיים (IFRS)**. מטרת הטיוטה הינה לקבוע הוראות הנוגעות למבנה הגילוי הנדרש בהתאם לתקינה הבינלאומית בדוחות כספיים שנתיים של חברות מנהלות.

ההנחיות המפורטות בטיוטת החוזר משקפות את ההוראות העדכניות של התקינה הבינלאומית, לרבות שינויים שנתקבלו בשנים האחרונות, תוך שיפור הגילוי בדוחות הכספיים. ההוראות מתייחסות הן לחברה המנהלת קופות גמל או קרנות פנסיה והן לחברה המנהלת גם קופות גמל וגם קרנות פנסיה, במטרה לקבוע מבנה גילוי אחיד ומסודר שיצור שפת דיווח אחידה בדוחות הכספיים של כל הגופים המוסדיים.

- בחודש ינואר 2012 פרסם המפקח טיוטה שלישית של **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הקמת מסלולי ברירת מחדל), התשע"ב-2012**, יחד עם טיוטת חוזר שלישית שעניינה התאמת מסלול ההשקעה למאפייני העמית (להלן: "טיוטת המודל החכ"מ"). על פי טיוטת המודל החכ"מ, על כל גוף מוסדי לנהל בכל אחת מקופות הגמל שבניהולו מספר מסלולי השקעה, אשר יהוו ברירת מחדל עבור עמיתים (לרבות עמיתים קיימים במסלולים הכלליים הקיימים) שלא בחרו במסלול אחר, בהתאם לאחת משתי החלופות הבאות: (i) לפחות שלושה מסלולים לעמיתים שטרם מלאו להם 60 ומסלול לעמיתים בני 60 ומעלה, או - (ii) מסלולי השקעות אשר בכל אחד מהם מצויה קבוצה של עמיתים בטווח תאריכי לידה מסוים. עוד מוצע, כי בכל מקרה, הכספים העומדים כנגד התחייבויות לתשלומי קצבה יושקעו במסלול השקעה נפרד. המודל המוצע אינו מיועד לחול על קופות גמל מרכזיות, קרנות פנסיה ותיקות, קרנות השתלמות, קופות גמל בניהול אישי, קופות גמל מבטיחות תשואה וקופות גמל למטרה אחרת. בחודש אפריל 2012, נוכח עיכוב באישור הטיוטה השלישית לתקנות המצוינת לעיל, הודיע הפיקוח כי בכוונתו לדחות את תחילת התקנות ל- 1 בינואר 2014 (במקום 1 בינואר 2013, כפי שהוצע בטיוטה המקורית שהועברה בכנסת), בכפוף לאישור הכנסת.

1.2.7.3 ביטוח כללי

- בחודש אפריל 2012, בעקבות השינויים בתעריפי הביטוח השיורי החלים מיום 1 במאי 2012, פרסם המפקח חוזר שעניינו **דמי הביטוח המרביים בענף רכב חובה**. בחוזר הבהיר המפקח כי לא יינתן אישור על ידו לגבות דמי ביטוח נטו, עבור ביטוח כלי רכב שאינו אופנוע, העולים על 90% מדמי ביטוח נטו עבור ביטוח בעל מאפיינים זהים במסגרת הביטוח השיורי (בפול). החוזר הנ"ל מבטל את סעיף 3(ב) לחוזר "דמי ביטוח בענף רכב חובה", שקבע כי דמי הביטוח נטו לכל מבוטח לא יעלו על 96% מדמי הביטוח נטו בפול עבור אותו מבוטח, וזאת החל מיום 1 במאי 2012.

- בחודש אפריל 2012 פרסם המפקח חוזר שעניינו **עדכון תעריפי ביטוח שיורי החל מיום 1 במאי 2012**, קרי עדכון תעריפי ביטוח למשתמשים ברכב מנועי שלא השיגו כיסוי ביטוחי באופן ישיר אצל מבטח בישראל, בהתאם למנגנון הקבוע בתקנה 5 לתקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוח שיורי ומנגנון לקביעת התעריף), תשס"א-2001. החוזר קובע דמי ביטוח נטו במסגרת ההסדר לביטוח שיורי, וזאת בהתאם למשתנים שונים המפורטים בטבלאות שצורפו כנספחים לחוזר. בטבלה המצורפת כנספח א' לחוזר פורטו דמי הביטוח נטו בהתאם למאפיינים שונים (בין היתר סוג הרכב, נפח המנוע או כמות הנוסעים וקביעת המדד). בנוסף, נקבעו תוספות ו/או הנחות למקרים ספציפיים, למשל תוספת במקרה של רכב המשמש ללימוד נהיגה, תוספת

לרכב המשמש להשכרה וכדומה. עוד נקבע, כי במקרה שיש מספר מאפיינים קיימים יחד רוב הזמן, יש להפעיל את כל התוספות. בטבלה בנספח ב' לחוזר פורטו המשתנים, לקביעת דמי הביטוח נטו, לאופנועים לנהג נקוב בבעלות פרטית או בבעלות אחרת שאינם מזוהים כרכב אספנות ולכלי רכב פרטיים ומסחריים. בנוסף, נקבע בחוזר כי לדמי הביטוח נטו ייוספו שיעור ההשתתפות במימון הקרן לפי צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון הקרן), התשס"ג-2002, שיעור מימון עלות אספקת השירותים לפי צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון עלות אספקת השירותים), התש"ע-2009 ודמים בשיעור של 8 אחוזים מדמי הביטוח נטו. דמי הביטוח נטו יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ויעודכנו ב 1 לכל חודש לפי שיעור השינוי במדד שפורסם לחודש ינואר 2012 ועד למדד שפורסם לחודש השלישי שלפני יום העדכון. התעריפים אשר נקבעו בחוזר, בביטוח השירוי, יחולו החל מיום 1 במאי 2012, למעט תעריף ביטוח לאופנוע המשמש שני נהגים נקובים בלבד, שאינו מזוהה כרכב אספנות, בבעלות פרטית לתקופה של שנה, אשר יחול מיום 1 ביולי 2012. החוזר מבטל חוזרים קודמים בעניין זה.

- בחודש אפריל 2012 פרסם המפקח טיוטה חוזר הכרעות עקרוניות 2012-33 בעניין השבה מערכתית בעקבות הפרת חוזר 2000/12, שעניינה לבדוק את יישום הוראות חוזר ביטוח 2000/12 שעניינו ביטוח רכב (רכוש) - תגמולי ביטוח במקרה של אובדן גמור, וככל שהייתה הפרה להשיב למבוטחים את הפרש שבין סכום תגמולי הביטוח ששולמו בפועל ובין הסכום שהיה משולם אילו לא בוצעה התחשבות במשתנים מפחיתים. תקופת ההשבה תלויה בשאלה אם קיים או לא כנגד המבטח הליך משפטי תלוי ועומד בתובענה ייצוגית (אם לא קיים הליך משפטי מדובר על השבה לשבע השנים שקדמו למועד ההכרעה למעט תקופות שבגינן ניתן פסק דין חלוט). לאחר קבלת מידע ממבוטחים על יישום הוראות החוזר, ישקול המפקח את היקף הוראות ההשבה שיינתנו לכל מבטח שהפר את החוזר ואת הצורך במתן הנחיות נוספות. לפיכך, במקביל לפרסום הטיוטה האמורה לעיל, פרסם המפקח בקשה לקבלת מידע על אופן יישום חוזר ביטוח 2000/12, ובה ביקש להעביר לידו פרטים שונים לגבי תביעות לתשלום תגמולי ביטוח בשל אובדן גמור (לרבות גניבה) או אובדן גמור להלכה עבור שלושה חודשים בשנים 2008-2011, וכן מסמכים נוספים הנוגעים ליישום הוראות החוזר. לאור העובדה כי מדובר בטיטה הכרעה אשר פורסמה רק לאחרונה לתגובת והערות החברות, אין, בשלב זה, אפשרות לאמוד את השלכותיה על תוצאות פעילותה של החברה.

- בחודש אפריל 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי) (תיקון), התשע"ב-2012. התקנות מפרטות את תנאי הפוליסה התקנית לביטוח רכב פרטי וזאת חלק התנאים הקבועים בתקנות הקיימות עובר לכניסת התיקון לתוקף בתום שישה חודשים מיום פרסומן ואשר יחולו על פוליסות שיכנסו לתוקף מהמועד האמור ואילך.

- בחודש מרס 2012 פורסמה הצעת חוק הגבלת השימוש ורישום פעולות בחלקי רכב משומשים (מניעת גניבות) (תיקון מס' 4 - הוראת שעה) (תיקון), התשע"ב-2012. על פי הוראת השעה שלעיל חל איסור על תיקון כלי רכב ישראליים בשטחי האחריות האזרחית הפלסטינית ואיסור על העברת כלי רכב ישראליים באמצעות רכב אחר לתיקון בשטחים כאמור. לאור השפעתה ותרומתה של הוראת השעה שלעיל להפחתת מספר גניבות כלי רכב, מוצע להפוך את הוראת השעה להוראת קבע.

- בחודש מרס 2012 פורסם צו ביטוח רכב מנועי (הארכת תוקף השתתפות עצמית), התשע"ב-2012. מטרת הצו הינה להאריך לצמיתות את הוראת השעה אשר ניתנה במסגרת תיקון מס' 17 בשנת 2008, לגבי סעיף 3א ובהתאמה גם לגבי סעיף 12 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970. בסעיפים אלה התיר המחוקק לשר האוצר או מי שמונה על ידו, לתת

הוראות המחייבות מבטחים בישראל, כולם או סוג מסוים, או המתירות להם לכלול בחוזה הביטוח תניות, שעניינן זכותם לגבות השתתפות עצמית מהפיצויים להם זכאי הנוהג ברכב בעד אובדן השתכרות או בעד נזק שאינו נזק ממון.

- בחודש פברואר 2012 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק חוזה הביטוח (תיקון - מחלוקת שלא בתום לב), התשע"ב-2012. על פי הצעת החוק, במידה ומבטח התנער מחובת תשלום תגמולי הביטוח שלא בתום לב, רשאי בית המשפט לחייבו בפיקוד עונשי עד כדי כפל התגמול שלו זכאי התובע. מטרתה של ההצעה למנוע גרירה בלתי מוצדקת של לקוח לבית המשפט על ידי חברת הביטוח.
- בחודש פברואר 2012 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק חוזה ביטוח (תיקון - מיצוי הליכים בתביעות תחלוף), התשע"ב-2012. על פי ההצעה יתוקן סעיף 62 לחוק שעניינו "תחלוף". סעיף זה מאפשר לחברת הביטוח, לאחר ששילמה תגמולי ביטוח למבוטח, להיפרע ממי שגרם לאירוע הביטוחי. זכות זו יוצרת תופעה שבה חברות הביטוח תובעות מעורבים בתאונה מבלי להקדים ולברר את מידת אחריותם של הנתבעים. מטרת ההצעה, לחייב את חברות הביטוח לברר באופן סביר את טענותיהם עם מי שעתיד להיות נתבע, וזאת בטרם הפנייה לערכאות. במידה ולא נעשה בירור סביר כאמור, רשאי יהיה בית המשפט לפסוק הוצאות לטובת הנתבע וכן להטיל קנס בשיעור של עד 30,000 ש"ח על חברת הביטוח.
- בחודש פברואר 2012 ניתן פסק דין ע"י בית המשפט העליון רע"א 7946/09 - מקפת החדשה ניהול קרנות פנסיה ותגמולים נ' יעל אנוך ואח', תק-על-2012(1), 4413. השאלה המשפטית שעמדה בבסיסו של פס"ד זה הייתה, באילו מקרים, אם בכלל, יש לנכות מן הפיצויים המשולמים לניזוק תשלומים שהוא מקבל מקרן פנסיה וכן השאלה אם עומדת לקרן הפנסיה זכות חזרה כלפי המזיק. בפסק הדין נקבע, כי כנקודת מוצא יש לראות בתשלומים מקרן פנסיה מקיפה חדשה, תשלומים לפי חוזה ביטוח הן ביחס לעמיתים-שכירים הן ביחס לעמיתים-עצמאיים, עם זאת, נתון הדבר גם לבחינה עובדתית של ההסדר הפנסיוני המסוים של הנפגע בכל מקרה ומקרה. התוצאה של סיווג התשלומים ממקפת כתשלומים לפי חוזה ביטוח, היא כי לא ינוכו התשלומים מן הפיצויים לשארים וכי קרן הפנסיה אינה זכאית לשיפוי בגינם מאת חברת הביטוח.
- בחודש פברואר 2012 הגישה הוועדה להגברת התחרותיות בענף הרכב ("ועדת זליכה") המלצות לשינויים בענף הרכב בישראל, בתחומים כגון הגבלים עסקיים, מיסוי בינלאומי, שמאות וביטוח, שילוח וייבוא, זאת לאחר שהתבקשה הוועדה על ידי שר התחבורה באוגוסט 2011 לבחון את האפשרויות לצמצום הריכוזיות בענף יבוא הרכב ולגבש המלצות להסרת חסמים שיובילו להגברת התחרותיות ולהוזלה של מחירי המכוניות ושל השירותים בענף. במסגרת המלצות הוועדה נכללת, בין היתר, המלצה לביטול השימוש הבלעדי של חברות הביטוח במוסכי הסדר במטרה להגדיל, בין היתר, את היצע המוסכים העומדים לרשות הצרכן.

1.3 התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

1.3.1 התפתחות המשק, שוקי ההון והכספים

אינדיקטורים מקרו כלכליים שפורסמו במשק הישראלי במהלך הרבעון הראשון של שנת 2012 מצביעים על המשך הצמיחה של הפעילות הכלכלית במשק הישראלי, אך בקצב מתון יותר מאשר בשנת 2011, כאשר במקביל פחת החשש לירידה נוספת בקצב גידולו של התוצר. הנתונים על הפעילות הריאלית שפורסמו במהלך הרבעון הראשון של שנת 2012 עקביים עם תחזית הצמיחה שפורסמה במהלך חודש מרס 2012 על ידי בנק ישראל, לפיה הצמיחה בשנת 2012 צפויה לעמוד על שיעור של כ- 3.1%. סקר החברות והעסקים של בנק ישראל מצביע על האצה של פעילות המגזר העסקי ברבעון הראשון של 2012, והציפיות לגבי הפעילות ברבעון השני הן חיוביות, בעיקר בענפי המסחר והשירותים העסקיים. סקר המגמות בעסקים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לרבעון הראשון של השנה מצביע על בלימת ההאטה ועל שיפור משמעותי בחודש מרס בציפיות לגבי הפעילות העתידית.

במהלך חודש אפריל 2012, פורסם סקר כוח האדם לחודשים ינואר ופברואר 2012, במתכונת חדשה. שיעורי האבטלה המתקבלים מהסקר במתכונתו החדשה מצביעים על הרעה במצבה של ישראל בהשוואה בין-לאומית, אך עדיין מותרים אותה במקום טוב יחסית למצב העולמי, לרבות בקרב המדינות המפותחות. לפי סקר כוח האדם האמור, שיעור האבטלה עמד בחודש פברואר 2012 על שיעור של כ- 6.5%, זאת לעומת שיעור אבטלה של כ- 5.4% ברבעון האחרון של 2011, על פי הסקר במתכונתו הקודמת. שיעור ההשתתפות בשוק התעסוקה בחודש פברואר 2012, עמד על שיעור של כ- 62.2%.

תקבולי מס הבריאות, המשמשים אינדיקציה לסך תשלומי השכר, היו בחודש מרס גבוהים נומינלית בשיעור של כ- 4.5% לעומת התקופה המקבילה אשתקד (בניכוי השפעתם של שינויי חקיקה). השכר הנומינלי והשכר הריאלי עלו במהלך החודשים נובמבר 2011 עד ינואר 2012, בהשוואה לחודשים אוגוסט-אוקטובר 2011, ב-0.6% וב-0.1%, בהתאמה.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2012, נמשכה מגמת ההתמתנות בקצב האינפלציה של המשק הישראלי. האינפלציה ב- 12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש מרס 2012 הסתכמה בכ- 1.9%, סביב מרכז יעד האינפלציה. הרקע לירידת שיעור האינפלציה הוא, ככל הנראה, המשך הציפיות להאטה בצמיחה בעולם ובארץ, בשילוב עם תהליך של הפחתת המחירים על ידי רשתות שיווק וספקי שירותים שונים, בהשפעת המחאה החברתית נגד יוקר המחיה.

סעיף הדיור במדד המחירים לצרכן עלה בשניים עשר החודשים שהסתיימו בחודש מרס 2012, בשיעור של כ- 4.4%. מחירי הדירות, הנמדדים על פי סקר מחירי הדירות של הלמ"ס, ואינם נכללים במדד המחירים לצרכן, עלו בשניים עשר החודשים שהסתיימו בחודש מרס 2012 בשיעור של כ- 3.2%. ההתמתנות של מחירי הדירות בחודשים האחרונים באה על רקע המשך הגידול של מספר התחלות הבנייה, ההשפעה-בפיגור של העלאת הריבית, צעדי בנק ישראל בתחום המשכנתאות וצעדי משרד האוצר במיסוי על נדל"ן. צעדים אלה, יחד עם מאמצי שיווק הקרקעות מצד משרד הבינוי והשיכון ומנהל מקרקעי ישראל, צפויים להמשיך ולמתן את עליית מחירי הדיור.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2012, הותיר בנק ישראל את הריבית במשק על רמה של 2.5% על מנת לתמוך בפעילות הריאלית לנוכח ההשפעה השלילית של ההאטה הגלובלית על צמיחת המשק המקומי. בהקשר זה יצוין שחטיבת המחקר של בנק ישראל צופה שהריבית במשק תתחיל לעלות באמצע שנת 2013, בהנחה שתהיה התאוששות בכלכלה העולמית.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2012 הסתכם הגירעון המקומי של הממשלה בכ- 0.4 מיליארדי ש"ח, לעומת עודף של כ-2.4 מיליארדי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גירעון זה הינו גבוה במקצת ביחס לתוואי העונתי המתיישב עם הגירעון השנתי החזוי, 3.3%, ועולה בהרבה על התוואי התואם את יעד הגירעון הקבוע בחוק - 2%. עיקר החריגה מהתוואי נובע מתקבולי מסים נמוכים מהצפוי בחודשים פברואר ומרס 2012. כמו כן, התחייבויות הממשלה לשנה הזו (הסכמי שכר, הוצאות ביטחוניות ועוד) גבוהות בכ- 6 מיליארדי ש"ח מתקרת ההוצאה בתקציב. ואולם, ראוי לציין כי בעבר הממשלה לא ססתה ממסגרת ההוצאות בתקציב ולפיכך, הסיכון לעליה נוספת בגרעון הנובעת מפריצת מסגרת התקציב קטן בהרבה מזה של ירידה אפשרית נוספת בתקבולי הממשלה.

בכלכלה העולמית, אי-הוודאות לגבי המשך ההתאוששות של המשק העולמי גברה, בעיקר על רקע הקשיים במשקים המרכזיים, על רקע המשבר הפיננסי באירופה אשר התפשט למדינות חשובות בגוש האירו (בראשן לאיטליה ולספרד) ולאור אי הבהירות ביחס לתוכניות החילוץ המתגבשות באירופה. נתוני המקרו בעולם המשיכו גם בחודשים האחרונים להצביע על קצב התאוששות איטי של הכלכלה העולמית, תוך האטה מסוימת של הצמיחה בארה"ב. בשווקים המתעוררים נמשכה המגמה המעורבת, ונתון הצמיחה בסין היה נמוך מהצפוי. במהלך חודש אפריל 2012 עדכנה קרן המטבע הבין-לאומית כלפי מעלה את התחזית לגבי הצמיחה והיקפי הסחר העולמיים - ביטוי לשיפור שחל בשווקים מאז החמרת משבר החוב באירופה בסוף שנת 2011. תחזיות הצמיחה לשנים 2012 ו-2013 הועלו בשיעור של כ- 0.2% ו- 0.1%, לרמות של 3.5% ו- 4.1%, בהתאמה, ותחזיות הגידול של הסחר העולמי הועלו לשיעור של כ- 4% וכ- 5.6%, שיפור של 0.2% לעומת התחזית הקודמת. האינפלציה בעולם נותרה מרוסנת ומרבית הבנקים המרכזיים הותירו את הריבית במהלך הרבעון הראשון של השנה ללא שינוי. עם זאת, הדגישה הקרן את הסיכונים בתהליך ההתאוששות.

בתחילת חודש מרס 2012 נערך המכרז השני של הבנק המרכזי האירופי למתן הלוואות זולות (ריבית של 1%) לתקופה של שלוש שנים. בסה"כ הוזרמו כ- 530 מיליארד אירו לכ- 800 בנקים, לעומת כ- 489 מיליארד אירו שהוזרמו לכ- 523 בנקים במכרז הראשון שבוצע בסוף דצמבר 2011. באמצעות מכרזים אלה אותת הבנק המרכזי האירופי כי הוא מתכוון להתערב בשווקים על מנת לוודא שהמערכת הפיננסית באירופה תשמור על יציבות על אף הבעיות של מדינות ה-PIIGS. על רקע מכרזים אלה, ולמרות מהלך הורדות דירוג האשראי ל- 9 מדינות באירופה, שררה בשווקים המערביים אווירה חיובית. זו ניכרה בהנפקות חוב מוצלחות של מדינות באירופה - ביניהן איטליה, ספרד וצרפת, בהצטמצמות מרווחי האשראי של מדינות בפריפריה ובעליות בשווקי המניות.

במהלך חודש מרס 2012 הושג הסכם עם מרבית מחזיקי האג"ח היווני למחיקה של כ- 75% מהחוב שעמד על כ- 206 מיליארד אירו. הסכם זה מאפשר קבלת סיוע של 130 מיליארדי אירו ליוון, כאשר קרן המטבע הודיעה כי תספק 36.7 מיליארדי דולר לקרן הסיוע ליוון במהלך ארבע השנים הקרובות. למרות שה-ISDA הגדיר את העסקה כ"אירוע אשראי", דבר שיחייב תשלום של כ- 3.2 מיליארד דולר על חוזה CDS שאולצו להשתתף בה, הרי שסכום זה נמצא ברף התחתון של התרחישים השונים שקדמו לעסקה, הודות לכך שהאירוע הוגדר כאירוע של "ארגון מחדש" ולא כאירוע של "חדלות פירעון". כך קרה שהתוצאה הסופית התקבלה בחיוב, בהינתן תרחישי הקיצון שקדמו לה.

1.3.2 שוקי האג"ח והמניות

הרבעון הראשון של שנת 2012 התאפיין במגמה חיובית בשווקים הפיננסיים העולמיים, כאשר הבורסות בניו יורק נעלו את הרבעון הראשון הטוב ביותר מתחילת שנת 1998. בראיה גלובאלית, הפתרונות לסוגיית החובות הבעייתיים באירופה, השיפור בסנטימנט של הצרכן האמריקאי והמשך הירידה בשיעור האבטלה בארה"ב היו לגורמים המשפיעים ביותר על השווקים במהלך הרבעון הראשון של 2012. אמון המשקיעים ברחבי העולם עלה במידה ניכרת ובמקביל עלה ביקוש המשקיעים לנכסי סיכון, הן בחתך סקטוריאלי והן בחתך גיאוגרפי.

בשוק המניות הישראלי נרשמה מגמה חיובית, בהובלת מניות הטכנולוגיה שעלו במוצע בשיעור של כ- 17.5%. מניות הבנקים והגז סיכמו אף הם רבעון חיובי שהסתכם בעליה ממוצעת של כ- 8%-7%. לעומתם, מניות ענף התקשורת שהושפעו מהוראות רגולטוריות חדשות המשיכו במגמה השלילית שאפיינה אותם בשנת 2011 ואיבדו במהלך הרבעון הראשון של שנת 2012 כ- 16% נוספים מערכם.

מחזורי המסחר בשוק המניות המקומי המשיכו לרדת, כאשר מדדי המניות המקומיים, הניבו תשואת חסר בולטת ביחס למדדי המניות בעולם (תופעה שהחלה כבר בשנת 2011) וזאת לאחר שנים רבות בהן בלטה הבורסה בת"א עם תשואה גבוהה מזו של מקבילותיה בעולם.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2012, עלה מדד ת"א 25 בשיעור של כ- 3.6%, כאשר מדד ת"א 100 עלה בשיעור של כ- 5.5%. מדד ת"א 75 עלה בשיעור של כ- 11.7% ומדד היתר 50 עלה בשיעור של כ- 2.8%.

לעומת זאת, מדד ה-S&P עלה במהלך התקופה הנסקרת בשיעור של כ- 12%, ומדד הדאו ג'ונס בכ- 6.1%. מדד הדאקס הגרמני עלה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2012 בכ- 17.8% ומדד הקאק הצרפתי עלה בכ- 8.4%. מדד הפוטסי הבריטי עלה בכ- 3.5%.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2012, עלה מדד התל בונד 20 בכ- 2% בעוד שמדד התל בונד 40 עלה בכ- 1.9%. מדד האג"ח הממשלתי הצמוד עלה בכ- 1.2% ומדד האג"ח הממשלתי השקלי עלה בכ- 0.6%.

בסיכום התקופה הנסקרת, יוסף השקל בשיעור של כ- 2.8% לעומת שיעור היציג של הדולר, כאשר מנגד שיעור היציג של האירו לעומת השקל רשם במהלך התקופה עלייה של כ- 0.9%. יתרות המט"ח של בנק ישראל גדלו במהלך התקופה מרמה של כ- 74.9 מיליארדי דולר בסוף דצמבר 2011 לרמה של כ- 77 מיליארדי דולר בסוף מרס 2012.

לאור כל האמור, המגמה החיובית היחסית של שוק ההון בארץ ובעולם וההשפעה של יציבות מדד המחירים לצרכן, בתקופת הדוח, השפיעו באופן חיובי על התוצאות העסקיות של הקבוצה בשל הגידול בהכנסות מהשקעות.

1.3.3 התפתחויות לאחר תאריך המאזן

במהלך הרבעון השני של שנת 2012 נרשמה החרפה נוספת במשבר החובות בגוש האירו שדחפה את שיערי המניות בארץ וברחבי העולם כלפי מטה ואשר מחקו למעשה את עליות השערים מתחילת שנת 2011, כאשר תוצאותיהן של הבחירות ביוון וצרפת הציפו שאלות לגבי המשך עתידו של גוש האירו ולגבי ההשלכות האפשריות של יציאת מדינה מהגוש. בנוסף, נציין את הצניחה הדרמטית (בעשרות אחוזים) של מדד חברות התקשורת בעקבות כניסת מתחרים חדשים בשוק הסלולר שגררה תמחור אגרסיבי של תעריפים ולחשש מפני ירידה חדה ברווחיות החברות.

2. המצב הכספי

2.1 נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים

2.1.1 נתונים מתוך המאזנים המאוחדים

באלפי ש"ח	31 במרס 2012	31 במרס 2011	31 בדצמבר 2011
סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה	12,667,809	12,232,297	12,124,752
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות	14,861,753	14,567,237	14,718,541
נכסים אחרים	5,469,120	5,040,478	5,138,959
סך כל הנכסים	32,998,682	31,840,012	31,982,252
הון עצמי	2,400,137	2,293,063	2,208,642
התחייבויות:			
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	14,616,789	14,070,538	14,401,448
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה*	12,455,294	12,157,229	11,790,264
התחייבויות פיננסיות	2,032,261	1,803,276	2,063,120
התחייבויות אחרות	1,494,201	1,515,906	1,518,778
סך כל ההון וההתחייבויות	32,998,682	31,840,012	31,982,252

(* חלק מההתחייבויות בגין חוזי תלויי תשואה מוצגות בסעיפי התחייבויות אחרות והתחייבויות פיננסיות.)

סך הנכסים של החברה נכון ליום 31 במרס, 2012 עומד על סך של 32,999 מיליוני ש"ח לעומת סך של 31,982 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2011. הגידול בסך הנכסים בתקופת הדוח נבע בעיקר מדמי ביטוח שנתקבלו ומתוספת התשואה על הנכסים הפיננסיים כתוצאה מעליות השערים בשוקי ההון.

סך ההתחייבויות של החברה נכון ליום 31 במרס, 2012 עומד על סך של 30,599 מיליוני ש"ח לעומת סך של 29,774 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2011. הגידול בסך ההתחייבויות נובע בעיקר מדמי ביטוח שנתקבלו בגין חסכון ארוך טווח, ומתוספת תשואה בגין התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

נכסים המנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה:

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס		במיליוני ש"ח
2011	שינוי ב-%	2011	2012	
12,125	3.6%	12,232	12,668	עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה
50,690	9.9%	48,718	53,537	עבור עמיתי קופות גמל וקרנות פנסיה
5,455	(31.0%)	8,708	6,008	עבור לקוחות קרנות נאמנות וניהול תיקים
68,270	3.7%	69,658	72,213	סה"כ נכסים מנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה*

(* הדוחות הכספיים המאוחדים אינם כוללים את הנכסים המנוהלים בקרנות הפנסיה, קופות הגמל (למעט קופות גמל מבטיחות תשואה), קרנות הנאמנות וניהול התיקים.

2.1.2 ההון העצמי

ההון העצמי של החברה, נכון ליום 31 במרס 2012, עמד על סך של 2,400 מיליוני ש"ח לעומת סך של 2,209 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2011. הגידול בהון נובע בעיקר מרווח בסך של כ- 127 מיליוני ש"ח ומעלייה בקרן ההון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה וקרנות הון אחרות בסך של כ- 65 מיליוני ש"ח.

בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן: "תקנות ההון") החלות על המבטחים בקבוצה, למנורה מבטחים ביטוח ולשומרה קיים, נכון לתאריך הדוח, עודף הון בסך של כ- 420 מיליוני ש"ח וכ- 55 מיליוני ש"ח, בהתאמה. בנוסף, סכום ההשקעות שיש חובה להעמידם במנורה מבטחים ביטוח ובשומרה, כנגד עודפי הון, בהתאם להוראות המפקח אשר מהווים עודפים שאינם ניתנים לחלוקה, מסתכמים בסך של כ- 19 מיליוני ש"ח וכ- 14 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

בחודש פברואר 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופות גמל או קרן פנסיה), תשע"ב-2012 (להלן: "תקנות ההון לחברות מנהלות"), ובמקביל פרסם המפקח חוזר שעניינו דרישות הון מחברות מנהלות המכיל הוראות נלוות לתקנות ההון לחברות מנהלות. תקנות ההון לחברות מנהלות נכנסו לתוקף בחודש מרס 2012 תוך קביעת מועדים להשלמת ההון הנדרש עד לעמידה במלוא הדרישה ב- 31 בדצמבר 2014 (להלן: "דרישת ההון המלאה"). להלן פירוט דרישות ההון וההון הקיים בחברות המנהלות בקבוצה:

(א) במנורה מבטחים פנסיה - דרישת ההון המלאה, נכון לתאריך הדוח, עומדת על סך של 85 מיליוני ש"ח. בפועל, למנורה מבטחים פנסיה עודפי הון, נכון לתאריך הדוח ובהנחת יישום מלוא דרישות ההון, בסך של 65 מיליוני ש"ח.

(ב) במנורה מבטחים גמל - דרישת ההון המלאה, נכון לתאריך הדוח, עומדת על סך של 25 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 24 מיליוני ש"ח לעומת הדרישה ערב תיקון התקנות. ליום 31 במרס, 2012 למנורה מבטחים גמל הון בסך של כ- 29 מיליוני ש"ח. בהנחת יישום מלוא דרישות ההון החדשות למנורה מבטחים גמל עודפי הון בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח. בפועל, למנורה מבטחים גמל עודפי הון, נכון לתאריך הדוח, בסך של 21 מיליוני ש"ח.

(ג) במנורה מבטחים מהנדסים - דרישת ההון המלאה, נכון לתאריך הדוח, עומדת על סך של 10 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 9 מיליוני ש"ח לעומת הדרישה ערב תיקון התקנות. ליום 31 במרס, 2012 למנורה מבטחים מהנדסים הון בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח. בהנחת יישום מלא של דרישות ההון מנורה מבטחים מהנדסים תידרש להגדיל את הונה בכ- 6 מיליוני ש"ח. בפועל, למנורה מבטחים מהנדסים עודפי הון, נכון לתאריך הדוח, בסך של 0.4 מיליוני ש"ח.

לחברה חברות בנות נוספות אשר חלות עליהן הוראות בדבר שמירה על הון עצמי מינימאלי. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, כל החברות בקבוצה עומדות בדרישות ההון שנקבעו להלן, לפי העניין (ראה גם באור 5 לדוחות הכספיים).

2.2 דיווח בדבר "הערך הגלום" (Embedded Value) של מנורה מבטחים ביטוח

על פי חזור המפקח על הביטוח מצרפת החברה יחד עם הדוחות הכספיים לרבעון הראשון של השנה, מידע בדבר הערך הגלום ("Embedded Value" או "EV") בפוליסות ביטוח לטווח ארוך (ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח וביטוחי בריאות) ליום 31 בדצמבר, 2011. דיווח זה נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע המפקח על הביטוח, אשר אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח וועדה משותפת של חברות הביטוח והמפקח על הביטוח.

הערך הגלום של החברה ליום 31 בדצמבר, 2011 הסתכם בסך של כ- 6,467 מיליוני ש"ח. הערך הגלום מורכב מסך של כ- 962 מיליוני ש"ח הון עצמי מותאם, סך של כ- 5,579 מיליוני ש"ח המהווים ערך נוכחי של רווחים עתידיים בניכוי מס וסך של כ- 74 מיליוני ש"ח המהווים עלות הון נדרש.

ערך העסקים החדשים של מכירות בשנת 2011 הסתכם בסך של כ- 256 מיליוני ש"ח.

בדוח הערך הגלום נכלל פירוט השינויים ביחס לערך הגלום ליום 31 בדצמבר, 2010.

יובהר, כי הערך הגלום אינו כולל עסקי ביטוח כללי, ענפים מסויימים בעסקי ביטוח בריאות ותחומי פעילות אחרים של חברות בשליטתה של החברה. כמו כן, הדוח נערך בהתאם להערות, הבהרות וסייגים כפי שפורטו בסעיף 1.5 בדוח הערך הגלום המצורף.

בהתאם לאמור לעיל, הערך הגלום אינו מייצג את שווי השוק או את השווי הכלכלי של מנורה מבטחים ביטוח ושל החברה.

3. תוצאות פעילות

3.1 נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים

1-12/2011	% שינוי	1-3/2011	1-3/2012	באלפי ש"ח
4,318,694	6.0%	1,060,331	1,123,591	פרמיות שהורווחו ברוטו
3,440,261	11.0%	829,726	920,879	פרמיות שהורווחו בשייר
266,093	98.6%	403,056	800,569	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
584,214	(1.7%)	144,114	141,631	הכנסות מדמי ניהול
206,392	(11.7%)	56,081	49,547	הכנסות מעמלות
1,435	(89.9%)	398	40	הכנסות אחרות
2,669,127	49.1%	916,051	1,365,680	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
929,334	2.6%	238,484	244,751	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
681,577	2.2%	159,717	163,306	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
143,905	(37.5%)	38,844	24,273	הוצאות מימון
16,533	191.4%	325	947	חלק ברווחי חברות כלולות, נטו
90,985	43.4%	80,604	115,604	רווח לפני מיסים על הכנסה
52,685		28,341	(10,958)	מיסים על הכנסה (הטבת מס)
38,300	142.2%	52,263	126,562	רווח לתקופה
(53,192)	493.6%	32,225	191,299	רווח (הפסד) כולל

3.2 פרמיות ביטוח שהורווחו, ברוטו

באלפי ש"ח	1-3/2012	1-3/2011	% שינוי	1-12/2011
רכב רכוש	232,604	221,637	4.9%	891,155
רכב חובה	162,546	154,259	5.4%	616,130
ענפי רכוש ואחרים	136,725	127,927	6.9%	522,421
ענפי חבויות אחרים	60,721	60,309	0.7%	237,166
סך תחום ביטוח כללי	592,596	564,132	5.0%	2,266,872
תחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	429,190	404,143	6.2%	1,680,902
תחום בריאות	101,805	92,056	10.6%	370,920
סה"כ פרמיות שהורווחו ברוטו	1,123,591	1,060,331	6.0%	4,318,694

הפרמיות שהורווחו ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 1,124 מיליוני ש"ח לעומת פרמיות שהורווחו ברוטו בסך של כ- 1,060 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 6%. בתקופה המקבילה אשתקד נכללו בתחום רכב רכוש פרמיות בהיקף של 11 מיליוני ש"ח בגין התקשרות עם סוכן בקשר לביטוח כלי רכב כבדים שפסקה. בנטרול השפעת הפרמיות הנ"ל, הגידול בפרמיות הינו בשיעור של כ- 7%. הגידול בפרמיות שהורווחו נובע מגידול בפעילות בכל ענפי הביטוח ובעיקר בתחום ביטוח כללי בענפי הרכב (רכוש וחובה) בשל גידול במספר המבוטחים, וכן מגידול בגביית דמי ביטוח בגין פוליסות ביטוח מנהלים חדשות הנמכרות החל משנת 2004.

להסברים בדבר השינוי בפרמיות בתחומי הפעילות ראה סעיף 3.5 להלן.

3.3 תוצאות הפעילות בתקופת הדוח

רווח מתחומי פעילות:

באלפי ש"ח	1-3/2012	1-3/2011	% שינוי	1-12/2011
רווח (הפסד) מתחומי הפעילות לפני מס:				
רווח (הפסד) מביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	44,295	33,216	33.4%	(27,663)
רווח מבריאות	701	9,033	(92.2%)	52,692
רווח מביטוח כללי	68,260	38,077	79.3%	123,150
סך רווח לפני מס מתחומי פעילות ברי דיווח	113,256	80,326	41.0%	148,179
רווח (הפסד) לפני מס מאחרים (שלא נכללו בתחומים)*	2,348	278	744.6%	(57,194)
סה"כ רווח לפני מס	115,604	80,604	43.4%	90,985
מיסים על הכנסה (הטבת מס)	(10,958)	28,341		52,685
רווח נקי	126,562	52,263	142.2%	38,300
מיוחס ל:	-			
בעלי מניות בחברה	126,182	52,147	142.0%	37,816
זכויות מיעוט	380	116	227.6%	484
רווח נקי	126,562	52,263	142.2%	38,300

(* כולל בעיקר הוצאות מימון, תוצאות פעילות שאיננה מוגדרת כתחום פעילות והכנסות מהשקעות שאינן משויכות לתחום פעילות מוגדר.

3.4 רווח כולל מתחומי פעילות

1-12/2011	% שינוי	1-3/2011	1-3/2012	באלפי ש"ח
רווח (הפסד) כולל מתחומי הפעילות לפני מס:				
(40,416)	96.9%	29,555	58,180	רווח כולל מביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
48,076	(44.8%)	8,289	4,576	רווח כולל מבריאות
44,327	366.8%	26,038	121,555	רווח כולל מביטוח כללי
51,987	188.5%	63,882	184,311	סך רווח כולל לפני מס מתחומי פעילות ברי דיווח
(96,782)		(14,253)	30,383	רווח (הפסד) כולל לפני מס מאחרים (שלא נכללו בתחומים)*
(44,795)	332.6%	49,629	214,694	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס
8,397	34.4%	17,404	23,395	מיסים על הכנסה
(53,192)	493.6%	32,225	191,299	רווח (הפסד) כולל
מיוחס ל:				
(53,676)	494.6%	32,109	190,919	בעלי מניות בחברה
484	227.6%	116	380	זכויות מיעוט
(53,192)	493.6%	32,225	191,299	רווח (הפסד) כולל

(* כולל בעיקר הוצאות מימון, תוצאות פעילות שאיננה מוגדרת כתחום פעילות והכנסות מהשקעות שאינן משויכות לתחום פעילות מוגדר.

הרווח הנקי בתקופת הדוח הסתכם בכ- 127 מיליוני ש"ח לעומת רווח נקי שהסתכם בכ- 52 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל, המורכב מהרווח הנקי בתוספת השינוי נטו בקרן הון בגין נכסים זמינים למכירה ושינויים אחרים המשפיעים על ההון העצמי, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 191 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 32 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בסך של כ- 159 מיליוני ש"ח. השינוי האמור נובע בעיקר מעליית ערך הנכסים הפיננסיים כתוצאה מעליות שיערים בשוק ההון המקומי והעולמי אשר הגדילה את ההכנסות מהשקעות בפעילות הנוסטרו ובמרווח הפיננסי בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח. בנוסף, עדכון ההערכות האקטואריות והאינפלציה הנמוכה בתקופת הדוח, גרמה לירידה בהפרשות להתחייבויות הביטוחיות ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. גורמים נוספים שהשפיעו הינם האינפלציה הנמוכה כפי שהוזכרה לעיל אשר הקטינה את הוצאות המימון ביחס לתקופה המקבילה אשתקד וגידול בהוצאות הנהלה וכלליות בעיקר עקב גידול במצבת העובדים. בנוסף, כתוצאה מהשלמת עסקת רכישת הבנק לפיתוח התעשייה ומיזוגו למנורה מבטחים ביטוח, נרשמו הכנסות מיסים בסך של כ- 54 מיליוני ש"ח.

הרווח הכולל מעסקי ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 58 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 30 מיליוני ש"ח בתקופה אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.5.1 להלן.

הרווח הכולל מעסקי ביטוח כללי, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 122 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 26 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.3.5 להלן.

הרווח הכולל מעסקי ביטוח בריאות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 5 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.5.6 להלן.

הרווח הכולל מפעילות אחרת שאינה מיוחסת למגזרי פעילות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 30 מיליוני ש"ח לעומת הפסד בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי בתוצאות הפעילות האחרת לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מעליית ערך הנכסים הפיננסיים כתוצאה מעליית שיערים בשוק ההון המקומי והעולמי, אשר

גרמה לעלייה בהכנסות מהשקעות ומירידה בהוצאות המימון הנובעת מהאינפלציה הנמוכה בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

3.5 מידע כספי לפי תחומי הפעילות

3.5.1 תחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

עיקרי תוצאות תחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח:

1-12/2011	% שינוי	1-3/2011	1-3/2012	באלפי ש"ח
1,680,902	6.2%	404,143	429,190	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,218	142.3%	293,896	712,235	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
502,341	6.6%	119,211	127,070	הכנסות מדמי ניהול
29,056	1.6%	6,972	7,083	הכנסות מעמלות
1,396,809	73.3%	585,742	1,015,097	תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
338,098	5.3%	86,791	91,421	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
462,039	3.4%	107,360	111,030	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
(27,663)	33.4%	33,216	44,295	רווח (הפסד) לפני מס
(40,416)	96.9%	29,555	58,180	רווח (הפסד) כולל לפני מס

בתקופת הדוח, נרשם רווח כולל לפני מס בתחום חסכון ארוך טווח בסך של כ- 58 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס של כ- 30 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 28 מיליוני ש"ח. העלייה ברווח נובעת בעיקר מעלייה ברווח מפעילות ביטוח חיים בסך של כ- 26 מיליוני ש"ח, מגידול ברווח מפעילות הגמל בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח ומקיטון ברווח מפעילות הפנסיה בסך של כ- 1 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה פירוט בסעיפים 3.5.2, 3.5.3 ו- 3.5.4 להלן.

3.5.2 תוצאות פעילות ביטוח חיים

1-12/2011	% שינוי	1-3/2011	1-3/2012	באלפי ש"ח
1,680,902	6.2%	404,143	429,190	פרמיות שהורווחו ברוטו
(304,087)	226.4%	198,330	647,405	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
94,232	2.0%	23,782	24,262	הכנסות מדמי ניהול
28,634	1.4%	6,873	6,968	הכנסות מעמלות
1,080,408	93.6%	497,303	962,736	תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
252,718	3.8%	67,669	70,271	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
236,748	(9.6%)	55,793	50,446	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
(113,740)	596.9%	1,540	10,732	רווח (הפסד) לפני מס
(126,493)		(2,121)	24,617	רווח (הפסד) כולל לפני מס

הפרמיות בביטוח חיים הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 429 מיליוני ש"ח, לעומת 404 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 6%. עיקר הגידול נובע מגידול בגביית דמי ביטוח בגין פוליסות ביטוח מנהלים שהופקו החל משנת 2004.

בנוסף, התקבלו בתקופת הדוח תקבולים שנזקפו ישירות להתחייבויות בגין חוזי השקעה (ללא מרכיב ביטוח) בסך של כ- 85 מיליוני ש"ח לעומת כ- 143 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

הפדיונות בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 153 מיליוני ש"ח לעומת 132 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת הינו 4% בתקופת הדוח לעומת 3.5%, בתקופה המקבילה אשתקד. פדיונות בגין פוליסות שהפרמיות בגינן נזקפו ישירות להתחייבויות ביטוח (ללא מרכיב ביטוח) הסתכמו בכ- 69 מיליוני ש"ח, סכום זהה לתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הסתכם בכ- 25 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל של כ- 2 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

השינוי ברווח הכולל מפעילות ביטוח חיים נובע משני מקורות עיקריים: (א) משינוי במרווח הפיננסי הנובע בעיקר מעלייה בהכנסות מהשקעות בגין פוליסות שאינן תלויות תשואה לעומת ההתחייבויות בגין אותן פוליסות ו- (ב) משינוי בתוצאות הפעילות החיתומית והתפעולית בתחום זה הנובע בעיקר מעדכון בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ובתשלומים בגין מקרי ביטוח (לרבות בגין עדכון הערכות, הנחות ואומדנים אקטואריים).

פוליסות תלויות תשואה

כספי עתודות הביטוח הנצברים בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה מושקעים לפי הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) ותקנותיו. רווחי השקעות אלו נזקפים לזכות המבוטחים בניכוי דמי ניהול.

התחייבויות הנובעות מפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה ליום 31 במרס, 2012 הסתכמו בסך של כ- 12,407 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 11,744 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011, גידול של כ- 5.6%. הגידול כאמור, נובע בעיקרו מהתשואה על הנכסים שהושגה בתקופת הדוח וכן מהכנסות מפרמיות בניכוי פדיונות ופירעונות של פוליסות.

פרטים בדבר שיעורי התשואות בפוליסות משתתפות ברווחים:

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קן י')

1-12/2011	1-3/2011	1-3/2012	
(8.02%)	(0.02%)	5.29%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
(8.58%)	(0.17%)	5.13%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
(5.67%)	0.85%	5.29%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
(6.24%)	0.70%	5.13%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004 (קן י' החדשה)

1-12/2011	1-3/2011	1-3/2012	
(7.92%)	(0.03%)	5.24%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
(9.10%)	(0.35%)	4.92%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
(5.57%)	0.84%	5.24%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
(6.78%)	0.52%	4.92%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול (במיליוני ש"ח)

1-12/2011	1-3/2011	1-3/2012	
(698.0)	73.3	544.0	רווחי ההשקעה הנומינליים שנזקפו למבוטחים
			לאחר דמי הניהול
94.2	23.8	24.3	דמי ניהול קבועים
-	-	-	דמי ניהול משתנים
94.2	23.8	24.3	סך-הכל דמי ניהול

בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה שהונפקו בשנים 1991 עד 2003 רשאי מבטח לגבות דמי ניהול קבועים ודמי ניהול משתנים בשיעורים הקבועים בתקנות והנגזרים מהתשואה הריאלית של תיק ההשקעות. דמי הניהול המשתנים נגבים רק בגין תשואה ריאלית חיובית. במידה והושגה תשואה ריאלית שלילית, המבטח מנוע מגביית דמי הניהול המשתנים עד אשר התשואה שתושג תכסה את ההפסד הריאלי המצטבר. יצוין, כי בכל הנוגע לפוליסות תלויות תשואה שהונפקו החל משנת 2004, דמי הניהול הנגבים הינם דמי ניהול קבועים בלבד ואשר על כן, להפסדים או לרווחים הריאליים מהשקעות אין השלכה ישירה כאמור על גביית דמי ניהול אלה.

התשואה הריאלית נטו שנזקפה למבוטחים בתקופת הדוח הינה כ- 5.13%. בעקבות ירידות השערים בשוק ההון בשנת 2011, נרשמה בשנת 2011 תשואה ריאלית נטו שלילית בשיעור של כ- 8.58%. לפיכך, הקבוצה לא תגבה דמי ניהול משתנים עד להשלמת ההפסד הריאלי בגין שנת 2011. אומדן דמי הניהול אשר לא יגבו בשל התשואה הריאלית השלילית כאמור, נכון לתאריך הדוח, עומד על סך של כ- 45 מיליוני ש"ח ולסוף חודש אפריל בסך של כ- 37 מיליון ש"ח. בעקבות ירידות השערים בשוקי ההון בחודש מאי 2012 סך דמי הניהול שלא יגבו סמוך למועד פרסום הדוח הסתכם בכ- 88 מיליוני ש"ח.

ההכנסות מדמי ניהול בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 24.3 מיליוני ש"ח (דמי ניהול קבועים בלבד) לעומת כ- 23.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 0.5 מיליון ש"ח.

3.5.3 תוצאות פעילות הפנסיה

1-12/2011	% שינוי	1-3/2011	1-3/2012	באלפי ש"ח
323,313	7.9%	74,125	79,966	הכנסות מדמי ניהול
422	16.2%	99	115	הכנסות מעמלות רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,490		(574)	1,331	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
68,163	4.0%	16,313	16,963	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
166,076	23.2%	36,661	45,172	רווח לפני מס
90,986	(6.8%)	20,676	19,277	

לתאריך הדוח, הקבוצה מנהלת באמצעות מנורה מבטחים פנסיה עבור עמיתי קרנות הפנסיה החדשות, נכסים בסך של כ- 40,167 מיליוני ש"ח לעומת נכסים בסך של כ- 35,528 מיליוני ש"ח ליום 31 במרס, 2011, גידול של כ- 13%. בתקופת הדוח נגבו דמי גמולים בסך של כ- 1,237 מיליוני ש"ח.

בתקופת הדוח, נרשם רווח לפני מס בענף הפנסיה בסך של כ- 19 מיליוני ש"ח, לעומת רווח לפני מס של כ- 20 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 1 מיליוני ש"ח. השינוי נובע מגידול בדמי הניהול, נטו, הנובעים מהעלייה בהיקף הנכסים המנוהלים ומגידול בגבייה, בניכוי הנחות לעמיתים ומנגד מעלייה בהוצאות הנהלה וכלליות והוצאות שיווק הנובעת בעיקר מגידול במצבת העובדים והוצאות מיכון.

3.5.4 תוצאות פעילות קופות הגמל

1-12/2011	% שינוי	1-3/2011	1-3/2012	באלפי ש"ח
84,796	7.2%	21,304	22,842	הכנסות מדמי ניהול
303,815	(34.0%)	96,140	63,499	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
316,401	(40.8%)	88,439	52,361	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
17,217	49.1%	2,809	4,187	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
59,215	3.4%	14,906	15,412	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
687	(67.2%)	290	95	הוצאות מימון
(4,909)	29.9%	11,000	14,286	רווח (הפסד) לפני מס

לתאריך הדוח, הקבוצה מנהלת באמצעות מנורה מבטחים גמל עבור עמיתי קופות הגמל, נכסים בסך של כ- 13,370 מיליוני ש"ח, מתוכם סך של כ- 4,511 מיליוני ש"ח בקופות גמל מבטיחות תשואה, לעומת נכסים בסך של כ- 13,190 מיליוני ש"ח, מתוכם 4,397 מיליוני ש"ח בקופות גמל מבטיחות תשואה נכון ליום 31 במרס, 2011, גידול של כ- 1%. בתקופת הדוח נגבו דמי גמולים בסך של כ- 194 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 207 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 6%.

בתקופת הדוח נרשם רווח בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך 11 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 3 מיליוני ש"ח. העלייה ברווח נובעת בעיקרה מעלייה במרווח בין ההכנסות מהשקעות לבין ההתחייבות לעמיתים בקופות גמל מבטיחות תשואה.

3.5.5 תוצאות פעילות מגזר ביטוח כללי

1-12/2011	% שינוי	1-3/2011	1-3/2012	באלפי ש"ח
2,310,637	11.9%	691,299	773,809	פרמיות ברוטו
186,315	(10.2%)	64,279	57,730	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
153,583	(15.8%)	41,624	35,053	הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
1,603,531	(0.5%)	417,943	415,710	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
482,944	(0.5%)	122,853	122,290	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
130,752	10.5%	24,632	27,220	
123,150	79.3%	38,077	68,260	רווח לפני מס
44,327	366.8%	26,038	121,555	רווח כולל לפני מס

עסקי הביטוח הכללי כוללים שלושה תחומי פעילות: רכב רכוש, רכב חובה ויתרת עסקי ביטוח כללי (חבויות אחרות וענפי רכוש אחרים).

הכנסות מפרמיה ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 774 מיליוני ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של כ- 692 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 12%. הגידול נובע מעלייה בפרמיה בענף רכב חובה בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח, מעלייה בפרמיה בענף רכב רכוש בסך של כ- 34 מיליוני ש"ח ומעלייה בפרמיה בענפי ביטוח כללי אחר בסך של כ- 25 מיליוני ש"ח. לעניין פירוט השינוי בפרמיה ברוטו ראה להלן.

הרווח הכולל לפני מס מעסקי ביטוח כללי בתקופת הדוח הסתכם בכ- 122 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 26 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח נובעת מעלייה ברווח בתחום פעילות רכב חובה בסך של כ- 77 מיליוני ש"ח, מירידה בהפסד בתחום רכב רכוש בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח ומעליה ברווח בענפי ביטוח אחרים בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח. לעניין פירוט השינוי ברווח הכולל מענפי הביטוח הכללי ראה להלן.

עיקרי תוצאות הפעילות במגזר רכב חובה

1-12/2011	% שינוי	1-3/2011	1-3/2012	באלפי ש"ח
634,780	13.0%	179,097	202,327	פרמיות ברוטו
121,182	(11.8%)	41,533	36,648	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
3,771		1,680	-	הכנסות מעמלות
491,199	(21.9%)	142,467	111,227	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
63,539	5.1%	15,324	16,108	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
39,854	5.5%	8,055	8,497	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
126,375	132.5%	25,764	59,907	רווח לפני מס
73,872	420.7%	18,214	94,840	רווח כולל לפני מס

ההכנסות מפרמיות ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ- 202 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 179 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 13%. העלייה נובעת מגידול בהיקף תיק הלקוחות בעיקר בכלי רכב מסחריים.

הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו כ- 95 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 18 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 77 מיליוני ש"ח. העלייה ברווח נובעת בעיקר מהגורמים הבאים: מעלייה בהכנסות מהשקעות, מעלייה בשחרור הצבירה, מהתפתחות חיובית בהתחייבויות הביטוחיות בעיקר כתוצאה משינוי באומדן ההערכה האקטוארית ועקב האינפלציה הנמוכה בתקופת הדוח למול התקופה המקבילה אשתקד.

עיקרי תוצאות הפעילות במגזר רכב רכוש

1-12/2011	% שינוי	1-3/2011	1-3/2012	באלפי ש"ח
904,352	13.0%	260,944	294,942	פרמיות ברוטו
18,407	0.2%	6,807	6,824	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
49,053	2.0%	12,786	13,038	הכנסות מעמלות
705,041	3.6%	179,963	186,527	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
221,045	(2.4%)	57,248	55,896	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
45,190	10.8%	7,979	8,842	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
(47,083)	(21.1%)	(9,818)	(7,746)	רווח (הפסד) לפני מס
(55,297)	(89.0%)	(11,028)	(1,215)	רווח (הפסד) כולל לפני מס

הפרמיות ברוטו הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 295 מיליוני ש"ח לעומת כ- 261 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 13%. הגידול נובע מגידול בהיקף תיק הלקוחות של החברה בעיקר כתוצאה מגידול בכמות כלי הרכב המסחריים המבוטחים.

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו כמיליון ש"ח לעומת הפסד בסך כ- 11 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהפסד נובעת ברובה מהעלייה בהכנסות מהשקעות ומעדכון בהערכת ההתחייבויות הביטוחיות.

עיקרי תוצאות הפעילות במגזר ביטוח כללי אחר

1-12/2011	% שינוי	1-3/2011	1-3/2012	באלפי ש"ח
771,505	10.1%	251,258	276,540	פרמיות ברוטו
46,726	(10.5%)	15,939	14,258	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
100,759	(18.9%)	27,158	22,015	הכנסות מעמלות
407,291	23.5%	95,513	117,956	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
198,360	0.0%	50,281	50,286	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
45,708	14.9%	8,598	9,881	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
43,858	(27.3%)	22,131	16,099	רווח לפני מס
25,752	48.2%	18,852	27,930	רווח כולל לפני מס

הפרמיות ברוטו הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 277 מיליוני ש"ח לעומת כ- 251 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 10%. הגידול בפרמיות נובע מענפי רכוש אחרים בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 7%, ומענפי חבויות אחרים בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 18%. הגידול נובע מגידול בפרמיות בגין לקוחות עסקיים.

הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו כ- 28 מיליוני ש"ח לעומת כ- 19 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 9 מיליוני ש"ח. העלייה ברווח נובעת מגידול ברווח בענפי החבויות בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח וירידה בענפי הרכוש האחרים בסך של כ- 1 מיליון ש"ח. עיקר העלייה ברווח נובעת מההכנסות מהשקעות שנרשמו בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

3.5.6 תוצאות פעילות ביטוח בריאות

1-12/2011	% שינוי	1-3/2011	1-3/2012	באלפי ש"ח
370,920	10.6%	92,056	101,805	פרמיות שהורווחו ברוטו
28,118	(20.5%)	11,906	9,464	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
9,617	(14.7%)	2,843	2,426	הכנסות מעמלות
239,487	(3.8%)	75,879	73,007	תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
82,112	27.4%	21,566	27,466	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
30,513	42.7%	7,686	10,967	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
52,692	(92.2%)	9,033	701	רווח לפני מס
48,076	(44.8%)	8,289	4,576	רווח כולל לפני מס

ההכנסות מפרמיה שהורווחה בתקופת הדוח הסתכמה בכ- 102 מיליוני ש"ח לעומת כ- 92 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 11%. העלייה בפרמיות נובעת מגידול בהיקף תיק הלקוחות.

הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הסתכם בכ- 5 מיליוני ש"ח לעומת כ- 8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת מגידול בהוצאות הנהלה וכלליות ועמלות המיוחסות למגזר ומנגד מגידול ברווח החיתומי.

3.5.7 תוצאות פעילות שירותים ומוצרים פיננסיים

תוצאות תחום פעילות זה מתייחסות לחברה בת - מנורה מבטחים פיננסיים בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים פיננסיים"), אשר פועלת, באמצעות חברות בנות, ואינן כוללות את תוצאות מנורה מבטחים גמל בע"מ (חברת בת של מנורה מבטחים פיננסיים), שתוצאותיה מוצגות בנפרד במסגרת תוצאות תחום פעילות ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח.

באלפי ש"ח	1-3/2012	1-3/2011	% שינוי	1-12/2011
הכנסות מדמי ניהול ומעמלות חיתום רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו	17,315 (265)	28,015 2,075	(38.2%)	89,299 (384)
סה"כ הכנסות	17,050	30,090	(43.3%)	88,915
סה"כ הוצאות	16,941	29,693	(42.9%)	82,166
רווח לפני מסים על ההכנסה	109	397	(72.5%)	6,749
רווח (הפסד) נקי לתקופה	(635)	169		7,376

לתאריך הדוח, הקבוצה מנהלת באמצעות מנורה מבטחים פיננסיים, נכסי קרנות נאמנות וניהול תיקים בסך של כ- 6,008 מיליוני ש"ח לעומת נכסים בסך של כ- 8,708 מיליוני ש"ח ליום 31 במרס, 2011, קיטון של כ- 31% ולעומת נכסים בסך של כ- 5,455 מיליוני ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2011, גידול של כ- 10%. הירידה בהיקף הנכסים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובעת מההתפתחויות בשוקי האג"ח והמניות בשנת 2011 אשר גרמו לירידה משמעותית בנכסי קרנות הנאמנות, ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד בתקופת הדוח הסתכם בכ- 0.6 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ- 0.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נובע מירידה בהכנסות מדמי ניהול כתוצאה מהירידה בהיקף הנכסים המנוהלים, ומנגד קיימת ירידה בהוצאות.

3.6 תזרים מזומנים

תזרימי המזומנים שנבעו מפעילות שוטפת בתקופת הדוח עמדו על סך של כ- 387 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 214 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים ששימשו לפעילות מימון הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 15 מיליוני ש"ח. לאחר השפעת שער החליפין על יתרות המזומנים שגרמה לקיטון בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח, תזרימי המזומנים גדלו בסך של כ- 157 מיליוני ש"ח. נכון לתאריך הדוח, יתרת המזומנים ושווי מזומנים הינה בסך של כ- 993 מיליוני ש"ח.

3.7 מקורות מימון

יתרת ההתחייבויות הפיננסיות לתאריך הדוח הינה כ- 1,979 מיליוני ש"ח לעומת 1,952 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011.

היקפן הממוצע של ההתחייבויות הפיננסיות בתקופת הדוח, הסתכם לסך של כ- 1,962 מיליוני ש"ח.

בחודש פברואר 2012, חילקה מנורה מבטחים ביטוח את מלוא מניות מנורה מבטחים פנסיה, כדיבידנד בעין, לחברה. חלוקה זו תאפשר בעתיד קבלת דיבידנדים ישירות ממנורה מבטחים פנסיה לצורך מימון פעילות החברה.

לחברה (בסולו) התחייבויות פיננסיות המסתכמות, נכון לתאריך הדוח, לסך של כ- 932 מיליוני ש"ח שמקורן בהנפקת שתי סדרות אג"ח. מנגד, לחברה נכסים פיננסיים שוטפים, נכון לתאריך הדוח, בהיקף של כ- 373 מיליוני ש"ח. בנוסף לכך, לחברה הלוואות לחברות בנות בסך כולל של כ- 694 מיליוני ש"ח, מתוכן הלוואות למנורה מבטחים ביטוח בסך של כ- 263 מיליוני ש"ח. החברה רואה חשיבות לשמירה על נכסים פיננסיים זמינים בהיקף הנדרש לצורך פירעון תשלומי האג"ח

וכן לצורך מתן מענה לצרכיה השוטפים ולפעילות החברות המוחזקות. לחברה קווי אשראי בלתי מנוצלים בבנקים בסך של כ- 40 מיליוני ש"ח, העומדים לרשותה לצרכי פעילותה השוטפת.

4. דיווח בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, הדיווח על סיכוני שוק ודרכי ניהולם מתייחס לחשיפות של החברה והחברות המאוחדות שלה, למעט חברות ביטוח. במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2012 לא חל שינוי מהותי בחשיפות החברה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם, לעומת האמור בדוח התקופתי לשנת 2011.

5. היבטי ממשל תאגידי

5.1 גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה

הזות האורגנים המופקדים על בקרת על בתאגיד

הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של החברה, כהגדרתה בתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010, הינה ועדת המאזן שמונתה על ידי דירקטוריון החברה, ואשר תפקידה לדון ולהמליץ בפני דירקטוריון החברה בנושאים הנוגעים לדוחות הכספיים של החברה ובכלל זה ההערכות והאומדנים אשר נעשו בקשר עם הדוחות הכספיים, הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי, שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים, סקירת הבקורות הפנימיות, חוות דעתו של רואה החשבון המבקר, המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים המהותיים של התאגיד (להלן: "ועדת המאזן"). יצוין, כי ועדת המאזן אינה ועדת הביקורת של החברה.

חברי הוועדה

בוועדת המאזן מכהנים שלושה חברים, אשר כולם משמשים כדירקטורים בחברה, כלהלן: ה"ה בר-כוכבא (כוכי) בן-גרא (דח"צ וי"ר ועדת מאזן), אורלי ירקוני (דירקטורית בלתי תלויה), שהינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית וחיים אהרון (דח"צ), שהינו בעל כשירות מקצועית. לכל חברי הוועדה יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים. לפרטים בדבר כישוריהם וניסיונם של הדירקטורים אשר בהסתמך עליהם רואה אותם החברה כמי שיש בידם את היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ראו פרק ו' לדוח התקופתי (דוח פרטים נוספים) לשנת 2011. כל חברי ועדת המאזן חתמו על הצהרות, בהתאם לתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010. יצוין, כי ה"ה בן-גרא וירקוני הינם חברים במקביל בוועדת המאזן של מנורה מבטחים ביטוח. בישיבות ועדת המאזן נוכחים גם רואה החשבון המבקרים של החברה.

הליך אישור הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים של החברה נדונו בשתי ישיבות של ועדת המאזן אשר התקיימו ביום 21 במאי 2012 וביום 28 במאי 2012. כל חברי ועדת המאזן נכחו בישיבות הנ"ל. בנוסף, השתתפו בישיבות נושאי משרה ומנהלים בקבוצה כמפורט להלן -

בישיבה מיום 21 במאי 2012 נכחו ה"ה - ארי קלמן, מנכ"ל; ערן גריפל, דירקטור בחברות בנות, שי קומפל, מנהל הכספים ושמעון עיר-שי, היועץ המשפטי. כמו כן, נכחו רואי החשבון המבקרים ונושאי משרה בחברה הבת - מנורה מבטחים ביטוח, כלהלן - ה"ה מוטי רוזן, מנכ"ל; מנחם הרפז, מנהל אגף ביטוח כללי; משה מורגנשטרן, מנהל אגף ביטוח חיים; אילן שגב, חשב ראשי; אברהם לוונגליק, האקטואר הראשי; רגינה אדין חייקין, אקטוארית ממונה ביטוח חיים; ושי בנימין, מטעם הביקורת פנימית.

בישיבה מיום 28 במאי 2012 נכחו ה"ה - מנחם גורביץ יו"ר; ארי קלמן מנכ"ל; ערן גריפל, דירקטור בחברות בנות, שי קומפל, מנהל הכספים ושמעון עיר-שי, היועץ המשפטי. כמו כן, נכחו רואי החשבון המבקרים ונושאי משרה בחברה הבת - מנורה מבטחים ביטוח, כלהלן - ה"ה מוטי רוזן, מנכ"ל; משה מורגנשטרן, מנהל אגף ביטוח חיים; אילן שגב, חשב ראשי; אברהם לוונגליק, האקטואר הראשי; שי בנימין, מטעם הביקורת הפנימית.

סיוטת דוח הביניים של החברה ליום 31 במרס 2012, לרבות דוח הדירקטוריון, והדוחות הכספיים, מסרו לחברי ועדת המאזן ולחברי הדירקטוריון בעוד מועד, מספר ימים לפני מועד אישורם.

ועדת המאזן בחנה, באמצעות הצגה מפורטת של נושאי המשרה בחברה, את הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי, ובכלל זה, הוצגו ונבחנו הערכות ואומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים; הליכי הבקורות הפנימיות הקשורות לדיווח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים; המדיניות החשבונאית והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים ונתוני הדוחות הכספיים של החברה. בנוסף, הוצגו נתונים הנכללים בדוחות הכספיים לרבות מידע הנוגע למצב הכספי והתפעולי של החברה.

במסגרת הדיונים הנ"ל נבחנו גם תהליכי אפקטיביות הבקרה הפנימית הקיימים והצפויים להתקיים בחברה.

חברי הוועדה בחנו את שיקול דעת ההנהלה שהופעל בסוגיות השונות ולאחר שמיעת עמדת רואה החשבון המבקר של החברה, הגיעו חברי הוועדה למסקנה כי החברה יישמה מדיניות חשבונאית נאותה והשתמשה באומדנים והערכות נאותים. הוועדה גיבשה את המלצותיה בנושאים השונים שנדונו והמליצה לדירקטוריון לאשר את דוח הביניים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2012.

בישיבת הדירקטוריון לאישור הדוח הכספי, אשר נערכה ביום 30 במאי 2012, נסקרה פעילותה השוטפת של החברה, והשפעת פעילות זו על תוצאותיה, תוך הדגשת סוגיות מהותיות. חברי הדירקטוריון דנו בהמלצות ועדת המאזן, בסיועם של מנהל הכספים של החברה ורואי החשבון המבקרים של החברה וכן אישרו את המלצות ועדת המאזן והדוחות הכספיים.

בהתחשב בכך כי חברי הדירקטוריון קיבלו את טיוטת הדוח ואת המלצות ועדת המאזן מספר ימים לפני מועד הדיון ועל רקע אופי פעילותה של החברה כתאגיד החזקות, המאחד בעיקר דוחות כספיים של הגופים המוסדיים בקבוצה, קבע הדירקטוריון כי המלצות הוועדה עברו אליו זמן סביר מראש.

6. גילוי ייעודי למחזיקי אגרות חוב

6.1 פרטים בדבר תעודות התחייבות של התאגיד

לא חלו שינויים מהותיים לעומת האמור בדוח התקופתי לשנת 2011.

7. הוראות גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

7.1 דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים

בחודש מרס 2012, הושלמה רכישת הבנק לפיתוח התעשייה בע"מ תוך מיזוג פעילותה למנורה ביטוח (ראה סעיף 1.2.5 לעיל). בהמשך לאמור, ולצורך קביעת ערכם של הנכסים וההתחייבויות שנרכשו בעסקה הנ"ל, בוצעה הקצאה של עודף עלות הרכישה בהתאם לשווי ההוגן של הנכסים. הערכת שווי הנכסים מצורפת כנספח לדוח הכספי.

למעט האמור, לא חלו שינויים מהותיים לעומת האמור בדוח התקופתי לשנת 2011.

8. הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

הגופים המוסדיים בקבוצה מקיימים את ההליך הנדרש על פי סעיף 302 לחוק "סרבנס אוקסלי", הכל בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה"). בהקשר זה, מיסדו הגופים המוסדיים בקבוצה תהליכי עבודה הכוללים, בין היתר, תהליכי גילוי ודיון באירועים המשפיעים על הגילוי בהשתתפות הגורמים השותפים להכנת הדוחות הכספיים.

בהתאם ובהמשך לאמור, הנהלות הגופים המוסדיים, בשיתוף עם המנכ"לים וסמנכ"לי הכספים שלהם, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגופים המוסדיים הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו. בנוסף, במהלך הרבעון, המסתיים ביום 31 במרס 2012, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגופים המוסדיים על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

הדירקטוריון מביע תודתו להנהלת החברה, למנהליה ועובדיה על עבודתם ותרומתם.

ארי קלמן
מנהל כללי

מנחם גורביץ
י"ר הדירקטוריון

תל אביב, 30 במאי, 2012

**פרק ב':
דוח בדבר אפקטיביות הבקרה
הפנימית על הדיווח הכספי ועל
הגילוי**

דוח רבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

לפי תקנה 38ג(א)

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד"), אחראית לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד.

לעניין זה, חברי ההנהלה הם:

1. ארי קלמן, מנהל כללי;

2. שאר חברי ההנהלה:

שי קומפל, מנהל כספים

יוני טל, מנהל השקעות ראשי

בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי כוללת בקרות ונהלים הקיימים בתאגיד, אשר תוכננו בידי המנהל הכללי ונושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או תחת פיקוחם או בידי מי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, בפיקוח דירקטוריון התאגיד ואשר נועדו לספק ביטחון סביר בהתייחס למהימנות הדיווח הכספי ולהכנת הדוחות בהתאם להוראות הדין, ולהבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלות בדוחות שהוא מפרסם על פי הוראות הדין נאסף, מעובד, מסוכם ומדווח במועד ובמתכונת הקבועים בדין.

הבקרה הפנימית כוללת, בין השאר, בקרות ונהלים שתוכננו להבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלותו כאמור, נצבר ומועבר להנהלת התאגיד, לרבות למנהל הכללי ולנושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או למי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, וזאת כדי לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי.

בשל המגבלות המבניות שלה, בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית או השמטת מידע בדוחות תימנע או תתגלה.

חברת מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, מנורה מבטחים פנסייה בע"מ ומנורה מבטחים גמל בע"מ, חברות בנות של התאגיד, הינן גופים מוסדיים, שחלות עליהן הוראות הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

בהתייחס לבקרה הפנימית בחברות הבנות האמורות, מיישם התאגיד את הוראות הממונה שלהלן: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-10 בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי" וחוזר גופים מוסדיים 2010-9-7 בנושא "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים", לרבות התיקונים לחוזרים האמורים (חוזר גופים מוסדיים 2010-9-6 ו-2012-9-5).

בדוח השנתי בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אשר צורף לדוח התקופתי לתקופה שנסתיימה ביום 31.12.11 (להלן - "הדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון"), העריכו הדירקטוריון וההנהלה את הבקרה הפנימית בתאגיד; בהתבסס על הערכה זו, הדירקטוריון והנהלת התאגיד הגיעו למסקנה כי הבקרה הפנימית כאמור, ליום 31.12.11 היא אפקטיבית.

עד למועד הדוח, לא הובא לידיעת הדירקטוריון וההנהלה כל אירוע או עניין שיש בהם כדי לשנות את הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית, כפי שהובאה במסגרת הדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון;

למועד הדוח, בהתבסס על הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית בדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון, ובהתבסס על מידע שהובא לידיעת ההנהלה והדירקטוריון כאמור לעיל, הבקרה הפנימית היא אפקטיבית.

הצהרת מנהלים

הצהרת מנהל כללי

אני, ארי קלמן, מצהיר כי:

(1) בחנתי את הדוח הרבעוני של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד") לרבעון הראשון של שנת 2012 (להלן - "הדוחות");

(2) לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;

(3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;

(4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן –

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;

(5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:

(א) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן –

(ב) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;

(ג) לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח התקופתי האחרון לבין מועד דוח זה, אשר יש בו כדי לשנות את מסקנת הדירקטוריון וההנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תל אביב, 30 במאי, 2012

ארי קלמן, מנהל כללי

הצהרת מנהלים

הצהרת נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים

אני, שי קומפל, מצהיר כי:

(1) בחנתי את הדוחות הכספיים ביניים ואת המידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד") לרבעון הראשון של שנת 2012 (להלן - "הדוחות" או "הדוחות לתקופת הביניים");

(2) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית, ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;

(3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;

(4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ביניים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן -

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;

(5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:

(א) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן -

(ב) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;

(ג) לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח התקופתי האחרון לבין מועד דוח זה, המתייחס לדוחות הכספיים ביניים ולכל מידע כספי אחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, אשר יש בו כדי לשנות, להערכתי את מסקנת הדירקטוריון וההנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תל אביב, 30 במאי, 2012

שי קומפל, מנהל כספים

פרק ג': דוחות כספיים

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס, 2012

בלתי מבוקרים

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס, 2012

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2	סקירת דוחות כספיים ביניים מאוחדים
3 - 4	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
5	דוחות מאוחדים על רווח והפסד
6	דוחות מאוחדים על הרווח הכולל
7 - 9	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
10 - 13	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
14 - 47	באורים לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים
48 - 53	נספח - פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מנורה מבטחים החזקות בע"מ וחברות הבנות שלה (להלן - הקבוצה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 31 במרס, 2012 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על הרווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופת ביניים זו לפי פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאוחד חברות ביטוח. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופת הביניים של חברה מאוחדת אשר נכסיה הכלולים באיחוד אינם מהותיים ביחס לכלל הנכסים המאוחדים ליום 31 במרס, 2012 והכנסותיה הכלולות באיחוד אינן מהותיות ביחס לכלל הכנסות המאוחדות לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. וכן, לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופת הביניים של חברות המוצגות על בסיס השווי המאזני, אשר עודף ההפסדים על ההשקעות בהן הסתכמו לסך של כ- 1,785 אלפי ש"ח ליום 31 במרס, 2012, ואשר חלקה של הקבוצה ברווחי החברות הנ"ל הסתכם לסך של כ- 797 אלפי ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי התמציתי לתקופת הביניים של אותן החברות נסקר על-ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלו חלות על תאגיד המאוחד חברות ביטוח.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 6 לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

נכסים

ליום 31 בדצמבר 2011	ליום 31 במרס		
	2011	2012	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
1,159,440	1,135,811	1,155,031	נכסים בלתי מוחשיים
8,274	552	1,409	נכסי מסים נדחים
939,712	907,437	987,088	הוצאות רכישה נדחות
365,207	203,363	368,794	רכוש קבוע
121,381	27,198	140,941	השקעות בחברות כלולות
187,610	173,409	187,658	נדל"ן להשקעה
1,371,510	1,381,452	1,448,530	נכסי ביטוח משנה
108,611	57,784	89,990	נכסי מסים שוטפים
151,214	110,221	78,513	חייבים ויתרות חובה
547,602	629,271	681,364	פרמיות לגבייה
11,466,241	11,907,011	12,004,150	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
4,154,821	4,392,022	4,233,750	נכסי חוב סחירים
9,758,210	9,368,613	9,928,322	נכסי חוב שאינם סחירים
281,092	302,480	266,701	מניות
524,418	504,122	432,980	אחרות
14,718,541	14,567,237	14,861,753	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
535,315	212,915	566,260	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
301,594	526,351	427,201	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
31,982,252	31,840,012	32,998,682	סך כל הנכסים
12,124,752	12,232,297	12,667,809	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

הון והתחייבויות

ליום	ליום 31 במרס		
	31 בדצמבר 2011	2011	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
99,429	99,429	99,429	הון מניות
332,985	332,985	332,985	פרמיה על מניות
102,342	172,800	167,275	קרנות הון
1,665,535	1,679,866	1,791,717	יתרת עודפים
2,200,291	2,285,080	2,391,406	סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה
8,351	7,983	8,731	זכויות שאינן מקנות שליטה
2,208,642	2,293,063	2,400,137	סך כל ההון
			<u>התחייבויות</u>
14,401,448	14,070,538	14,616,789	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
11,790,264	12,157,229	12,455,294	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
117,788	153,761	73,054	התחייבויות בגין מסים נדחים
130,909	119,048	132,070	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
6,821	4,971	8,571	התחייבויות בגין מסים שוטפים
5,167	4,737	4,707	עודף הפסדים על השקעות בחברות כלולות
1,258,093	1,233,389	1,275,799	זכאים ויתרות זכות
2,063,120	1,803,276	2,032,261	התחייבויות פיננסיות
29,773,610	29,546,949	30,598,545	סך כל ההתחייבויות
31,982,252	31,840,012	32,998,682	סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

30 במאי, 2012			
שי קומפל	ארי קלמן	מנחם גורביץ	תאריך אישור הדוחות הכספיים
מנהל כספים	מנהל כללי	יו"ר הדירקטוריון	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2011	2012	
מבוקר	בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח [למעט נתוני רווח נקי למניה]			
4,318,694	1,060,331	1,123,591	פרמיות שהורווחו ברוטו
878,433	230,605	202,712	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
3,440,261	829,726	920,879	פרמיות שהורווחו בשייר
266,093	403,056	800,569	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
584,214	144,114	141,631	הכנסות מדמי ניהול
206,392	56,081	49,547	הכנסות מעמלות
1,435	398	40	הכנסות אחרות
4,498,395	1,433,375	1,912,666	סך כל ההכנסות
3,239,827	1,079,564	1,503,814	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(570,700)	(163,513)	(138,134)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
2,669,127	916,051	1,365,680	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
929,334	238,484	244,751	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
651,285	151,443	155,749	הוצאות הנהלה וכלליות
30,292	8,274	7,556	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
143,905	38,844	24,273	הוצאות מימון
4,423,943	1,353,096	1,798,009	סך כל ההוצאות
16,533	325	947	חלק ברווחי חברות כלולות, נטו
90,985	80,604	115,604	רווח לפני מסים על ההכנסה
52,685	28,341	(10,958)	מסים על ההכנסה (הטבת מס) – ראה באור 4 להלן
38,300	52,263	126,562	רווח נקי
			מיוחס ל:
37,816	52,147	126,182	בעלי המניות של החברה
484	116	380	זכויות שאינן מקנות שליטה
38,300	52,263	126,562	רווח נקי
0.60	0.82	1.99	רווח נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2011 2012		
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
38,300	52,263	126,562	רווח נקי
			רווח (הפסד) כולל אחר:
7,764	899	307	התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ
(198,664)	(18,900)	111,727	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון
7,935	(18,077)	(15,506)	רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד
47,185	5,103	2,562	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד
(135,780)	(30,975)	99,090	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה (הטבת מס)
44,288	10,937	(34,353)	הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לרכיבים של רווח כולל אחר
(91,492)	(20,038)	64,737	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
(53,192)	32,225	191,299	סך-הכל רווח (הפסד) כולל
(53,676)	32,109	190,919	מיוחס ל:
484	116	380	בעלי המניות של החברה
(53,192)	32,225	191,299	זכויות שאינן מקנות שליטה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרבן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרבן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון	
בלתי מבוקר										
אלפי ש"ח										
99,429	332,985	39,086	45,533	4,030	13,693	1,665,535	2,200,291	8,351	2,208,642	יתרה ליום 1 בינואר, 2012 (מבוקר)
-	-	-	-	-	-	126,182	126,182	380	126,562	רווח נקי
-	-	-	-	307	-	-	307	-	307	התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ
-	-	-	111,727	-	-	-	111,727	-	111,727	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון
-	-	-	(15,506)	-	-	-	(15,506)	-	(15,506)	רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד
-	-	-	2,562	-	-	-	2,562	-	2,562	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד
-	-	-	(34,694)	341	-	-	(34,353)	-	(34,353)	הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר
-	-	-	64,089	648	-	-	64,737	-	64,737	סה"כ רווח כולל אחר
-	-	-	64,089	648	-	-	190,919	380	191,299	סה"כ הרווח הכולל
-	-	196	-	-	-	-	196	-	196	עלות תשלום מבוסס מניות
99,429	332,985	39,282	109,622	4,678	13,693	1,791,717	2,391,406	8,731	2,400,137	יתרה ליום 31 במרס, 2012

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרנות הון אחרות	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרן הון בגין	קרן הון בגין	פרמיה על מניות	הון מניות	
						נכסים פיננסיים זמינים למכירה	עסקת תשלום מבוסס מניות			
בלתי מבוקר										
אלפי ש"ח										
2,260,506	7,867	2,252,639	1,627,719	13,693	(572)	141,627	37,758	332,985	99,429	יתרה ליום 1 בינואר, 2011 (מבוקר)
52,263	116	52,147	52,147	-	-	-	-	-	-	רווח נקי
899	-	899	-	-	899	-	-	-	-	התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ
(18,900)	-	(18,900)	-	-	-	(18,900)	-	-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון
(18,077)	-	(18,077)	-	-	-	(18,077)	-	-	-	רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד
5,103	-	5,103	-	-	-	5,103	-	-	-	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד
10,937	-	10,937	-	-	(126)	11,063	-	-	-	הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר
(20,038)	-	(20,038)	-	-	773	(20,811)	-	-	-	סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר
32,225	116	32,109	52,147	-	773	(20,811)	-	-	-	סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל
332	-	332	-	-	-	-	332	-	-	עלות תשלום מבוסס מניות
2,293,063	7,983	2,285,080	1,679,866	13,693	201	120,816	38,090	332,985	99,429	יתרה ליום 31 במרס, 2011

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה									
הון מניות	פרמיה על מניות	קצוץ הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הון בגין התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
מבוקר אלפי ש"ח									
99,429	332,985	37,758	141,627	(572)	13,693	1,627,719	2,252,639	7,867	2,260,506
-	-	-	-	-	-	37,816	37,816	484	38,300
-	-	-	-	7,764	-	-	7,764	-	7,764
-	-	-	(198,664)	-	-	-	(198,664)	-	(198,664)
-	-	-	7,935	-	-	-	7,935	-	7,935
-	-	-	47,185	-	-	-	47,185	-	47,185
-	-	-	47,450	(3,162)	-	-	44,288	-	44,288
-	-	-	(96,094)	4,602	-	-	(91,492)	-	(91,492)
-	-	-	(96,094)	4,602	-	37,816	(53,676)	484	(53,192)
-	-	1,328	-	-	-	-	1,328	-	1,328
99,429	332,985	39,086	45,533	4,030	13,693	1,665,535	2,200,291	8,351	2,208,642

יתרה ליום 1 בינואר, 2011

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) כולל

עלות תשלום מבוסס מניות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2011

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה	ל- 3 חודשים שהסתיימו		נספח	
שהסתיימה	ביום 31 בדצמבר			
ביום	2011	2012		
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
679,386	355,084	386,800	(א)	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
				<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(73,692)	-	(19,053)		השקעות בחברות כלולות
(151,849)	(13,252)	(61,677)		השקעה ברכוש קבוע
(128,201)	(25,553)	(25,156)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(124,373)	(30,343)	(85,691)		מימוש השקעה בהשקעות פיננסיות על-ידי חברות הקבוצה שאינן חברות ביטוח, נטו
2,361	(6,928)	-		החזר הלוואות מחברות מוחזקות (מתן הלוואות לחברות מוחזקות)
3,049	-	274		דיבידנד שהתקבל מחברות כלולות
4,219	1,655	1,601		תמורה ממימוש רכוש קבוע
-	-	(23,836)	(ד)	רכישת נכסים, נטו – ראה באור 4 להלן
(30,475)	(30,475)	-		רכישת פעילויות
(498,961)	(104,896)	(213,538)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
				<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
301,048	-	-		קבלת התחייבויות פיננסיות
(152,078)	(8,792)	(14,606)		פירעון התחייבויות פיננסיות
148,970	(8,792)	(14,606)		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
3,948	(5,696)	(2,104)		השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
333,343	235,700	156,552		עליה במזומנים ושווי מזומנים
503,566	503,566	836,909	(ב)	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
836,909	739,266	993,461	(ג)	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2011	2012	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
38,300	52,263	126,562	(א) <u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
			רווח נקי לתקופה
			התאמות לסעיפי רווח והפסד:
(16,533)	(325)	(947)	חלק ברווחי חברות כלולות, נטו
658,562	(98,365)	(615,677)	הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
(543,470)	(61,168)	(64,736)	הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:
(711,349)	(195,769)	(129,041)	נכסי חוב סחירים
(5,703)	(9,134)	6,045	נכסי חוב שאינם סחירים
98,939	(30,923)	(27,424)	מניות
			אחרות
(1,161,583)	(296,994)	(215,156)	
122,824	17,116	21,202	הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות
106	(3)	135	הפסד (רווח) ממימוש רכוש קבוע
(16,806)	-	-	עליית ערך נדל"ן להשקעה
			פחת והפחתות:
30,207	7,405	7,632	רכוש קבוע
102,277	24,332	29,565	נכסים בלתי מוחשיים

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
שהסתיימה	ביום 31 בדצמבר	
ביום	2011	2012
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

			(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (המשך)
(117,932)	249,033	665,030	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
595,733	264,823	215,341	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
3,179	2,017	413	עסקאות תשלום מבוסס מניות
(34,169)	(44,111)	(77,020)	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(56,215)	(23,940)	(47,376)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
52,685	28,341	(10,958)	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
			השקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:
(796,857)	(125,007)	(88,636)	רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
			השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה:
(20)	-	(48)	רכישת נדל"ן להשקעה
2,625	-	-	תמורה ממימוש נדל"ן להשקעה
210,422	16,955	103,869	תמורה ממימוש, נטו של השקעות פיננסיות
(22,527)	(104,196)	(133,762)	פרמיות לגבייה
(44,669)	(4,317)	72,469	חייבים ויתרות חובה
102,204	133,842	55,337	זכאים ויתרות זכות
12,287	426	1,161	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
(374,200)	47,032	(17,426)	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:
(92,999)	(5,252)	(3,998)	ריבית ששולמה
1,054,140	260,909	281,245	ריבית שהתקבלה
(165,405)	(82,129)	(61,798)	מסים ששולמו
66,855	60,097	47,733	מסים שהתקבלו
152,695	22,164	14,482	דיבידנד שהתקבל
1,015,286	255,789	277,664	
679,386	355,084	386,800	סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה	ל- 3 חודשים שהסתיימו		
שהסתיימה	ביום 31 בדצמבר		
ביום	2011	2012	
מבוקר	אלפי ש"ח		
			(ב) מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
67,575	67,575	535,315	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
435,991	435,991	301,594	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>503,566</u>	<u>503,566</u>	<u>836,909</u>	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
			(ג) מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה
535,315	212,915	566,260	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
301,594	526,351	427,201	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>836,909</u>	<u>739,266</u>	<u>993,461</u>	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה
			(ד) רכישת נכסים, נטו (ראה באור 4 להלן)
-	-	32,477	נכסי מסים נדחים
-	-	166	חייבים ויתרות חובה
-	-	26,241	השקעות פיננסיות אחרות
-	-	(2,721)	זכאים ויתרות זכות
-	-	(21,827)	התחייבויות פיננסיות
-	-	34,336	סה"כ
-	-	(10,500)	רכישה באשראי
-	-	<u>23,836</u>	
			(ה) פעילות מהותית שלא במזומן
48,722	-	-	רכישת רכוש קבוע באשראי
<u>6,694</u>	<u>9,388</u>	-	רכישת פעילות כנגד תמורה מותנית

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

באור 1: - כללי

א. תיאור החברה

(1) מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה ציבורית אשר מניותיה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב יפו. בעלי מניותיה העיקריים של החברה הינם ניידן אסטבלישמנט ופלמס אסטבלישמנט (תאגידים זרים) המוחזקים בנאמנות עבור מר מנחם גורביץ והמחזיקים בכ- 61.86% ממניות החברה. החברה פועלת באמצעות חברות בשליטתה בכל ענפי הביטוח העיקריים ובכללם ביטוח חיים וחכונן ארוך טווח (ביטוח חיים, פנסיה וגמל), ביטוח בריאות וביטוח כללי. בנוסף עוסקת החברה באמצעות חברות בשליטתה בפעילות בתחום שוק ההון והפיננסים ובכלל זה בניהול קרנות נאמנות, ניהול תיקי השקעות וחיתום. לחברה גם השקעות בנדל"ן בחו"ל באמצעות חברה בשליטתה.

החברה הינה תושבת ישראל, אשר נתאגדה בישראל וכתובתה הרשמית הינה אלנבי 115, תל-אביב יפו.

(2) ביום 15 בפברואר, 2012 חילקה חברה מאוחדת מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן - מנורה ביטוח) את מלוא החזקותיה במנורה מבטחים פנסיה בע"מ כדיבידנד בעין לחברה.

(3) ביום 4 במרס, 2012, השלימה מנורה ביטוח עסקה לרכישת 100% ממניות החברה לפיתוח התעשייה בע"מ (לשעבר - הבנק לפיתוח התעשייה בע"מ) (להלן - הבנק). עם השלמת הרכישה מוזג הבנק לתוך מנורה ביטוח, ראה באור 4 להלן.

ב. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 31 במרס, 2012 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך (להלן - דוחות כספיים ביניים מאוחדים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר, 2011 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים).

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. מתכונת העריכה של תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים נערכה בהתאם ל- IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא את תמצית הדוחות יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2011 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך (להלן - הדוחות השנתיים). כמו כן, דוחות אלו נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א - 1981 והוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל - 1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח.

עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים עקביים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים, נדרשת הנהלת הקבוצה להפעיל שיקול דעת ולהסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר כי התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע	מדד בגין
%	%	%

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:

(2.8)	-	0.4	31 במרס, 2012
(1.9)	0.9	0.7	31 במרס, 2011
7.7	2.6	2.2	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011

באור 3: - מגזרי פעילות

הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים, פנסיה וגמל והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל לרבות קרן השתלמות) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

בהתאם להוראות המפקח על הביטוח, מפורט מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח לביטוח חיים פנסיה וגמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, מחלות קשות, ניתוחים והשתלות, ביטוח שיניים ועוד.

יצויין כי החל מיום 1 בינואר, 2012 מגזר ביטוח בריאות מאחד תחתיו גם את מרבית פוליסות ביטוח הבריאות השונות לטווח קצר, אשר הועברו אליו ממגזר הביטוח הכללי. על מנת לאפשר השוואה לתקופות קודמות, הוצגו מחדש בדוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה מספרי ההשוואה.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר ביטוח כללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר ביטוח כללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים וענפי חבויות אחרים.

● ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על-ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על-פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

● ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

● ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

3. מגזר ביטוח כללי (המשך)

● ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שייגרם לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות דירקטורים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר וכן ענפים אחרים המחושבים בשיטת עודף הכנסות על הוצאות כגון כלי שיט, כלי טייס וערבות חוק המכר.

עונתיות

1. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובביטוח בריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שהפקדות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי כלי רכב של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בחודש ינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בחודש ינואר או בחודש אפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2012					
סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,123,591	-	-	592,596	101,805	429,190
202,712	-	-	145,615	25,720	31,377
920,879	-	-	446,981	76,085	397,813
800,569	(4,173)	25,313	57,730	9,464	712,235
141,631	(263)	14,824	-	-	127,070
49,547	(7,601)	12,586	35,053	2,426	7,083
40	-	40	-	-	-
1,912,666	(12,037)	52,763	539,764	87,975	1,244,201
1,503,814	-	-	415,710	73,007	1,015,097
(138,134)	-	-	(95,797)	(24,175)	(18,162)
1,365,680	-	-	319,913	48,832	996,935
244,751	(7,601)	11,175	122,290	27,466	91,421
155,749	(4,434)	17,798	26,099	10,967	105,319
7,556	-	724	1,121	-	5,711
24,273	(2)	21,392	2,081	9	793
1,798,009	(12,037)	51,089	471,504	87,274	1,200,179
947	-	674	-	-	273
115,604	-	2,348	68,260	701	44,295
99,090	-	28,035	53,295	3,875	13,885
214,694	-	30,383	121,555	4,576	58,180

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות
 בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות כלולות, נטו
 רווח לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

ליום 31 במרס, 2012					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
14,616,789	-	-	4,689,768	634,090	9,292,931
12,455,294	-	-	-	48,121	12,407,173

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2011					
ס"ה כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,060,331	-	-	564,132	92,056	404,143
230,605	-	-	174,597	25,621	30,387
829,726	-	-	389,535	66,435	373,756
403,056	(3,314)	36,289	64,279	11,906	293,896
144,114	(645)	25,548	-	-	119,211
56,081	(6,155)	10,797	41,624	2,843	6,972
398	-	398	-	-	-
1,433,375	(10,114)	73,032	495,438	81,184	793,835
1,079,564	-	-	417,943	75,879	585,742
(163,513)	-	-	(110,558)	(32,981)	(19,974)
916,051	-	-	307,385	42,898	565,768
238,484	(6,155)	13,429	122,853	21,566	86,791
151,443	(3,925)	21,851	23,511	7,686	102,320
8,274	-	2,113	1,121	-	5,040
38,844	(34)	34,734	2,491	1	1,652
1,353,096	(10,114)	72,127	457,361	72,151	761,571
325	-	(627)	-	-	952
80,604	-	278	38,077	9,033	33,216
(30,975)	-	(14,531)	(12,039)	(744)	(3,661)
49,629	-	(14,253)	26,038	8,289	29,555

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות
 בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות, נטו
 רווח לפני מסים על ההכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

ליום 31 במרס, 2011					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
14,070,538	-	-	4,463,266	579,307	9,027,965
12,157,229	-	-	-	45,353	12,111,876

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011					
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מבוקר					
אלפי ש"ח					
4,318,694	-	-	2,266,872	370,920	1,680,902
878,433	-	-	657,992	101,862	118,579
3,440,261	-	-	1,608,880	269,058	1,562,323
266,093	(15,589)	66,031	186,315	28,118	1,218
584,214	(2,558)	84,431	-	-	502,341
206,392	(22,623)	36,759	153,583	9,617	29,056
1,435	-	1,435	-	-	-
4,498,395	(40,770)	188,656	1,948,778	306,793	2,094,938
3,239,827	-	-	1,603,531	239,487	1,396,809
(570,700)	-	-	(400,736)	(99,093)	(70,871)
2,669,127	-	-	1,202,795	140,394	1,325,938
929,334	(22,623)	48,803	482,944	82,112	338,098
651,285	(18,084)	70,808	126,266	30,513	441,782
30,292	-	5,549	4,486	-	20,257
143,905	(63)	122,741	9,137	1,082	11,008
4,423,943	(40,770)	247,901	1,825,628	254,101	2,137,083
16,533	-	2,051	-	-	14,482
90,985	-	(57,194)	123,150	52,692	(27,663)
(135,780)	-	(39,588)	(78,823)	(4,616)	(12,753)
(44,795)	-	(96,782)	44,327	48,076	(40,416)

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות
 בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות כלולות, נטו
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

ליום 31 בדצמבר, 2011					
מבוקר					
אלפי ש"ח					
14,401,448	-	-	4,504,355	610,332	9,286,761
11,790,264	-	-	-	45,811	11,744,453

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2012				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי		סה"כ
		ענפי רכוש (ואחרים *)	חבויות (אחרים **)	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
202,327	294,942	185,124	91,416	773,809
3,968	61,088	114,141	36,651	215,848
198,359	233,854	70,983	54,765	557,961
(39,781)	(41,302)	(12,270)	(17,627)	(110,980)
158,578	192,552	58,713	37,138	446,981
36,648	6,824	1,867	12,391	57,730
-	13,038	20,231	1,784	35,053
195,226	212,414	80,811	51,313	539,764
111,227	186,527	82,263	35,693	415,710
(1,239)	(31,739)	(53,145)	(9,674)	(95,797)
109,988	154,788	29,118	26,019	319,913
16,108	55,896	36,619	13,667	122,290
7,936	8,282	7,054	2,827	26,099
561	560	-	-	1,121
726	634	514	207	2,081
135,319	220,160	73,305	42,720	471,504
59,907	(7,746)	7,506	8,593	68,260
34,933	6,531	1,604	10,227	53,295
94,840	(1,215)	9,110	18,820	121,555
2,501,029	697,019	458,252	1,033,468	4,689,768

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 82% מסך הפרמיות בענפים אלו.

** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 88% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2011					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי		סה"כ	
		ענפי רכוש (ואחרים *)	חבויות (אחרים **)		
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
179,097	260,944	173,600	77,658	691,299	פרמיות ברוטו
2,939	52,995	100,998	28,165	185,097	פרמיות ביטוח משנה
176,158	207,949	72,602	49,493	506,202	פרמיות בשייר
(43,886)	(37,222)	(18,732)	(16,827)	(116,667)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
132,272	170,727	53,870	32,666	389,535	פרמיות שהורווחו בשייר
41,533	6,807	2,178	13,761	64,279	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,680	12,786	23,265	3,893	41,624	הכנסות מעמלות
175,485	190,320	79,313	50,320	495,438	סך כל ההכנסות
142,467	179,963	59,852	35,661	417,943	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(16,999)	(45,851)	(34,403)	(13,305)	(110,558)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
125,468	134,112	25,449	22,356	307,385	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
15,324	57,248	36,081	14,200	122,853	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
7,494	7,419	6,420	2,178	23,511	הוצאות הנהלה וכלליות
561	560	-	-	1,121	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
874	799	656	162	2,491	הוצאות מימון
149,721	200,138	68,606	38,896	457,361	סך כל ההוצאות
25,764	(9,818)	10,707	11,424	38,077	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(7,550)	(1,210)	(437)	(2,842)	(12,039)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
18,214	(11,028)	10,270	8,582	26,038	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
2,410,187	622,933	421,320	1,008,826	4,463,266	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 במרס, 2011 (בלתי מבוקר)

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 81% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 85% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי		סה"כ
		ענפי רכוש (ואחרים *)	חבויות (אחרים **)	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
634,780	904,352	539,307	232,198	2,310,637
14,407	163,683	315,208	97,660	590,958
620,373	740,669	224,099	134,538	1,719,679
(59,683)	(36,617)	(8,985)	(5,514)	(110,799)
560,690	704,052	215,114	129,024	1,608,880
121,182	18,407	6,253	40,473	186,315
3,771	49,053	85,272	15,487	153,583
685,643	771,512	306,639	184,984	1,948,778
491,199	705,041	255,822	151,469	1,603,531
(38,771)	(155,189)	(158,364)	(48,412)	(400,736)
452,428	549,852	97,458	103,057	1,202,795
63,539	221,045	145,758	52,602	482,944
37,611	42,947	33,549	12,159	126,266
2,243	2,243	-	-	4,486
3,447	2,508	2,274	908	9,137
559,268	818,595	279,039	168,726	1,825,628
126,375	(47,083)	27,600	16,258	123,150
(52,503)	(8,214)	(2,498)	(15,608)	(78,823)
73,872	(55,297)	25,102	650	44,327
2,460,992	634,749	407,549	1,001,065	4,504,355

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 81% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 82% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2012			
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
-	-	429,190	429,190
-	-	31,377	31,377
-	-	397,813	397,813
63,499	1,331	647,405	712,235
22,842	79,966	24,262	127,070
-	115	6,968	7,083
86,341	81,412	1,076,448	1,244,201
52,361	-	962,736	1,015,097
-	-	(18,162)	(18,162)
52,361	-	944,574	996,935
4,187	16,963	70,271	91,421
12,151	42,722	50,446	105,319
3,261	2,450	-	5,711
95	-	698	793
72,055	62,135	1,065,989	1,200,179
-	-	273	273
14,286	19,277	10,732	44,295
-	-	13,885	13,885
14,286	19,277	24,617	58,180

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות כלולות
 רווח לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2011			
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
-	-	404,143	404,143
-	-	30,387	30,387
-	-	373,756	373,756
96,140	(574)	198,330	293,896
21,304	74,125	23,782	119,211
-	99	6,873	6,972
117,444	73,650	602,741	793,835
פרמיות שהורווחו ברוטו			
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה			
פרמיות שהורווחו בשייר			
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון			
הכנסות מדמי ניהול			
הכנסות מעמלות			
סך כל ההכנסות			
88,439	-	497,303	585,742
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו			
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח			
-	-	(19,974)	(19,974)
88,439	-	477,329	565,768
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר			
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות			
הוצאות הנהלה וכלליות			
הפחתת נכסים בלתי מוחשיים			
הוצאות מימון			
106,444	52,974	602,153	761,571
סך כל ההוצאות			
-	-	952	952
חלק ברווחי חברה כלולה			
11,000	20,676	1,540	33,216
רווח לפני מסים על ההכנסה			
-	-	(3,661)	(3,661)
הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה			
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה			
11,000	20,676	(2,121)	29,555

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011			
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ
מבוקר			
אלפי ש"ח			
-	-	1,680,902	1,680,902
-	-	118,579	118,579
-	-	1,562,323	1,562,323
303,815	1,490	(304,087)	1,218
84,796	323,313	94,232	502,341
-	422	28,634	29,056
388,611	325,225	1,381,102	2,094,938
316,401	-	1,080,408	1,396,809
-	-	(70,871)	(70,871)
316,401	-	1,009,537	1,325,938
17,217	68,163	252,718	338,098
48,758	156,276	236,748	441,782
10,457	9,800	-	20,257
687	-	10,321	11,008
393,520	234,239	1,509,324	2,137,083
-	-	14,482	14,482
(4,909)	90,986	(113,740)	(27,663)
-	-	(12,753)	(12,753)
(4,909)	90,986	(126,493)	(40,416)

באור 4 -

רכישת החברה לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ (לשעבר- הבנק לפיתוח התעשייה בע"מ)

ביום 29 במרס, 2011 חתמה מנורה ביטוח על הסכם לרכישת מלוא (100%) המניות הנכללות בהון המניות המונפק והנפרע של הבנק. ביום 4 במרס, 2012, עם התקיימות כל התנאים המתלים בהסכם, הושלמה העסקה. סכום התמורה שנקבע בהסכם עבור מניות הבנק הינו כ- 324 מיליוני ש"ח, כאשר מתוך סכום זה, סך של כ- 242 מיליוני ש"ח שולם כנגד סכום המזומן שהיה בקופת הבנק במועד השלמת העסקה, בניכוי סכום כל התחייבויותיו של הבנק לאותו מועד.

בהסכם נקבע כי פיקדון בגובה של כ- 48 מיליוני ש"ח יותר במנורה ביטוח להבטחת גביית האשראי מלקוחות הבנק. הפיקדון הינו צמוד מדד ונושא ריבית צמודה בשיעור של 4.5%. כמו כן נקבע, כי מנורה ביטוח תהיה זכאית לתגמול אשר יחושב כשיעור מסכומי הגביה מלקוחות הבנק. בנוסף, מנורה ביטוח תהיה זכאית להשבת סכומים ששולמו תמורת הרכישה בגין יתרת האשראי שלא תיגבה תוך חמש שנים ממועד השלמת העסקה.

עם השלמת רכישת מניות הבנק על ידי מנורה ביטוח, מוזג הבנק לתוך מנורה ביטוח במיזוג סטטוטורי בהתאם להוראות סעיף 103ג לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א - 1961 ועל פי צו בית המשפט בהתאם לסעיפים 350 ו-351 לחוק החברות, התשנ"ט - 1999, אשר ניתן ביום 15 ביוני, 2011 לבקשת מנורה ביטוח והבנק, באופן שמנורה ביטוח מהווה החברה הקולטת והבנק מהווה את חברת היעד. בנוסף התקבל אישור רשות המסים (רולינג) בדבר מיזוג הבנק לצורכי מס החל מיום 1 באפריל, 2011.

מאחר ורכישת הנכסים, נטו אינה מהווה רכישת עסק, הקצתה מנורה ביטוח את עלות הרכישה בהתאם לשוויים ההוגן של הנכסים וההתחייבויות אשר זהו בעסקה.

עלות הרכישה הוקצתה, בהתבסס על הערכת שווי שבוצעה על ידי מעריך שווי חיצוני, לנכסים ולהתחייבויות המזוהים כמפורט להלן:

בלתי מבוקר
אלפי ש"ח

32,477	נכסי מסים נדחים
166	חייבים ויתרות חובה
26,241	השקעות פיננסיות אחרות
(2,721)	זכאים ויתרות זכות
<u>(21,827)</u>	התחייבויות פיננסיות
<u>34,336</u>	

מזומנים אשר שימשו לרכישה

241,556	מזומנים ושווי מזומנים בחברה הנרכשת למועד הרכישה
<u>275,892</u>	תמורת הרכישה בניכוי הפיקדון להבטחת גביית האשראי
<u>34,336</u>	

בתקופת הדוח רשמה מנורה ביטוח הכנסות מסים בסך של כ- 53,561 אלפי ש"ח, בגין ההפרש בין נכס המס הנדחה שחושב בהתאם ליתרת ההפסדים הצבורים בבנק לצורכי מס הכנסה בסך של כ- 344 מיליוני ש"ח כפי שנקבעו ברולינג, לבין נכס המס הנדחה כפי שנוצר בעסקה כאמור לעיל.

ההפסדים הצבורים יותרו להפחתה במנורה ביטוח בהתאם להוראות סעיף 103ח לפקודת מס הכנסה.

באור 5: - הון ודרישות הון

ניהול ודרישות הון

1. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת הקבוצה להמשיך את פעילותה על מנת שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה, וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן - מנורה ביטוח) ושומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן - שומרה ביטוח) כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי המפקח על הביטוח (להלן - המפקח).

כחלק מתהליך יישומה של הדירקטיבה Solvency II, נדרשת מנורה ביטוח לבצע תהליך הערכה עצמית של הסיכונים להם היא חשופה ולקבוע הון אשר לדעת מנורה ביטוח יהווה כרית ביטחון לסיכונים אלו (ראה גם סעיף 5 להלן). מנורה ביטוח הגדירה כהון עצמי נדרש ("הון יעד") את דרישת ההון כפי שנדרשה על ידי הדירקטיבה (על פי הכללים שנקבעו בהגשה הראשונה שהוגשה למפקח בחודש פברואר 2011), ובלבד שלא יפחת מתקנות ההון העצמי. מובהר כי אין מדובר בהון מחייב, אלא בהון יעד שמנורה ביטוח תשאף לשמור עליו, וכי אין ודאות כי מנורה ביטוח תעמוד בהון יעד זה בכל נקודת זמן.

מנורה מבטחים פנסיה בע"מ (להלן - מבטחים פנסיה), מנורה מבטחים גמל בע"מ ומנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ מחויבות לעמוד בתנאים של הון עצמי מינימלי על-פי תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), תשכ"ד-1964. בחודש פברואר 2012 פורסמו תקנות חדשות בדבר הון נדרש מחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה - ראה סעיף 7 להלן.

מנורה מבטחים קרנות נאמנות בע"מ מחויבת לעמוד בתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים וחברי ועדת השקעות), התשנ"ו-1995.

מנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות בע"מ מחויבת לעמוד בתקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (הון עצמי וביטוח), (תיקון), התש"ס-2000.

לעניין עמידה בדרישות ההון, ראה סעיף 7 להלן.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של מנורה ביטוח ושל שומרה ביטוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, על תיקוניהן (להלן - תקנות ההון) והנחיות המפקח.

מנורה ביטוח	
ליום	ליום
31 בדצמבר	31 במרס
2011	2012
	בלתי
מבוקר	מבוקר
אלפי ש"ח	

2,637,959	2,018,940	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח (א)
		הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
1,916,293	1,466,076	הון ראשוני בסיסי
263,379	263,316	הון ראשוני מורכב
2,179,672	1,729,392	סך הכל הון ראשוני
199,065	199,088	הון משני מורכב
509,358	509,548	הון משני נחות (ב)
2,888,095	2,438,028	סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
250,136	419,088	עודף (*)
19,388	18,741	סכום ההשקעות שיש חובה להעמידם כנגד עודפי הון בהתאם להוראות המפקח, ולפיכך מהווים עודפים שאינם ניתנים לחלוקה
		הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
280,670	278,934	פעילות בביטוח כללי
7,036	7,295	פעילות בביטוח סיעודי
141,358	141,358	סיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים
608,661	621,324	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות ואישפוז
3,537	3,493	דרישות בגין תוכניות מבטיחות תשואה
43,950	42,438	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
855,873	245,256	השקעה בחברת ביטוח ובחברה מנהלת מאוחדות (ראה סעיף 11 להלן)
392,125	372,608	נכסי השקעה ונכסים אחרים
130,040	138,496	סיכוני קטסטרופה בביטוח כללי
138,082	138,007	סיכונים תפעוליים
36,627	29,731	ערבויות
2,637,959	2,018,940	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח

(*) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות ביטוח כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של מנורה ביטוח ושל שומרה ביטוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, על תיקוניהן (להלן - תקנות ההון) והנחיות המפקח. (המשך)

שומרה ביטוח		
ליום	ליום	
31 בדצמבר	31 במרס	
2011	2012	
מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
204,933	208,357	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח (א2)
		הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
203,667	226,720	הון ראשוני בסיסי
36,726	36,386	הון משני נחות (ב)
240,393	263,106	סך הכל הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון
35,460	54,749	עודף (*)
12,576	14,126	סכום ההשקעות שיש חובה להעמידם כנגד עודפי הון בהתאם להוראות המפקח, ולפיכך מהווים עודפים שאינם ניתנים לחלוקה
		(א2) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
126,837	129,037	פעילות בביטוח כללי
1,463	1,418	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
38,893	38,583	נכסי השקעה ונכסים אחרים
15,087	15,775	סיכוני קטסטרופה בביטוח כללי
22,653	23,544	סיכונים תפעוליים
204,933	208,357	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח

(*) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות ביטוח כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. (המשך)

(ב) כולל שטרי הון בשומרה ביטוח שהונפקו למנורה ביטוח וכתבי התחייבות נדחים במנורה ביטוח, אשר הונפקו עד ליום 31 בדצמבר, 2009 ומהווים הון משני נחות כהגדרתו בסעיף 3 להלן. לאחר תאריך הדיווח נפרעו שטרי הון בסך של כ- 59 מיליון ש"ח מההון המשני הנחות של מנורה ביטוח.

3. בחודש נובמבר 2009 פורסם תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח) (תיקון), התשס"ט - 2009 (להלן - התיקון). במסגרת התיקון לתקנות ההון נוספו לדרישות ההון הקיימות, דרישות הון בגין קטגוריות אלו:

א. סיכונים תפעוליים.

ב. סיכוני שוק ואשראי, כשיעור מהנכסים, לפי מידת הסיכון המאפיינת את הנכסים השונים.

ג. סיכוני קטסטרופה בביטוח כללי.

ד. דרישות הון בגין ערביות.

כמו כן, הורחבו דרישות ההון בגין קטגוריות אלו:

א. תוכניות מבטיחות תשואה בביטוח חיים שאין כנגדן או כנגד חלקן אגרות חוב מיועדות.

ב. דרישות הון בגין החזקת המבטחת בחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה.

כמו כן, ניתנו ההקלות הבאות:

- הקלה באופן חישוב ההון בשל הוצאות לפיתוח מערכות מידע, בכפוף לאישור המפקח.

- ניכוי עתודה למס שנוצרה בגין נכסים לא מוכרים אשר מוחזקים בניגוד לתקנות השקעה או בניגוד להוראות המפקח.

- נקבע כי המפקח יהיה רשאי להתיר, בכפוף לתנאים עליהם יורה, הפחתה של דרישת ההון, בגובה של עד 35% מההפרש המקורי, בשל רכישת פעילות קופות גמל או חברה מנהלת של קופות גמל, במידה והונו העצמי, של המבטח, במועד הדוח הינו לפחות ההון העצמי המינימלי הנדרש ממנו בניכוי 35% מההפרש המקורי בשל רכישת פעילות קופות גמל או חברה מנהלת של קופות גמל.

בחודש אוגוסט 2011 פורסם חוזר בדבר הרכב הון עצמי מוכר של מבטח (להלן - החוזר), אשר נכנס לתוקפו החל מהדוחות הכספיים לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2011.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

3. (המשך)

החוזר קובע כללים למבנה הון עצמי מוכר של מבטח, וכן מסגרת עקרונית להכרה ברכיבי הון שונים ולסיווגם לרובדי ההון השונים, כדלהלן:

א. הון ראשוני - כולל הון ראשוני בסיסי (בגובה ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה), שטרי הון צמיתים או מניות בכורה לא צוברות ומכשירי הון ראשוני מורכב. מכשירי ההון הראשוני המורכב כוללים מכשירים פיננסיים שהינם זמינים לספוג את הפסדי המבטח באמצעות ביטול תשלומי ריבית ודחיית תשלומי קרן, ופרעונם נדחה בפני כל התחייבויות המבטח ובנסיבות מסוימות (הון עצמי מוכר קיים נמוך מהנדרש), קרן המכשיר תימחק או תומר למניות רגילות. מועד הפרעון הראשון של מכשירים אלה יבוא לאחר פרעון ההתחייבויות הביטוחיות המאוחרות ביותר או 49 שנים, כמוקדם שביניהם. ניתן לבצע פידיון מוקדם לאחר 10 שנים ממועד ההנפקה באישור המפקח.

ב. הון משני - כולל מכשירים פיננסיים שהינם זמינים לספוג את הפסדי המבטח באמצעות דחיית תשלומי קרן וריבית, ושפרעונם נדחה בפני כל חוב אחר למעט בפני הון ראשוני (אם כי ניתן לקבוע שלא יידחה גם בפני הון משני אחר או הון שלישוני). מועד הפרעון הראשון של מכשירי ההון המשני יבוא לאחר תום תקופה המשקפת ממוצע משוקלל של התקופות לפרעון ההתחייבויות הביטוחיות בתוספת שנתיים, או 20 שנים כמוקדם שביניהם. ניתן לבצע פידיון מוקדם לאחר 8 שנים ממועד ההנפקה.

ג. הון שלישוני - כולל מכשירים פיננסיים שהינם זמינים לספוג את הפסדי המבטח באמצעות דחיית תשלומי קרן בלבד, ושפרעונם נדחה בפני כל חוב אחר למעט בפני הון ראשוני (אם כי ניתן לקבוע שלא יידחה גם בפני הון משני או הון שלישוני אחר). מועד הפרעון הראשון של מכשירי ההון השלישוני לא יפחת מ- 5 שנים מיום הנפקתו.

לעניין זה, התחייבויות ביטוחיות כוללות התחייבויות שאינן תלויות תשואה, ללא חלק ההתחייבויות המגובה במלואו באג"ח חץ ובניכוי חלקם של מבטחי משנה.

ההון העצמי המוכר של המבטח הוא סכום הרכיבים והמכשירים הכלולים ברבדים השונים בשיעורים הבאים:

א. שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון הראשוני לא יפחת מ-60% מסך ההון העצמי של המבטח.

ב. שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון הראשוני הבסיסי לא יפחת מ-70% מסך ההון הראשוני.

ג. שיעורם הכולל של מכשירי הון ראשוני מורכב לא יעלה על 20% מסך ההון הראשוני.

ד. שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון השלישוני לא יעלה על 15% מסך ההון העצמי של המבטח.

החוזר כולל הוראת שעה לעניין הרכב ההון העצמי של מבטח בתקופה שמיום 30 בספטמבר, 2011 ועד למועד יישומה של הדירקטיבה בישראל במועד עליו יודיע המפקח, אשר לפיה הוראות החוזר יכנסו לתוקף בהדרגה.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

3. (המשך)

כמו כן נקבע בהוראת השעה כי שיעורם הכולל של מכשירי הון הנכללים ב"הון משני נחות" לא יעלה על 50% מההון הבסיסי. הון משני נחות מוגדר כסך הרכיבים הבאים:

א. כתבי התחייבות נדחים, בין שניתנים להמרה במניות ובין שלא ניתנים להמרה במניות, שהונפקו לתקופה של 5 שנים לפחות, ותקופת פרעונם בעוד שנתיים לפחות לאחר תאריך הדיווח, ובלבד שלא הוצאו לבעל שליטה;

ב. כתבי התחייבות נדחים שהונפקו לבעלי שליטה והם צמודים למדד לכל היותר, אך אינם נושאים ריבית ושמועד הפרעון שלהם לא פחות משנתיים לאחר תאריך הדיווח.

בנוסף להוראת השעה כולל החוזר הוראות מעבר כדלהלן:

א. הון משני נחות, אשר הונפק עד ליום 31 בדצמבר, 2009, יוכר עד למועד פרעונו הסופי בתנאים בהם הוכר עד לפרסום חוזר זה.

ב. הון משני נחות, אשר הונפק מיום 1 בינואר, 2010 ואילך, לא יוכר עם יישומה של הדירקטיבה בישראל, או מיום 31 בינואר, 2013, לפי המוקדם.

ג. מכשירי הון ראשוני מורכב, מכשירי הון משני מורכב ומכשירי הון שלישוני מורכב, אשר הונפקו מיום 1 בינואר, 2010 ואילך, ואשר אושרו על ידי המפקח, יוכרו עד למועד פרעונם הסופי בתנאים בהם הונפקו ובהתאם למגבלות השיעורים החלים על הרבדים השונים.

ד. מכשירי הון ראשוני מורכב, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב, אשר יונפקו ממועד תחילתו של החוזר בתנאים הקבועים בו, יוכרו במלואם עם יישומה של הדירקטיבה בישראל עד למועד פרעונם.

4. בחודש מרס 2010 פורסם מכתב הבהרה שענינו קריטריונים לאישור חלוקת דיבידנד על ידי מבטח (להלן - "ההבהרה").

בחודש דצמבר 2011, פרסם המפקח מכתב המפרט את הקריטריונים המוזכרים בהבהרה הכוללים הגשת תחזית רווח שנתית לשנים 2010 ו-2011, תוכנית שרות חוב מעודכנת ומאושרת בידי דירקטוריון חברת ההחזקות המחזיקה בחברת הביטוח, תוכנית פעולה אופרטיבית לגיוס הון שאושרה בידי דירקטוריון חברת הביטוח ופרוטוקול הדיון בדירקטוריון חברת הביטוח בו אושרה חלוקת הדיבידנד בתוספת דרישה לאישור תוכנית שרות החוב גם על ידי דירקטוריון חברת הביטוח וכן דרישה לפיה לאחר אישור המפקח יעמוד היחס המינימלי שבין ההון העצמי הקיים לאחר חלוקת דיבידנד לבין הסכום הנדרש על שיעור של 105%. לגבי חלוקת דיבידנד ללא צורך בקבלת אישור מראש של המפקח עודכן היחס שבין סך ההון העצמי לאחר חלוקת הדיבידנד לבין הסכום הנדרש בהבהרה השנייה לשיעור של 115%.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

5. ביום 10 ביולי, 2007 אימץ האיחוד האירופי נוסח מוצע לדירקטיבה II Solvency (להלן - הדירקטיבה). הדירקטיבה מהווה שינוי יסודי ומקיף של הרגולציה הנוגעת להבטחת כושר הפירעון והלימות ההון של חברות הביטוח במדינות האיחוד.

הדירקטיבה מבוססת על שלושה נדבכים: דרישות כמותיות, דרישות איכותיות ודרישות גילוי. הקבוצה החלה להיערך ליישום הדירקטיבה המוצעת בלוחות הזמנים שנקבעו.

בהתאם לטיוטת מכתב שפרסם המפקח בחודש אפריל 2012, נוצר חשש כי תהליך יישום הדירקטיבה באירופה עומד להתעכב באופן משמעותי ובהתאם לכך החליט אגף שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר (להלן - האגף), לפתח משטר כושר פירעון מבוסס סיכונים ברוח סולבנסי II, שלא ייצמד להתקדמות התהליך באירופה, אולם יתבסס על עקרונות הדירקטיבה בהתאמות הנדרשות לישראל. במסגרת זו מגבש האגף תזכיר חוק המכיל תיקונים נדרשים ליישום עקרונות אלו בישראל.

טיוטת המכתב נוקבת ברשימת דיווחים שחברות הביטוח תידרשנה להגיש לאגף בשנים 2012 עד 2014, אשר בעקבותיהם יבחן הממונה את נאותות ההון הנדרש מכל חברת ביטוח ובמקרה הצורך יחליט, במהלך שנת 2015, על דרישות הון נוספות (להלן - תוספת הון). החלטות הממונה על תוספת הון תתבססנה על דיווחי החברות ועל איכות הממשל התאגידי וניהול הסיכונים בחברה.

6. בחודש יוני 2008 פורסם חוזר בדבר אופן יישום כללי המדידה וההצגה לפי ה- IFRS לצורך חישוב ההון הנדרש וההון המוכר של חברות ביטוח. מטרת החוזר הייתה לקבוע הוראות לעניין אופן יישום תקנות ההון לגבי השקעות בחברות מוחזקות (לרבות חברות ביטוח וחברות מנהלות שבשליטת חברת הביטוח). על פי החוזר דרישות ההון לפי תקנות ההון יוסיפו להיות מבוססות על דוחות סולו. לצורך חישוב ההון המוכר לפי תקנות ההון, ההשקעה של חברת ביטוח בחברת או בחברה מנהלת נשלטת וכן בחברות מוחזקות אחרות תחושב על בסיס אקוויטי בשרשור מלא.

7. בחודש פברואר 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) (תיקון מס' 2), התשע"ב-2012 (להלן ביחד - התקנות החדשות).

בהתאם לתקנות החדשות הורחבו דרישות ההון מחברות מנהלות והן כוללות דרישות הון בהתאם להיקף הנכסים המנוהלים ולהוצאות השנתיות, אך לא פחות מהון עצמי התחלתי בסך של 10 מיליון ש"ח.

הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון (להלן - הממונה) רשאי להורות על הפחתת דרישות ההון או הגדלתן בהתחשב, בין היתר, בסיכונים המאפיינים את פעילותה של החברה המנהלת, ובלבד שהגדלת דרישות ההון תהיה לתקופה קצובה.

בהתאם לסמכותו, פרסם הממונה בחודש פברואר 2012, חוזר שעיקריו מתן הקלות בדרישות ההון לחברות מנהלות מסוימות.

חברה מנהלת נדרשת להעמיד הון נוסף בגין חברות מנהלות נשלטות ובגין סכום הנכסים המוחזקים בניגוד להוראות דרכי השקעת ההון העצמי הנדרש הכלולות בתקנות החדשות.

כמו כן כוללות התקנות החדשות דרישה להחזקת נכסים נזילים בשיעור של 50% לפחות מההון העצמי המזערי הנדרש.

חברה מנהלת תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם הונה העצמי הוא לפחות בגובה ההון העצמי הנדרש ממנה לפי התקנות החדשות.

בהתאם לתקנות נקבעה הוראת מעבר לפיה, חברה מנהלת תהיה חייבת להגדיל את הונה העצמי, כהגדרתו בתקנות, בגין ההפרש שבין ההון הנדרש לפי התקנות לפני התיקון ולאחריו (להלן - ההפרש). ההפרש יחושב לכל מועד דיווח של הדוח הכספי.

עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 במרס, 2012 - 30% מההפרש;
עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2012 - 60% מההפרש;
עד למועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2013 - 80% מההפרש;
עד ליום 31 בדצמבר, 2014 יושלם מלוא ההפרש.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

7. (המשך)

על פי התקנות החדשות, דרישת ההון במבטחים פנסיה ליום 31 במרס, 2012 עומדת על סך של כ- 85 מיליוני ש"ח. בהתחשב בהון הקיים של מבטחים פנסיה ליום 31 במרס, 2012, וביישום של מלוא דרישות ההון למבטחים פנסיה עודפי הון בסך של כ- 65 מיליוני ש"ח.

יישום מלוא דרישות ההון במנורה מבטחים גמל בע"מ (להלן - מבטחים גמל) יביא לגידול בדרישות ההון בסך של כ- 24 מיליוני ש"ח לעומת ההון הנדרש ערב תיקון התקנות ויגיע לסך של כ- 25 מיליוני ש"ח. ליום 31 במרס, 2012, ההון העצמי של מנורה גמל מסתכם בכ- 29 מיליוני ש"ח וביישום מלוא דרישות ההון למבטחים גמל עודפי הון בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח. ליום 31 במרס, 2012 למנורה גמל עודפי הון בסך של כ- 21 מיליוני ש"ח.

יישום מלוא דרישות ההון במנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן - מנורה מהנדסים) יביא לגידול בדרישות ההון בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח לעומת ההון הנדרש ערב תיקון התקנות ויגיע לסך של כ- 10 מיליוני ש"ח. ליום 31 במרס, 2012, ההון העצמי של מנורה מהנדסים מסתכם בכ- 4 מיליוני ש"ח וביישום מלוא דרישות ההון תידרש מנורה מהנדסים להגדיל את הונה בכ- 6 מיליוני ש"ח. ליום 31 במרס, 2012 למנורה מהנדסים עודפי הון בסך של כ- 0.4 מיליוני ש"ח.

8. בחודש פברואר 2012, העביר המפקח על הביטוח למנהלי חברות הביטוח טיוטת הבהרות לעניין חישוב דרישות הון של חברות הביטוח (להלן - "טיוטת הבהרות") שעיקרן: הבהרות בנוגע להון נדרש בגין השקעות, דרישות הון בגין סיכון תפעולי, גירעון או עודף שנוצר בפוליסות משתתפות ברווחים, סיווג מכשירים פיננסיים נגזרים, דיווח אודות התחייבויות להשקעה בקרנות השקעה, דירוג חיצוני ועודף/גרעון ההון של חברות ביטוח בשל פעולות שבין תאריך הדוח לתאריך הפרסום. בין חברות הביטוח למפקח מתקיימים דיונים לגבי טיוטת הבהרות. ליום 31 במרס, 2012 מנורה ביטוח ושומרה ביטוח מיישמות בחישוב דרישות ההון את עיקרי הסעיפים כך שלהערכת מנורה ביטוח ושומרה ביטוח לפרסום הבהרות הסופיות לא צפויה השפעה מהותית על עודף ההון שלהן.

9. במהלך החודשים פברואר ומרס 2012 אושרו בוועדת הכספים תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 ("תקנות ההשקעה החדשות") ובחודש מרס 2012 פרסם המפקח את טיוטת חוזר (שלישית) לעניין כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים (להלן - "טיוטת החוזר"). תקנות ההשקעה החדשות תכנסנה לתוקף תוך 30 יום מיום פרסומן (למעט תקנה 39 המתייחסת לשיעור הנכסים הנזילים שיוחזק על ידי המבטח כנגד התחייבות מסוג 70 אשר תיכנס לתוקף תוך שישה חודשים ממועד פרסום תקנות ההשקעה החדשות).

תקנות ההשקעה החדשות כוללות בין היתר שינויים בהוראות לגבי שליטה והחזקת אמצעי שליטה על ידי מבטח (להלן - "תקנה 33") - נקבע כי מבטח לא ישלוט ולא יחזיק יותר מ-20% מאמצעי שליטה אלא בתאגידים שפורטו בתקנות שהם (1) מבטח אחר; (2) חברה מנהלת; (3) תאגיד שעיסוקו העיקרי הוא החזקת נכסי מקרקעין וניהולם; (4) סוכן תאגיד; (5) תאגיד שעיסוקו היחיד הוא ניהול השקעות או העמדת אשראי עבור המבטח ועבור גופים מוסדיים אחרים שבשליטת המבטח או בשליטת מי ששולט במבטח ו-(6) תאגיד מסוג אחר שעיסוקו העיקרי קשור בפעילותו השוטפת של המבטח. השקעה בסוגי התאגידים המנויים בפסקאות (5) ו-(6) לעיל טעונים אישור מראש של המפקח. השקעה בכל אחד מהתאגידים הנשלטים או המנויים לעיל, למעט השקעה בנכס מקרקעין באמצעות תאגיד המנוי בפסקה (3) לעיל שעל פי טיוטת החוזר רואים אותה כאילו נעשתה במישרין על ידי המבטח, ולמעט השקעות משקיע מוסדי עבור העמיתים בהתאם לפירוט בתקנות ההשקעה החדשות, תעמוד כנגד ההון המוכר של המבטח שמעבר להון העצמי המזערי הנדרש ממנו לפי תקנות ההון העצמי בלבד. על אף האמור לעיל, השקעה במבטח אחר ובחברה מנהלת, יכולה להיות מוחזקת גם כנגד ההון העצמי המינימלי הנדרש מהמבטח או כנגד התחייבויותו האחרות, בכפוף לתנאים ולמגבלות המפורטים בתקנות ההשקעה החדשות. בהמשך לקבוע בהוראות המעבר לטיוטת התקנות החדשות, נקבעו בהוראות טיוטת החוזר, כי מבטח יהיה רשאי להמשיך ולהחזיק בתאגידים שהממונה נתן בגינם אישור טרם פרסומן של התקנות לפי התנאים שנקבעו באישור הממונה, ובכפוף לתנאים הבאים הנוספים: החל מיום 31 בדצמבר, 2013, יחזיק בתאגיד כאמור בהתאם לאמור בתקנה 33 לתקנות. על אף האמור לעיל, עד יום 31 בדצמבר, 2012, מבטח יחזיק בשיעור של 50% לפחות מיתרת ההשקעה בתאגיד כאמור כנגד עודף ההון המוכר של המבטח שמעבר להון העצמי המזערי הנדרש ממנו. בין חברות הביטוח למפקח מתקיימים דיונים לגבי הטיוטה.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

9. (המשך)

למנורה ביטוח השקעות ונכסים אשר בהתאם לתקנות ההשקעה החדשות, ייתכן והיא תצטרך לפעול על פי הוראות המעבר ובהתאם לקבוע בטיטת החוזר, ובין היתר עשויה להידרש להעמידם כנגד עודפי הון בלבד. במקרה האמור, סכומי השקעות אלה יהוו עודפים שאינם ניתנים לחלוקה. מנורה ביטוח בוחנת את השלכות תקנות ההשקעה החדשות וטיטת החוזר כאמור.

10. בחודש אוקטובר 2010, נתקבלה הנחיה מהמפקח בדבר התייחסות לחריגות בתחום ההשקעות. בהנחיה נקבע כי חריגות פאסיביות הנובעות משינוי דירוג או רכישה עצמית, יתוקנו לפי הכללים הבאים:

- א. חריגה בנייר ערך סחיר תתוקן בתוך 50 ימי עסקים.
- ב. חריגה באג"ח לא סחיר הנסחר במערכת רצף מוסדיים, שהמח"מ שלו אינו עולה על 3 שנים, לרבות אג"ח לא סחיר שאינו נסחר במערכת רצף מוסדיים וכן פיקדון, ניתן להחזיקם עד למועד הפידיון.
- ג. חריגה באג"ח לא סחיר הנסחר במערכת רצף מוסדיים, שהמח"מ שלו עולה על 3 שנים, תתוקן בתוך 6 חודשים.
- ד. חריגה בנייר ערך בהסדר חוב תתוקן בתוך 50 ימי עסקים מתום תקופה של שלושה חודשים ממועד גיבוש ו/או יישום הסדר חוב.

אי תיקון החריגות כאמור יגרור החזר דמי ניהול בקרן פנסיה או סיווג כנכס לא מוכר בחברות הביטוח.

למרות האמור לעיל, במכתב ששלח המפקח למנהלי הגופים המוסדיים, נקבע כי השקעות של גופים מוסדיים באירלנד, לא תיחשבנה כהחזקה העומדת בניגוד לתקנות ההשקעה ולתקנות מס הכנסה במשך תקופה של ששה חודשים שתחילתה ביום 21 בפברואר, 2011.

בהמשך למכתב הקודם, שלח המפקח מכתב נוסף, אשר על פיו הוארכה התקופה כאמור בששה חודשים נוספים החל מיום 14 באוגוסט, 2011. ביום 14 בפברואר, 2012 האריך המפקח את התקופה בשלושה חודשים נוספים.

נכון לתאריך הדיווח, למנורה ביטוח חריגות פאסיביות בסך של כ- 24 מיליוני ש"ח בנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות תלויות תשואה וסך של כמיליון ש"ח בנוסטרו.

11. ביום 15 בפברואר, 2012, חילקה מנורה ביטוח את מלוא מניות מבטחים פנסיה כדיבידנד בעין לחברה. הערך בספרי מנורה ביטוח של ההשקעה במבטחים פנסיה ליום חלוקת הדיבידנד הינו כ- 621 מיליוני ש"ח. לחלוקה הנ"ל אין השפעה מהותית על עודף ההון של מנורה ביטוח.

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות

בשנים האחרונות ניכר גידול בהיקף הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות המוגשות נגד הקבוצה ובכמות התובענות שהוכרו כייצוגיות. זאת, כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, לרבות כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של הקבוצה, אשר נובע בעיקרו מחקיקת חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006. מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של הקבוצה להפסדים במקרה של אישור תביעה ייצוגית כנגדה.

בקשות לאישור תובענות כייצוגיות מוגשות באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן - "חוק תובענות ייצוגיות"). ההליך הדיוני בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות נחלק לשני שלבים עיקריים: ראשית, שלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית (להלן - "בקשת האישור" ו- "שלב האישור" בהתאמה). במידה ובקשת האישור נדחת באופן חלוט - תם שלב הדיון ברמה הייצוגית. על החלטה בשלב האישור ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לערכאות הערעור. בשלב השני, במידה ובקשת האישור מתקבלת, תתברר התובענה הייצוגית לגופה (להלן - "שלב התובענה כייצוגית").

על פסק דין בשלב התובענה כייצוגית ניתן להגיש ערעור לערכאות הערעור. במסגרת המנגנון לפי חוק תובענות ייצוגיות קיימים, בין היתר, הסדרים ספציפיים לעניין הסכמי פשרה, הן בשלב האישור והן בשלב התובענה כייצוגית, וכן הסדרים לעניין הסתלקות התובע מבקשת האישור או מהתובענה הייצוגית.

בגין התובענות הייצוגיות והבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות בסעיפים 1-18 להלן, אשר בהן, להערכת הנהלת החברה, מנורה ביטוח וכן הנהלת שומרה ביטוח (לעניין תובענות 5 ו-10 להלן) המתבססת בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלו, יותר סביר מאשר לא (More likely than not) כי טענות ההגנה של החברה, מנורה ביטוח ושומרה ביטוח תתקבלנה והבקשות לאישור התובענות כייצוגיות תידחנה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן, ביחס לתביעה, כולה או חלקה, יותר סביר כי טענות ההגנה של החברות תידחנה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי חברות אלו.

להערכת הנהלת החברות, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלו, במקום בו נדרשו הפרשות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידן.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות, ובכלל זה כנגד מבטחים פנסיה, מנורה פיננסים וחברות בנות נוספות, המפורטות בסעיפים 19 עד 21 להלן, אשר הוגשו לאחרונה, לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשות, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין תובענות אלו.

להלן פירוט הבקשות בגין תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות:

1. ביום 21 בנובמבר, 2005 הוגשה כנגד מנורה ביטוח תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - בקשת האישור). עניינה של התובענה הוא בפרשנות נספח לפוליסות ביטוח חיים המתייחס לכיסוי ביטוחי בגין נכות תאונתית (להלן - נספח נכות תאונתית). הטענה המרכזית בתובענה הינה כי מנורה ביטוח מסייגת את חבותה בכל הקשור לכיסוי ביטוחי בגין נכות תאונתית הכלול בנספח נכות תאונתית, וזאת דרך חישוב תגמולי הביטוח שלא בהתאם להוראות הנספח, ולפיכך מפרה מנורה ביטוח את חובת הגילוי הקבועה בחוק הפיקוח והתקנות שהותקנו מכוחו, פעולה שהינה, לפי הטענה, גם בבחינת הטעיה לאחר קרות האירוע הביטוחי בנוגע להיקף הכיסוי הביטוחי ובניגוד להוראות החוק האמור. הסעד המבוקש על-ידי התובע הינו תשלום הפער בין סכום הפיצוי המגיע לו לטענתו לפי פרשנותו את הפוליסה ובין סכום הפיצוי ששולם לו בפועל לפי פרשנות מנורה ביטוח את הפוליסה, וזאת לגבי כלל המבוטחים שהיו זכאים לפיצוי על-פי נספח נכות תאונתית והתשלום בוצע בשבע השנים האחרונות. סכום התביעה האישית של התובע הועמד על סך של 17,599 ש"ח, בעוד שלגבי כלל חברי הקבוצה אין בידי התובע נתונים המאפשרים עריכת אומדן של הנזק הכולל. מנורה ביטוח הגישה את תגובתה לבקשה בחודש אפריל 2006. התלונה בעניין העולה בתובענה שהגיש המבקש למפקח נמצאה מוצדקת, ובהחלטת סגנית המפקח מיום 17 במאי, 2006 (להלן - ההכרעה) נקבע, כי על מנורה ביטוח לחשב ממועד ההכרעה ואילך, את תגמולי הביטוח על-פי הפוליסה בדרך שנקבעה בהכרעה ולא בדרך בה נהגה מנורה ביטוח לחשב את תגמולי הביטוח. על הכרעה זו הגישה מנורה ביטוח ערעור ביום 30 באוקטובר, 2006. מנורה ביטוח הגישה בקשה לעיכוב הליכים בערעור עד להכרעה ביהמ"ש העליון בבקשת רשות הערעור כמפורט להלן. ביום 29 ביולי, 2009 עיכב ביהמ"ש המחוזי את ההליכים. המדינה הגישה בקשה להאריך המועד להגשת בקשת רשות ערעור על החלטה זו.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

1. (המשך)

ביום 11 בינואר, 2009 ניתנה החלטה המאשרת את בקשת האישור בהתאם לעילות ולסעדים כמפורט בהחלטה. כן נקבע כי על מנורה ביטוח להגיש כתב הגנה ולפרסם מודעה בעיתון. מנורה ביטוח הגישה לבית המשפט המחוזי בקשה לדחיית מועד בירור התובענה ובית המשפט המחוזי דחה את בקשת מנורה ביטוח ("החלטת הדחייה"). מנורה ביטוח הגישה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאישור התובענה כייצוגית ועל החלטת הדחייה. בית המשפט העליון קבע בהחלטה מיום 13 במאי, 2009 כי בשלב זה לא יוגשו כתבי הגנה ולא תפורסם מודעה בעיתון.

2.

ביום 25 באפריל, 2006 הוגשה כנגד מנורה ביטוח תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - הבקשה). הבקשה הוגשה מכח חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. ענינה של התובענה בפוליסת אובדן כושר עבודה (להלן-הפוליסה) של מנורה ביטוח. לטענת התובעים, בפוליסה קבוע תנאי שעניינו "תקופת המתנה" (בת שלושה חודשים), שמשמעותו היא כי תגמולי ביטוח בגין אירוע ביטוחי בתקופת הפוליסה ישולמו רק החל מתום תקופת ההמתנה ובתנאי שהמבוטח עדיין חסר כושר עבודה במועד זה וכל עוד נמשך אי הכושר. לטענת התובעים, מנורה ביטוח (כמו גם חברות ביטוח נוספות הנתבעות בתובענה, להלן ביחד - הנתבעות) גובה דמי ביטוח גם בשלושת החודשים האחרונים שלפני תום תקופת הביטוח וזאת למרות שלפי תנאי הפוליסה, מבוטחים לא יהיו זכאים לקבלת תגמולי ביטוח לפי הפוליסה במידה ומקרה הביטוח יארע בשלושת החודשים האחרונים שלפני תום תקופת הביטוח בשל תקופת ההמתנה הנזכרת.

על בסיס האמור טוענים התובעים כי הנתבעות הטעו אותם, פעלו בחוסר תום לב, הפרו חובות שבדין, פעלו ברשלנות, הפרו חובות חקוקות ועשו עושר ולא במשפט וכי התנאי בדבר "תקופת המתנה" הינו תנאי מקפח בחוזה אחיד.

הסעד המבוקש על-ידי התובעים הינו, אישור התובענה הייצוגית, מתן צו המחייב את הנתבעות להפסיק ולגבות דמי ביטוח בגין תקופת שלושת החודשים האחרונים שלפני תום תקופת הפוליסה וכן חיוב הנתבעות להשיב את דמי הביטוח שגבו מחברי הקבוצה בגין התקופה האמורה. לטענת התובעים ובהתבסס על חוות דעת שצורפה לתובענה מטעמם, הנזק הכולל של הקבוצה לשנים 2004 - 1998 מוערך באופן ראשוני בסך של 47.6 מיליון ש"ח לכלל הנתבעות ומתוכו (על-פי חוות הדעת) סך של 5.4 מיליון ש"ח כנגד מנורה ביטוח. מנורה ביטוח הגישה תשובתה ביום 6 בנובמבר, 2006. התיק נקבע לסיכומים בכתב אשר הוגשו על-ידי הצדדים. ביום 3 בפברואר, 2009, ניתן פסק דין המאשר את בקשת האישור בעילות של הטעיה, הפרת חובה חקוקה, הפרת תום לב, תנאי מקפח בחוזה אחיד ועשיית עושר ולא במשפט. כן נקבע כי על מנורה ביטוח להגיש כתב הגנה. מנורה ביטוח הגישה בקשה לדחיית מועד בירורה של התביעה הייצוגית, לדחיית מועד הגשת כתב הגנה ולדחיית מועד פרסום המודעה, וזאת עד להכרעת בית המשפט העליון בבקשת רשות ערעור שהגישה מנורה ביטוח על החלטה לאשר את התובענה כייצוגית. במקביל, הורה בית המשפט המחוזי על דחיית מועד בירור התובענה הייצוגית עד להכרעה בבקשת רשות הערעור הנ"ל. התובע הגיש בקשת רשות ערעור על החלטת הדחייה. ביום 24 בנובמבר, 2009, דחה בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור של התובע.

3.

ביום 3 בינואר, 2008 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, כמו-גם כנגד חברות ביטוח נוספות (להלן - הנתבעות), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - הבקשה). הבקשה הוגשה מכח חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. עניינה של התובענה הוא בדרישה להחזר סכומים שנטען כי נגבו ביתר ושלא כדין בגין מרכיב תשלום בפוליסות המכונה "תת שנתיות". על-פי הטענה, הגביה ביתר נובעת הן מגביה בשיעור העולה על השיעור המותר, הן בשל גביית מרכיב התת-שנתיות בגין חלקים או תשלומים בפוליסה שהתשלום אינו אמור לחול עליהם (כגון בגין חלק החיסכון בפוליסה או בגין תשלום המכונה "גורם פוליסה") וכן בשל גביית המרכיב האמור בפוליסות שאינן פוליסות ביטוח חיים, והכל בניגוד להנחיות המפקח. עילות התביעה העיקריות הנטענות הן: הפרת הוראות חוק הפיקוח, תקנות הפיקוח וחוזרי המפקח, חוסר תום לב ועשיית עושר ולא במשפט. הסעד המבוקש על-ידי התובעים הינו החזר סכום התת שנתיות שנגבה שלא כדין כמתואר בתובענה, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כמתואר לעיל. הנזק האישי של כל התובעים ביחד הוערך על-פי העולה מכתב התביעה בסך כולל של כ- 1,683 ש"ח (בגין שנת ביטוח אחת) בעוד שסכום התביעה הכולל כנגד כל הנתבעות (בגין תקופה של 7 השנים האחרונות) חושב והוערך על-ידי התובעים בסך של כ- 2.3 מיליארד ש"ח, מתוכם יוחס למנורה ביטוח סך נזק כולל של כ- 229 מיליון ש"ח, והכל בהתבסס על הערכות והנחות שהניחו התובעים לענין זה. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

4. ביום 14 באפריל, 2008 הוגשה כנגד מנורה ביטוח בבית הדין לעבודה (להלן - "הנתבעת") תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - "התובענה" ו/או "הבקשה"). עניינה של התובענה הוא, לפי הטענה, בהפליה לרעה של נשים במסגרת פוליסות המכונות "ביטוחי מנהלים", שהופקו לפני שנת 2001. על-פי הטענה, הנתבעת נוהגת לזכות נשים מבוטחות, בהגיען לגיל הפרישה, בגמלא חודשית נמוכה מזו שמקבל מבוטח גבר בעל נתונים זהים, בנימוק כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר. לעומת זאת, לפי הטענה, הנתבעת גובה מנשים פרמיית "ריסק" בשיעור זהה לזה שהיא גובה מגברים, על אף ששיעורי התמותה של נשים הינם נמוכים בהרבה. בכך, לטענת התובעת, יש משום הפליה אסורה מאחר והנתבעת מבחינה בין המגדרים כאשר ההבחנה פועלת לטובתה.

הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הינה כלל הנשים אשר רכשו מהנתבעת פוליסות המכונות "ביטוח מנהלים" בהן נערכה הבחנה בין גברים לנשים לעניין תשלום הגמלא אך לא נעשתה הבחנה בין המינים לעניין פרמיית ריסק. התובעת איננה מציינת את הנזק האישי שנגרם לה, לטענתה. התובעת טוענת כי לאור היקף הקבוצה (המוערך על ידה בעשרות אלפי נשים) הנזק שנגרם לכלל חברות הקבוצה מוערך במאות מיליוני ש"ח. עילות התביעה הן: הפליה בניגוד לחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים, בכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים (להלן: "חוק איסור הפליה"); הפרת הוראות חוק הפיקוח; עשיית עושר ולא במשפט; הפרת חוק הגנת הצרכן וקביעת "תנאי מקפח" בחוזה אחד כמשמעותו בחוק החוזים האחידים. הסעדים העיקריים המבוקשים על-ידי התובעת הינם כי בית הדין יקבע ו/או יורה כי: א) ההפליה בה נוהגת הנתבעת, לפי הטענה, מנוגדת לדין, וכל הוראה בפוליסה ו/או כל פעולה מכוחה של הפליה זו - בטלות ומבוטלות; ב) בידי התובעת ויתר חברות הקבוצה הזכות לבחור בין החלופות הבאות: 1) להשוות את מקדמי הגמלא למבוטחת אישה לאלה הנוהגים למבוטח גבר באותו גיל, ולהורות כי במקרה של תשלום חד פעמי במקום גמלא יוגדל הסכום החד פעמי למבוטחת אישה בהתאם ליחס שבין מקדם הגמלא למבוטח גבר למקדם הגמלא למבוטחת אישה בגיל הרלבנטי. 2) הפחתה רטרואקטיבית ופרוספקטיבית של סכומי הריסק שנגבו מהתובעת בפוליסה נשוא התובענה ויתר המבוטחות בפוליסה מסוג זה, והעמדתם על סכומי הריסק הראויים למבוטחת אישה, כאשר הסכומים שיופחתו יצורפו לסכומי הצבירה לחיסכון של התובעת. כמו כן, התובעת מבקשת מבית הדין להתיר פיצול סעדים כך שניתן יהיה לתבוע בנפרד את הפיצוי ללא הוכחת נזק כקבוע בחוק איסור הפליה. מנורה ביטוח הגישה בקשה לסילוק התובענה על הסף בשל העדר סמכות עניינית של בית הדין לעבודה לדון בתובענה. בית הדין התיר למנורה ביטוח לא להגיש את תגובתה לגוף התובענה והבקשה עד להכרעה בבקשה לסילוק. ביום 2 באוקטובר, 2008, נעתר בית הדין לבקשת הסילוק הנ"ל. על החלטה זו הוגש ערעור לביה"ד הארצי ובחודש ינואר 2009 הוגשו סיכומים מטעם מנורה ביטוח במסגרת ערעור זה.

ביום 17 בספטמבר, 2009 קיבל ביה"ד הארצי את הערעור וקבע כי לביה"ד האזורי סמכות לדון בתובענה, למעט בעילות הנזיקיות. ביום 15 בדצמבר, 2009 הגישה הנתבעת (ביחד עם חברות ביטוח נתבעות נוספות) עתירה לבג"צ בנוגע לסוגיית הסמכות העניינית. ביום 3 בינואר, 2010 הורה ביה"ד האזורי על דחיית מועד הדיון ומועד הגשת תגובות מטעם הנתבעות עד ובהתאם להכרעה בג"צ בעתירה. ביום 11 באוקטובר, 2010 הגיש היועץ המשפטי לממשלה עמדתו בעתירה.

ביום 23 בפברואר, 2011 ובעקבות דיון שהתקיים בעתירה הגישו חברות הביטוח הודעה על משיכת העתירה כך שהתובענה תתברר לביה"ד האזורי לעבודה בת"א. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ביום 3 בינואר 2012 הגישו הנתבעות בקשה לסילוק התובענה על הסף מחמת התיישנות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

5. ביום 30 ביולי, 2008 הוגשה כנגד שומרה ביטוח תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - התובענה). עניינה של התובענה הינה, לפי הטענה, בהפרה לכאורה של סעיפים 65, 67, 56(א) ו-56(ג) לחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, סעיף 12(א) לתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986 והוראה של המפקח על הביטוח, המורים כי מקום בו מוגשת תביעת צד ג' לתגמולי ביטוח, על המבטח לשלם לידי צד ג' את מלוא הסכומים שהמבוטח צריך היה לשלם בשל מקרה הביטוח, לרבות את שכר טרחת השמאי. לטענת התובע, שומרה ביטוח נמנעת מלשלם ו/או להשיב לצד ג' את מלוא שכר טרחת השמאי. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל אדם אשר היה זכאי לקבל משומרה ביטוח, כצד ג', כספים ו/או תגמולי ביטוח בשל נזק לרכב במהלך שבע השנים האחרונות, ושומרה ביטוח לא השיבה ו/או שילמה לידי, את מלוא הסכום ששילם בגין שכר טרחת השמאי ו/או חלק ממנו. התובע העמיד את נזקו האישי על סך של 150 ש"ח, ומעריך את הנזק הכולל לקבוצה בכ- 6.8 מיליוני ש"ח. עילות התביעה הנטענות הן הפרת חובה חקוקה ועשיית עושר ולא במשפט. שומרה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ביום 8 בדצמבר, 2011 הוגשה בתיק עמדת המפקח, המאמצת את עיקרי טענות הנתבעות.
6. ביום 3 באוגוסט, 2008 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - התובענה). עניינה של התובענה, לפי הטענה, באי תשלום שיפוי למבוטחי הנתבעת בביטוחי רכב, בגין הנזק שנגרם לאמצעי המיגון שהותקן ברכב על-פי דרישתה תוך הפרת הוראות סעיף 1 לתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986 (להלן - הפוליסה התקנית). הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל מבוטח אשר זכה, החל מיום 1 באפריל, 2004 לקבל ממנורה ביטוח תגמולי ביטוח בשל נזק לרכב פרטי או מסחרי עד 4 טון, לרבות בשל אובדן גמור, אובדן להלכה או גניבה עת היה מבוטח אצל מנורה ביטוח בביטוח לפי פרק א' לפוליסה התקנית ולא קיבל את כל ו/או חלק מתגמולי הביטוח בגין אובדן או נזק שנגרם לאמצעי המיגון כאמור.
- התובע העמיד את נזקו האישי על סך של 550 ש"ח ובהסתמך על נתונים מדוחותיה הכספיים של מנורה ביטוח ועל חישובים שביצע לעניין זה, העריך את הנזק הכולל לקבוצה כהגדרתה לעיל בכ- 23 מיליון ש"ח. עילות התביעה הנטענות הינן הפרת חובה חקוקה ועשיית עושר ולא במשפט. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.
7. תובענה דומה לזו המפורטת בסעיף 5 לעיל, הוגשה ביום 2 בנובמבר, 2008 כנגד מנורה ביטוח. התובע מעמיד את נזקו האישי על סך של 1,350 ש"ח, ומעריך את סך הנזק לקבוצה כולה בכ- 20 מיליוני ש"ח. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ביום 8 בדצמבר, 2011 הוגשה בתיק עמדת המפקח, המאמצת את עיקרי טענות הנתבעות.
8. ביום 1 באפריל, 2009 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - "התובענה" ו"הבקשה לאישור"). עניינה של התובענה הינו פוליסות ביטוח בריאות הכוללות זכות לקבלת מחצית ערכו של "טופס 17" מטעם קופת החולים במקרים בהם המבטח לא השתתף במימון ניתוח המכוסה על-פי הפוליסה. הטענה המרכזית בתובענה הינה כי בכל הקשור לכיסוי הנ"ל הנתבעת מחשבת את תגמולי הביטוח באופן המפחית את סכום התגמולים המגיע לתובעת ולחברי הקבוצה לפי הבנתה וזאת תוך הטעיה של המבוטחים והפרת חוזה הביטוח בניגוד לדין. הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הינה כל מבוטח בפוליסת בריאות הכוללת כיסוי כאמור שנותרו בנייתו שלא מומן על-ידי הנתבעת בשבע השנים שקדמו להגשת התביעה ולחילופין בשלוש השנים שקדמו להגשת התביעה (להלן - חברי הקבוצה). עילות התביעה הן הטעייה והפרת חוזה הביטוח. הסעדים העיקריים המבוקשים הינם חיוב הנתבעת להשיב לכל חברי הקבוצה סכום השווה למחצית ערכו של טופס התחייבות של קופת חולים לכיסוי עלות הניתוח ו/או הטיפול שניתן, צו המורה לנתבעת לחשב מעתה ואילך את הסכום המגיע למבוטחים לעניין זה לפי עמדת התובעת וכן מתן סעד הצהרתי הקובע כי הנתבעת הפרה את ההוראות הרלבנטיות בפוליסה או לחילופין מטעה את חברי הקבוצה כמבואר בתביעה. התובעת מעמידה את נזקה האישי על סך של 2,420 ש"ח ומעריכה את סך הנזק לקבוצה כולה בסך העולה על 10 מיליון ש"ח. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה לאישור.

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

9. ביום 13 בפברואר, 2011 התקבלה במשרדי החברה ומנורה ביטוח, בקשה לאישור הגשת תובענה נגזרת בהתאם לסעיף 194 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן - "הבקשה לאישור") וכן עותק מהתובענה הנגזרת אשר הוגשה על ידי בעל מניות בחברה. עניינה של הבקשה, כנטען בה, במעשיהם ו/או במחדליהם של נושאי משרה בכירים במנורה ביטוח ביחס להלוואות שהעניקה מנורה ביטוח ללא בטחונות כביכול. כתוצאה ממעשים ו/או מחדלים אילו, לפי טענת המבקש, נגרם למנורה ביטוח נזק בסך כולל של כ- 69 מיליון ש"ח (גובה ההפרשה לחובות מסופקים בגין ההלוואות הנ"ל וסכום הקנס שהטיל המפקח על מנורה ביטוח בגין הפעילות הנ"ל). החברה ומנורה ביטוח הגישו תגובתן לבקשה לאישור. יצוין כי ביום 6 בפברואר, 2011, ובהמשך להערות בית המשפט, ניתן פסק דין המוחק "בקשה לאישור" דומה קודמת שהוגשה על ידי אותו מבקש. ביום 19 בפברואר, 2012, הגישו הצדדים לבית המשפט הודעה מוסכמת ובקשה למתן תוקף של פסק דין להסכמות אליהם הגיעו הצדדים, בין היתר, על בסיס המלצות בית המשפט (להלן - הסדר פשרה) לפיה, לצרכי פשרה בלבד ומבלי שמי מן הצדדים מודה באילו מטענות הצד השני, מסכימים הצדדים כי לצרכי סילוק סופי, מלא ומוחלט של הבקשה והתובענה הנגזרת, יועבר סך של 13.8 מיליון ש"ח למנורה ביטוח, לצורך הטבת נזיקה הנטענים (והמוכחשים) וכי סכום הפשרה ימומן ממקורותיה של החברה וממקורות מבטחי נושאי המשרה כנגדם מכוונת התובענה הנגזרת בשיעור שיוסכם ביניהם. ביום 20 בפברואר, 2012 הורה בית המשפט לפרסם בשני עיתונים את דבר הבקשה לאישור הסדר הפשרה כך שהפרסום יכלול את פרטי ההסדר במלואם ובכדי לאפשר הגשת התנגדויות בתוך 21 יום. כמו כן הורה בית המשפט להעביר העתק מהסדר הפשרה לרשות ניירות ערך ולמפקח לקבלת עמדתם. לאחר דיון בעמדות הצדדים ובכלל זה עמדת הרשות, הצדדים ממתנינים להכרעת בית המשפט בבקשה לאישור הסדר הפשרה.

10. תובענה דומה לזו המפורטת בסעיף 6 לעיל, הוגשה ביום 24 בינואר, 2010 כנגד שומרה ביטוח. התובע מעמיד את נזקו האישי על סך של 6,500 ש"ח, ומעריך את סך הנזק לקבוצה כולה בכ- 29 מיליון ש"ח. שומרה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.

11. ביום 11 באפריל, 2010 הוגשה כנגד מנורה ביטוח כמו-גם כנגד שלוש חברות ביטוח נוספות (להלן - "הנתבעות"), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - "הבקשה"). עניינה של התובענה הוא בטענה לפיה הנתבעות המחזיקות כספים שלא נדרשו על ידי בעלי זכויות בהם (מבוטחים, מוטבים ו/או יורשים), מפרות לכאורה חובות המוטלות עליהן לאיתור אותם בעלי זכויות ואף לא מעבירות את הכספים בהגיע המועד לכך לידי האפוסטרופוס הכללי, זאת תוך התעשרות שלא כדין בשל גביית דמי ניהול בשיעור העולה על המותר או מתשואה שמניבים הכספים שלא נדרשו. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה - כל בעלי הזכויות בנכסים המצויים בידי הנתבעות, באחריותן או בשליטתן, ואשר הנתבעות לא הביאו לידיעתם את דבר היותם בעלי נכסים כאמור. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת חובה חקוקה, הפרת הוראות המפקח על הביטוח, הטעיה, חוסר תום לב, הפרת חוזה, רשלנות, הפרת חובת נאמנות ועשיית עושר ולא במשפט. הסעד המבוקש על ידי התובעים הינו מתן צווים מתאימים שיחייבו את הנתבעות לקיים את הוראות המפקח על הביטוח בעניין איתור בעלי הזכויות הנ"ל, השבה של כספים שנגבו שלא כדין ומינוי בעל תפקיד לצורך אכיפת הצווים שנתבקשו כאמור או מתן סעד אחר לטובת הקבוצה. סכום התביעה על פי התובענה לא ניתן להערכה. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.

12. ביום 19 באפריל, 2010 הוגשה כנגד מנורה ביטוח, כמו-גם כנגד ארבע חברות ביטוח נוספות (להלן - "הנתבעות"), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - "הבקשה"). עניינה של התובענה הוא בטענה לפיה כאשר מפסיק ביטוח, מסיבה כלשהי (כגון הודעת המבוטח על ביטול הפוליסה, קרות אירוע הביטוח או מקרה אחר המפקיע את פוליסת הביטוח), הדבר קורה לרוב לאחר שנגבתה כבר פרמיה בגין החודש השוטף ולמרות שהמבוטח זכאי, לפי הטענה, לקבל החזר בגין החלק היחסי של החודש אין הנתבעות משיבות אותו בערכים נומינליים. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה - כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח אצל מי מבין הנתבעות בפוליסת ביטוח כלשהיא (למעט פוליסת ביטוח רכוש) או יורשו של מבוטח כאמור ופוליסת הביטוח הופסקה מסיבה כלשהיא בין אם עקב ביטולה ע"י המבוטח ובין אם עקב קרות אירוע ביטוח. להערכת התובעים הקבוצה מונה כ- 2 מיליון מבוטחים. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, חוסר תום לב, הטעיה ומצג שווא, ועשיית עושר ולא במשפט. הסעד המבוקש על ידי התובעים הינו החזר סכום הפרמיות העודפות שנגבו שלא כדין ו/או שלא הוחזרו שלא כדין ו/או של הפרשי שערך שלא שולמו לכאורה לחברי הקבוצה, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כמתואר בתובענה. הנזק האישי של התובעים ביחס לכל הנתבעות הועמד על סך של כ- 3,047 ש"ח בעוד שסכום התביעה הכולל כנגד כל הנתבעות חושב והוערך לסך של כ- 225 מיליון ש"ח. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

13. ביום 18 באוגוסט, 2010 התקבלה במשרדי החברה, תביעה כנגד החברה וכנגד מנורה ביטוח, וכן בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "התביעה"). על פי הנטען בתביעה, מנורה ביטוח הפחיתה, שלא כדין, כספים מפוליסת ביטוח מנהלים של התובעת, בדרך של השמטת הפקדות שהועברו למנורה ביטוח. התובעת טוענת כי יש להטיל חבות גם על החברה, הואיל ויש לה שליטה אפקטיבית על פעילות מנורה ביטוח, כעולה מדוחותיה השנתיים. הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג, כמפורט בתביעה, הינה כלל המבוטחים ו/או בעלי פוליסות ביטוח חיים אותן מנהלת ו/או מפעילה מנורה ביטוח, אשר, לפי הטענה, הופחתו, שלא כדין, מיתרתם בפוליסה כספים שהופקדו במנורה ביטוח (להלן: "חברי הקבוצה"). להערכת התובעת, הקבוצה מונה כ- 75,000 מבוטחים. עילות התביעה העיקריות הנטענות הן הפרת הסכם התקשרות, הפרת חובת נאמנות, עוולת הגזל, עוולת הרשלנות וחוסר תום לב. הסכום הנתבע על ידי התובעת באופן אישי עומד על סך של 5,784 ש"ח והנזק הנטען לקבוצה, על פי הערכת התובעת, עומד על סך של כ- 110 מיליון ש"ח. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.

14. ביום 6 במרס, 2011, התקבלה במשרדי מנורה ביטוח, תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "הבקשה"). על פי הנטען בבקשה, נמצאה טעות בחישוב סך הצבירה בפוליסת ביטוח מנהלים ("קרן") של התובע הייצוגי (להלן - "התובע") שנדמה כי אירעה (לפי הטענה) גם לגבי מבוטחים נוספים בפוליסות כאמור. הקבוצה אותה מבקש התובע הייצוגי לייצג, כמפורט בבקשה, הינה - כלל העמיתים ו/או בעלי פוליסות ביטוח חיים ו/או פוליסות ביטוח מנהלים ו/או כל פוליסה אחרת בקרן י' שהופעלה בעבר בידי חברת מנוליף (אשר נרכשה בידי מנורה ביטוח) מקום בו הצבירה בפועל אינה תואמת את הצבירה אשר אמורה היתה להיות" (להלן - "הקבוצה המיוצגת"). עילות התביעה העיקריות על פי הבקשה הן: הפרת הסכם ההתקשרות; הפרת חובת נאמנות; עוולת הגזל והרשלנות וחוסר תום לב. הנזק האישי של התובע הוערך על ידו בסך כולל של כ- 70 אלף ש"ח, בעוד שהנזק המצרפי הנטען לכלל הקבוצה המיוצגת הוערך על ידי התובע בסך של כ- 50 מיליון ש"ח. הסעדים המבוקשים על ידי התובע הינם: אישור הבקשה; להורות על דרכים להוכחת נזקם של יחידים הקבוצה; לפסוק פיצוי כולל לפי הנזק המוערך כנ"ל; פסיקת פיצוי לתובע ייצוגי ושכ"ט לעורכי הדין המייצגים. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.

15. ביום 21 באפריל, 2011, הוגשה כנגד מנורה ביטוח כמו גם כנגד שלוש חברות ביטוח נוספות (להלן - "הנתבעות") תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן - הבקשה). עניינה של התובענה בטענה לגבייה, ללא כל עיגון בהסכם בין הצדדים, של סכומי כסף העולים, לטענת התובעים, כדי שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטח והמכונים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים". כרקע לדברים, מבהירים התובעים כי לחברות הביטוח הותר, כעקרון, לגבות בתנאים מסוימים תשלום הקרוי "גורם פוליסה" וזאת על פי חוזרים של המפקח על הביטוח, ואולם, לטענת התובעים, גביית עמלה זו מעולם לא סוכמה עמם ואף לא נאמר להם כי הם יחויבו בסכום כלשהו בגין דמי ניהול אחרים ו/או גורם פוליסה. עוד מציינים התובעים כי בשנת 2010 הגישו כנגד הנתבעות תביעה ובקשה לאשרה כייצוגית שעניינה אופן חישוב גורם הפוליסה שנגבה מהם ("התביעה הקודמת") וכי תביעה קודמת זו נמחקה לאור הסתלקות התובעים ממנה. עוד צוין, כי במסגרת תשובתן של הנתבעות לתובענה הקודמת, הודו, לטענת התובעים, הנתבעות בכך שגבו את גורם הפוליסה. עוד ציינו התובעים כי ביום 12 באפריל, 2011 קיבל בית המשפט המחוזי (מרכז) בקשה לאישור תביעה ייצוגית שהגישו כנגד חברת ביטוח נוספת ואשר הינה זהה לתביעה נשוא דיווח זה. על החלטה זו הוגשה בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג, כמפורט בבקשה, הינה כל מי שהוא ו/או היה מבוטח של הנתבעות או של מי מהן ושנגבה ממנו סכום כלשהו כ"גורם פוליסה" ו/או כ"דמי ניהול אחרים" (להלן - "הקבוצה המיוצגת"). עילות התביעה העיקריות על פי הבקשה הן: הטעיית לקוחות הן בשלב הטרם חוזי והן בשלב החוזי; הפרה של הוראות הדין ובפרט של חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 והתקנות מכוחו; חוסר תום לב; התעשרות שלא כדין; הפרת הסכם; הפרת חובת חקוקה; וכי הסתמכות על הוראות ההסכמים, ככל שתהיה, הינה הסתמכות על תנאי מקפח בחוזה אחיד.

הנזק האישי של כלל התובעים אשר חושב לצרכי נוחות ביחס לשנה ספציפית אחת הוערך בסך של 1,522 ש"ח בערך נומינלי כאשר הנזק הכולל של כלל חברי הקבוצה המיוצגת, לתקופה של 7 שנים, הוערך בהתבסס על הנחות שונות ביחס לגביית גורם פוליסה והתשוואות השנתיות הרלבנטיות, בסך כולל של כ- 2.3 מיליארד ש"ח, מתוכם מייחס התובע למנורה ביטוח על פי פרסומים לגבי נתח השוק שלה סך של כ- 253 מיליוני ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

15. (המשך)

הסעדים המבוקשים על ידי התובע הינם: תשלום סכום פיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה המיוצגת בפועל, בצירוף 85% מהתשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה בשל כך שנוכה מן הפרמיה ולא הושקע בעבורם ולאור זכאותה של חברת הביטוח ל-15% מהתשואה. בנוסף, נתבקש סעד של מתן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות בכל הקשור בגביית "דמי ניהול אחרים" ו/או "גורם פוליסה". מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.

16. ביום 1 ביוני, 2011, הוגשה כנגד מנורה ביטוח כמו גם נגד תשע חברות ביטוח נוספות (להלן - "הנתבעות") תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - "הבקשה"). עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות, משלמות תגמולי הביטוח, אשר תשלומם עוכב בשל עיקול או צווי כינוס או זכויות אחרות כלשהן של צדדים שלישיים, בערכים נומינליים ללא שיערוך וללא שהן משיבות למבוטחים הזכאים לתגמולי ביטוח את הפירות שנצמחו על אותם כספים. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל מבוטחי הנתבעות וכן ניזוקים שתבעו את הנתבעות מכוח סעיף 68 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, אשר תגמולי ביטוח או כספים שהם היו זכאים להם מהנתבעות עוכבו כאמור לרבות מחמת סברה מוטעית של הנתבעות כאילו קיימים צווי עיקול או צווי כינוס או זכויות צד ג', ואשר קיבלו לבסוף מהנתבעות את תגמולי הביטוח או כספים אחרים בערכם הנומינלי בלבד או בצירוף הפרשי הצמדה בלבד ללא ריבית (להלן - "חברי הקבוצה"). עילות התביעה העיקריות על פי הבקשה הן: הפרת הוראות חוק השומרים, חוק חוזה הביטוח, פקודת הנזיקין, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט והפרת חובת נאמנות. הנזק האישי שנגרם לפי הטענה לתובע אחד כנגד מנורה ביטוח עומד על סך של כ-4,598 ש"ח ואילו הנזק שנגרם, לפי הערכה, לכלל התובעים עומד על סך של כ-350 מיליון ש"ח, כאשר הנזק הקבוצתי הנטען כנגד מנורה ביטוח הוערך על סך של כ-43 מיליון ש"ח. הסעדים המבוקשים על ידי התובעים הינם, בין היתר, לחייב את הנתבעות להשיב לחברי הקבוצה את כל הפירות שהפיקו הנתבעות מכוח החזקתן בתגמולי הביטוח (או בכספים אחרים) המעוכבים או את הפרשי ההצמדה והריבית בגין החזקת הכספים לאורך כל תקופת העיכוב, לפי הגבוה מבין השניים, וזאת בצירוף הפרשי הצמדה וריבית; לחייב את הנתבעות בתשלום פיצוי מיוחד אחר לפי שיקול דעת בית המשפט; להצהיר שהנתבעות חייבות תגמולי ביטוח או פיצויים לניזוקים משוערכים כדין ליום התשלום בפועל, כאשר תגמולים אלו שולמו לאחר המועד שנקבע לכך בין אם העיכוב בתשלוםם כדין ובין שהיה שלא כדין; להורות למשיבות לקבוע נהלים פנימיים בכל הקשור לאישור עיקולים או אישור "הודעות למחזיק" על מנת להבטיח שכספים של מבוטחים או זכאים אחרים לא יעוכבו בידי הנתבעות שלא כדין. מנורה ביטוח השיבה לבקשה.

17. ביום 7 ביולי, 2011 הוגשה כנגד מנורה ביטוח (להלן: "הנתבעת") תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן: "הבקשה"). עניינה של התובענה בטענה לגביית דמי אשראי ממבוטחי מנורה ביטוח, בביטוח כללי, בשיעור גבוה מתקרת הריבית השנתית המקסימלית שמנורה ביטוח רשאית לגבות או בשיעור ריבית גבוה מזה שהיא מציגה למבוטח. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, כמפורט בבקשה, הינם כל בעלי הפוליסות ו/או המוטבים ו/או המבוטחים שבוטחו על ידי הנתבעת בפוליסות ביטוח בענפי הביטוח הכללי, ואשר שילמו לנתבעת דמי אשראי ו/או דמי גבייה ו/או דמי הסדר תשלומים תוך חריגה מהוראות הדין ו/או תוך חריגה משיעורי הריבית אשר הוצגו למבוטחים בפוליסות, החל מיום 1 במאי, 1984 (להלן: "חברי הקבוצה"). עילות התביעה העיקריות על פי הבקשה הן: הטעיית המבוטחים בשלב הטרם חוזי ובשלב החוזי, הפרה של הוראות הדין ובכלל זה, הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ותקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (קביעת אחידות מטבע בחוזי ביטוח ודמי ביטוח באשראי), התשמ"ד-1984; הפרת חובה חקוקה, הפרת חוזה, הפרה של חובת הגילוי המוגברת וחוסר תום לב במו"מ ובקיום החוזה, רשלנות, התעשרות שלא כדין והפרת הוראות המפקח על הביטוח. נזקו האישי של המבקש, כשהוא משוערך ליום הגשת הבקשה, הועמד על סך של 18.16 ש"ח, בעוד שאומדן הנזק לכלל חברי הקבוצה החל מחודש מאי 1984, כשהוא משוערך ליום הגשת הבקשה, נע בין סך של כ-162 מיליון ש"ח לבין סך של כ-266 מיליון ש"ח. הסעדים העיקריים להם עותר המבקש הינם: השבה של הכספים שנגבו (לפי הטענה) ביתר שלא כדין בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, ולרבות תוספת ריבית מיוחדת כמשמעותה בחוק חוזה הביטוח החל ממועד כל תשלום ועד השבת הסכומים בפועל; פיצוי בגין הפירות שנצברו מהכספים שנגבו שלא כדין וסעד של מתן צו עשה בכלל הקשור בגביית דמי אשראי ו/או דמי גבייה ו/או דמי הסדר תשלומים בכל פוליסה קיימת. מנורה ביטוח טרם השיבה לבקשה.

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

18. ביום 14 באוגוסט, 2011 הוגשה כנגד החברה וכנגד מנורה מבטחים פיננסים בע"מ, מנורה מבטחים קרנות נאמנות בע"מ (חברות בנות של החברה) וכן כנגד מר ר. אביגדור מנכ"ל מנורה קרנות נאמנות ומנורה פיננסים לשעבר (להלן: "הנתבעים") תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "הבקשה" ו/או "התובענה"). עניינה של התובענה והבקשה בטענה כי מעשיו החמורים והפלייליים לכאורה של מנכ"ל מנורה קרנות נאמנות ואופן פעולתם של הנתבעים האחרים בקשר אליהם, גרמו, לפי הטענה לירידת ערך מניית החברה ולהפסד ונזק כספי לתובעים. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג, כמפורט בבקשה, הינה כל מי שהחזיק במניות החברה במועד כלשהו בין יום 26 ביולי, 2011 ועד ליום 4 באוגוסט, 2011, למעט המשיבים (להלן: "חברי הקבוצה"). עילות התביעה העיקריות על פי הבקשה הן: הפרה של הוראות דין שונות ובכללם, חוק החברות; חוק ניירות ערך; חוק השקעות משותפות בנאמנות; חוק יעוץ השקעות ותקנותיהן, אשר הפרתם מקנה, לפי הטענה, זכות תביעה לפי פקודת הנזיקין בעוולת הפרת חובה חקוקה, עוולת הרשלנות ועוולת התרמית. כמו-כן, על הטענה, הופרו לכאורה הוראות סעיף 12 ו-39 לחוק החוזים ואף נגרמה פגיעה באוטונומיית הרצון של התובעים. נזקם האישי של התובעים הוערך על ידם בסך של 2,243 ש"ח כאשר הנזק המצרפי לכלל חברי הקבוצה הועמד על ידם על סך של 217 מיליון ש"ח. הסעדים העיקריים להם עותרים התובעים הינם פיצוי לחברי הקבוצה בסך הנזק הנ"ל וכן פסיקת גמול ושכר טרחת עו"ד לטובת התובעים ובאי כוחם. החברה הגישה תגובתה לבקשה.

19. ביום 19 בדצמבר, 2011 הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב כנגד מנורה מבטחים פנסיה בע"מ (חברה בת של מנורה ביטוח) (להלן: "הנתבעת"), תובענה ובקשה להכרה בתובענה כייצוגית (להלן: "התובענה" או "הבקשה"). עניינה של התובענה הוא בטענה לפיה הנתבעת גבתה, לכאורה שלא כדין, תשלומים בגין כיסויים ביטוחיים לשאירים, מעמיתים רווקים ואלמנים ללא שאירים, אשר צורפו למסלול ברירת המחדל של קרן הפנסיה שבניהולה, מבלי שהכיסוי הביטוחי הזה רלבנטי להם ומבלי שהובהרה להם משמעות הדבר. התובע, הינו עמית בקרן הפנסיה שהצטרף לקרן "מבטחים החדשה" (ובשמה דאז: "מבטחים יותר") בשנת 2001. התובע הינו רווק ללא ילדים, שצורף למסלול ברירת המחדל (המסלול הבסיסי) ומשלב פרמיות ביטוח עבור כיסויים ביטוחיים לשאירים. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג היא כל עמיתי הקרן שהינם (i) רווקים ללא ילדים או (ii) אלמנים (ללא ילדים מתחת לגיל 21), אשר נגבו מהם בשבע השנים האחרונות תשלומים עבור כיסויים ביטוחיים לשאירים, על אף שבפועל אין להם שאירים (להלן: "חברי הקבוצה"). התובע מעריך את מספר חברי הקבוצה בכ-10% מהעמיתים במבטחים החדשה, כאשר התובע מעריך שלמבטחים החדשה כ-850 אלף עמיתים ועל כן מספר חברי הקבוצה מוערך על ידו בכ-85 אלף. עילות התביעה הנטענות הן בין היתר הפרת חובה חקוקה, איסור הטעיה ועשיית עושר ולא במשפט. הנזק הנטען מוערך על ידי התובע הוא תשלום יתר של כ-300 ש"ח לשנה ע"י כ"א מחברי הקבוצה. הסעדים המבוקשים על ידי התובע הם, בין היתר: (i) הוצאת צו המורה לנתבעת לחדול מגביית תשלום לעמיתים שאין להם שאירים, (ii) השבת תשלומי פרמיית הביטוח בגין כיסוי לשאירים שנגבו מחברי הקבוצה, המסתכמים על פי הערכת התובע בכ-178.5 מיליון ש"ח (iii) להורות על פסיקת פיצוי מיוחד לתובע ושכר טרחה לעורכי הדין המייצגים. הנתבעת טרם השיבה לבקשה.

20. ביום 24 בינואר, 2012 הוגשה בבית המשפט המחוזי בירושלים כנגד מדינת ישראל וכנגד חברת מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (חברה נכדה של החברה) (להלן: "הנתבעות"), תובענה ובקשה להכרה בתובענה כייצוגית (להלן: "התובענה" או "הבקשה"). עניינה של התובענה הוא בטענה לפיה יש לראות בתמורה שמדינת ישראל קיבלה ממנורה מבטחים פיננסים בע"מ (חברה בת של החברה) (להלן: "מנורה פיננסים") בגין 50% ממניות הנתבעת, כפירות שנכסי קרן ההשתלמות שבניהול הנתבעת הצמיחו ועל כן היא שייכת לעמיתי קרן ההשתלמות שבניהול הנתבעת. התובעים הינם עמיתים של קרן ההשתלמות "אומגה" (לשעבר - קרן ההשתלמות למהנדסים) (להלן: "קרן ההשתלמות") בתקופה הרלבנטית למכירה. עד למועד השלמת העסקה, 25 בספטמבר, 2008, היתה קרן ההשתלמות קופה ענפית (קופה שמתקיימים בה כל אלה: (i) ההצטרפות לקופה מוגבלת לפי תקנונה לציבור מסוים בלבד; (ii) החברה המנהלת של הקופה היא גוף שפעילותו היא שלא למטרות רווח; ו-(iii) מחצית לפחות מן הדייקטורים בחברה המנהלת של הקופה מתמנים בידי העמיתים). ביום 25 בספטמבר, 2008 רכשה מנורה פיננסים 50% מהון המניות של הנתבעת מידי מדינת ישראל ועוד 10% מהון המניות של הנתבעת מהסתדרות המהנדסים, בתמורה לסך של 20,050,487 ש"ח למדינת ישראל ו-4,010,098 ש"ח להסתדרות המהנדסים, ובאותו המועד וכחלק מהמכירה הוסרו הוראות מתקנוני הנתבעת וקרן ההשתלמות, וקרן ההשתלמות חדלה להיות קופה ענפית והחלה להיות קרן השתלמות רגילה.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

20. (המשך)

לטענת התובעים, תמורת המכירה מגיעה לעמיתי הקופה כפיצוי, בין היתר, בגין העלייה שהייתה צפויה בדמי הניהול. התובעים מסתמכים, בין היתר, על עמדתו של הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון מיום 17 בינואר, 2012 שקבע כי "במכירת קופת גמל ענפית, בין אם בהעברת ניהול הקופה לגוף מנהל אחר ובין אם במכירת אמצעי שליטה בחברה המנהלת, יש לשייך את תמורת המכירה לעמיתים, ולא לבעלי הקופה". הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל מי שהיה עמית של קרן ההשתלמות במועד ההתקשרות עם מנורה פיננסים (לטענת התובעים - 30 ביוני, 2008), המוערכים על ידם בכ-24,790 עמיתים (להלן: "חברי הקבוצה"). עילות התביעה הנטענות כנגד מדינת ישראל הן, בין היתר, עשיית עושר ולא במשפט, חוסר תום לב, רשלנות, גזל ותרמית, וכנגד הנתבעת הן, בין היתר, הפרת חובת אמונים והפרת חובה חקוקה. הנזק הנטען על ידי התובע הוא סכום כספי תמורה המכירה ששולמו למדינת ישראל (20,050,487 ש"ח) (להלן: "תמורת המכירה") אשר היה אמור להיות משולם לקרן ההשתלמות. הסעדים המבוקשים על ידי התובע הם, בין היתר: (i) תשלום תמורת המכירה לידי חברי הקבוצה ו/או פיצוי חברי הקבוצה בסכום השווה לסכום תמורת המכירה, (ii) גילוי מסמכים ו/או חשבוניות, (iii) להורות על פסיקת פיצוי מיוחד לתובע ושכר טרחה לעורכי הדין המייצגים. יצוין כי כאמור לעיל תביעת ההשבה של תמורת המכירה הינה כנגד מדינת ישראל ולא כנגד מנורה מבטחים פיננסים. טרם הוגשה תגובה לבקשה.

21. ביום 22 בפברואר, 2012, הוגשה כנגד מנורה ביטוח (להלן: "הנתבעת"), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן: "התובענה" או "הבקשה"). עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעת מכרה פוליסת ביטוח מבנה חסרה שאינה מכסה את מלוא ערך הדירה (לרבות שווי הקרקע) כך שבמקרה של הרס-נזק נרחב לבניין לא ניתן יהיה לכוון מחדש את הבניין ללא הסכמה של כל בעלי הדירות בבית המשותף. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, כמפורט בבקשה, הינם כל מבוטחי הנתבעת אשר בוטחו אצלה ב"ביטוח מבנה", שהינם בעלי זכויות ו/או בעלי דירה/ות בבית משותף או בבית הראוי להירשם כבית משותף (להלן: "חברי הקבוצה"). עילות התביעה העיקריות על פי הבקשה הן: הטעיה, הפרת חובת גילוי וניצול חוסר ידיעה בניגוד לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 וסעיפים 55 ו-58 לחוק הפיקוח; הפרת חובת תום הלב בניגוד לסעיף 39 לחוק החוזים, עוולת הרשלנות והתרמית בהתאם לסעיפים 35,36 ו-56 לפקודת הנזיקין, הפרת חובת הבלטת סייגים לפי חוק חוזה הביטוח וכן פגיעה בקניין בניגוד לסעיף 3 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. נזקו האישי של המבקש אשר הוגדר כמלוא תשלומי פרמיית ביטוח המבנה ששולמו על ידו - לא כומת, בעוד שאומדן הנזק לכלל חברי הקבוצה הוערך על יד המבקש (כאומדן בלבד) לסך של כ-20 מיליוני ש"ח. הסעדים העיקריים להם עותר המבקש הינם: השבה של דמי הביטוח שנגבו ממנו ומחברי הקבוצה בגין ביטוח מבנה במשך התקופה שמהנפקת הפוליסה ועד הגשת התובענה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית; תשלום לתובע ולכל אחד מחברי הקבוצה בסך של 10,000 ש"ח כנזק לא ממוני; מתן סעד הצהרתי ו/או אחר כפי שנראה לבית המשפט לנכון וצודק בנסיבות העניין; תשלום גמול ושכ"ט הולם לתובע ולבא כוחו.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

טבלה מסכמת:

ליום 31 במרס, 2012		
כמות תביעות	הסכום הנתבע	בלתי מבוקר
		אלפי ש"ח
תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:		
1	5,400	צוין סכום המתייחס לחברה
-	-	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה
1	-	לא צוין סכום התביעה
בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:		
14	1,351,554	צוין סכום המתייחס לחברה
2	225,000	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה (*)
2	-	לא צוין סכום התביעה
1	-	תביעות מהותיות אחרות (**)

לתאריך הדיווח, סכום ההפרשה המצטבר של התביעות שהוגשו כנגד החברה, מנורה ביטוח, שומרה ביטוח ומבטחים פנסיה כמפורט לעיל, מסתכם בכ- 15 מיליוני ש"ח.

(*) אחת התובענות הוערכה בסך של מאות מיליוני ש"ח ללא נקיבה בסכום כלשהוא.

(**) תובענה נגזרת (ראה סעיף 9 לעיל).

בנוסף על הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד הקבוצה וההליכים המשפטיים ואחרים, קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבוטחיה. מורכבות שירותים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות בין הקבוצה לבין הצדדים השלישיים לחוזה הביטוח הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו מוגברת בתחומי החיסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת הקבוצה. בתחומים אלו המדובר בפוליסות אשר נבחנות על פני שנים בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. על כן בתחומים אלו קבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח, יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי לקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, לתקלות באופן תפעול המוצרים בתחום החיסכון ארוך הטווח ובתחום הבריאות המאופיינים כאמור באורך חיים ממושך וכפופים לשינויים רגולטוריים ואחרים, תכופים ומורכבים, לשינויים ותוספות לנוסח המוצרים ולשינויים רבים אחרים המבוצעים לאורך חיי המוצר, לרבות על ידי המבוטחים ו/או המעסיקים ו/או מי מטעמם, ביחס לכיסויים הביטוחיים ו/או ביחס להפקדות למרכיב החיסכון. מורכבות ושינויים אילו נוגעים, בין היתר, להיקפי ההפקדות ושיעורן, לרכיבי המוצר השונים, לאופן שיוך הכספים למבוטחים ו/או למרכיבים השונים של המוצרים, למועד זקיפתם, לזיהוי פיגורים בהפקדות ולטיפול בהם. מורכבות זו מועצמת לאור ריבוי הגורמים המעורבים בניהול המוצרים ותפעולם ולעיתים תוך מתן הנחיות סותרות מצדם או מטעמם.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

הגופים המוסדיים בקבוצה, עוסקים באופן שוטף בלימוד, איתור, ניטור וטיפול בסוגיות העולות עקב המורכבויות האמורות, לרבות אגב פניות ציבור, מעסיקים ויועצים פנסיוניים, ישירות או באמצעות המפקח, הן ביחס למקרים פרטניים והן ביחס לסוגי מוצרים ו/או לקוחות. כמו-כן, ובהמשך להוראת החוזר בעניין טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים שפרסם המפקח בחודש דצמבר 2011 (מס' 10-9-2011) ואשר עניינו חובת גוף מוסדי לבצע פעולות טיוב שונות ביחס לנתונים וזכויות הלקוחות, הגופים המוסדיים בקבוצה נערכים לביצוע הליך יסודי של בדיקה וטיוב של הנתונים במערכות בתחום החסכון ארוך הטווח להשגת יעדי החוזר. בשלב זה, הגופים המוסדיים בקבוצה אינם יכולים להעריך את היקף ועלות הליכי הטיפול והטיוב האמורים ואת ההשלכות האפשריות שלהן, לרבות בגין מוצרים שנמכרו בעבר. כמו-כן, לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בהקשר זה ו/או את החשיפה הנובעת מהן אשר יכול ויועלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני של תובענות ייצוגיות.

ב. בחודש מאי 2012, פרסם הממונה טיוטת חוזר הכרעה עקרונית לעניין העלאת דמי ניהול ללא הודעה מוקדמת (להלן - טיוטת חוזר הכרעה). בטיוטת חוזר הכרעה נקבע כי על חברה מנהלת להשיב לכל מבוטח שנגבו ממנו דמי ניהול מעודכנים, בטרם חלפו חודשיים מהמועד בו נשלחה אליו הודעה בגין העלאת דמי הניהול ושלא חל עליו אחד הסייגים בטיוטת חוזר הכרעה, את הכספים שנגבו ממנו ביתר. תקופת ההשבה מתחילה שבע שנים לפני מועד פרסום חוזר הכרעה ועל חברה מנהלת להשלים את הליך השבת הכספים למבטוחים הזכאים תוך חצי שנה ממועד פרסום חוזר הכרעה.

לאור העובדה כי מדובר בטיוטת חוזר, אשר פורסמה רק לאחרונה לתגובת והערות החברות, אין, בשלב זה, אפשרות לאמוד את השלכותיה על תוצאות פעילותה של הקבוצה.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדוח

א. הפחתת דמי ניהול

ביום 27 בפברואר, 2012 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את הצעת החוק לתיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012, תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחוזי ביטוח) (תיקון), התשע"ב-2012 ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) (תיקון), התשע"ב - 2012 שעניינן תיקון לדמי הניהול במוצרי החיסכון הפנסיוני (להלן - "התקנות").

1. בקופות גמל - החל משנת 2013 שיעור דמי הניהול לא יעלה על 1.1% מהצבירה ועל 4% מההפקדות השוטפות. החל משנת 2014 שיעור דמי הניהול לא יעלה על 1.05% מהצבירה ועל 4% מההפקדות השוטפות. ממקבלי קצבאות זקנה ושאיירים ניתן יהיה לגבות דמי ניהול בשיעור שלא יעלה על 0.6% מהצבירה.

2. בקופות ביטוח (פוליסות ביטוח חיים) - בפוליסות חדשות שיופקו החל מיום 1 בינואר, 2013 יחולו השיעורים המפורטים לעיל בנוגע לקופות גמל. לגבי פוליסות שבתוקף לפני המועד האמור, לא יחול שינוי בתקרת דמי הניהול.

נכון למועד פרסום הדוחות טרם פורסם הנוסח הסופי של התקנות. בנוסף, על רקע ההוראות החדשות בתקנות, ייתכן שינוי בהתנהגות הצרכנים ולקוחות הקבוצה, בעלי פוליסות ביטוח שבתוקף, שהתקנות כאמור אינן חלות לגביהן. לפיכך לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשלכות המצרפיות של תמהיל ההוראות הסופיות שיחולו. מבלי לגרוע מהאמור, נראה כי לתקנות תהיה השלכה על התוצאות הכספיות של מנורה ביטוח ושל מנורה גמל ומכאן גם על תוצאות הקבוצה. ליישום תיקוני החקיקה לעיל, אם יחולו, צפויה להיות השפעה גם על הערך הגלום בגין מכירת פוליסות ביטוח חיים חדשות שיאושרו בעתיד.

הקבוצה תוסיף ותבחן את ההשפעה של התקנות על תוצאות פעילותה וכן דרכים להתמודד עם השפעות אלו.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)ב. דמי ניהול שטרם נגבו

בשל התשואה השלילית המצטברת שהושגה בשנת 2011, לא תוכל מנורה ביטוח לגבות דמי ניהול משתנים בפוליסות תלויות תשואה אשר הונפקו בין השנים 1991 - 2003, כל עוד לא תושג תשואה ריאלית חיובית שתכסה את הפסדי ההשקעות שנצברו לחובת המבוטחים עד כה. אומדן דמי הניהול שלא יגבו בשל התשואה הריאלית השלילית עד להשגת תשואה חיובית מצטברת כאמור, הסתכם ליום 31 במרס, 2012 לסך של כ- 45 מיליון ש"ח לפני מס וליום 30 באפריל, 2012 הסתכם לסך של כ- 37 מיליון ש"ח לפני מס. בעקבות ירידות השערים בשוקי ההון בחודש מאי 2012, אומדן דמי הניהול אשר לא יגבו נכון למועד הסמוך לפרסום הדוחות הכספיים הסתכם בסך של כ- 88 מיליון ש"ח לפני מס.

פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדתא. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:

ליום 31 בדצמבר 2011	ליום 31 במרס	
	2011	2012
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
4,001,963	3,905,484	4,270,317
3,082,928	3,135,164	3,169,440
2,682,486	3,319,284	2,733,459
1,698,864	1,547,079	1,830,934
11,466,241	11,907,011	12,004,150
535,315	212,915	566,260
123,196	112,371	97,399
12,124,752	12,232,297	12,667,809

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

השקעות פיננסיות אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות

מזומנים ושווי מזומנים

אחר

סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס, 2012					
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	פירוט בסעיף	
בלתי מבוקר אלפי ש"ח					
3,721,767	-	3,328,170	393,597	ג	נכסי חוב סחירים
5,398,922	5,398,922	-	-	ד	נכסי חוב שאינם סחירים
245,009	-	228,949	16,060	ה	מניות
317,945	-	213,109	104,836	ו	אחרות
<u>9,683,643</u>	<u>5,398,922</u>	<u>3,770,228</u>	<u>514,493</u>		סה"כ
ליום 31 במרס, 2011					
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	פירוט בסעיף	
בלתי מבוקר אלפי ש"ח					
3,928,130	-	3,484,835	443,295	ג	נכסי חוב סחירים
5,037,770	5,037,770	-	-	ד	נכסי חוב שאינם סחירים
283,533	-	256,702	26,831	ה	מניות
416,808	-	135,613	281,195	ו	אחרות
<u>9,666,241</u>	<u>5,037,770</u>	<u>3,877,150</u>	<u>751,321</u>		סה"כ
ליום 31 בדצמבר, 2011					
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	פירוט בסעיף	
מבוקר אלפי ש"ח					
3,679,513	-	3,149,459	530,054	ג	נכסי חוב סחירים
5,248,752	5,248,752	-	-	ד	נכסי חוב שאינם סחירים
262,170	-	239,708	22,462	ה	מניות
392,053	-	187,041	205,012	ו	אחרות
<u>9,582,488</u>	<u>5,248,752</u>	<u>3,576,208</u>	<u>757,528</u>		סה"כ

פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

ג. נכסי חוב סחירים

ליום 31 במרס, 2012		
הערך בספרים	עלות מופחתת	
בלתי מבוקר	אלפי ש"ח	
1,756,038	1,842,197	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,843,020	1,875,773	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
3,247	3,797	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
<u>3,602,305</u>	<u>3,721,767</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים
	<u>57,987</u>	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 במרס, 2011		
הערך בספרים	עלות מופחתת	
בלתי מבוקר	אלפי ש"ח	
1,987,897	2,052,154	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,779,914	1,871,890	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
4,447	4,086	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
<u>3,772,258</u>	<u>3,928,130</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים
	<u>31,011</u>	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2011		
הערך בספרים	עלות מופחתת	
מבוקר	אלפי ש"ח	
1,870,405	1,933,643	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,795,653	1,742,199	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
4,393	3,671	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
<u>3,670,451</u>	<u>3,679,513</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים
	<u>67,050</u>	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

ד. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 במרס, 2012	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

2,928,691	2,391,356
-----------	-----------

3,130,501	3,007,566
-----------	-----------

6,059,192	5,398,922
-----------	-----------

93,404	
--------	--

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 במרס, 2011	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

2,823,915	2,378,472
-----------	-----------

2,821,019	2,659,298
-----------	-----------

5,644,934	5,037,770
-----------	-----------

90,798	
--------	--

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2011	
שווי הוגן	ערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	

2,894,471	2,366,397
-----------	-----------

2,938,814	2,882,355
-----------	-----------

5,833,285	5,248,752
-----------	-----------

91,475	
--------	--

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

ה. מניות

ליום 31 במרס, 2012		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
241,263	260,130	מניות סחירות
3,746	2,921	מניות שאינן סחירות
245,009	263,051	סך הכל מניות
70,798		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 במרס, 2011		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
271,462	252,688	מניות סחירות
12,071	10,630	מניות שאינן סחירות
283,533	263,318	סך הכל מניות
42,052		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2011		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
252,091	297,198	מניות סחירות
10,079	6,803	מניות שאינן סחירות
262,170	304,001	סך הכל מניות
72,331		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברת ביטוח מאוחדת (המשך)

1. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס, 2012		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
145,297	130,948	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
172,648	168,469	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
317,945	299,417	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
21,686		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 במרס, 2011		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
278,530	255,384	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
138,278	128,133	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
416,808	383,517	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
18,774		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2011		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
226,483	227,415	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
165,570	169,646	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
392,053	397,061	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
27,615		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

השקעות פיננסיות המסווגות לאחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסים, חוזים עתידיים, אופציות, מוצרים מובנים.

**פרק ד':
הצגת נתונים כספיים
מתוך הדוחות הכספיים
המאוחדים לחברה**

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

הצגת נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים
המיוחסים לחברה

ליום 31 במרס, 2012

בלתי מבוקרים

תקנה 38ד'

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים המיוחסים לחברה ליום 31 במרס, 2012

בלתי מבוקרים

תקנה 38'ד

תוכן העניינים

דף

2	דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד לפי תקנה 38'ד לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970
3	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על המצב הכספי
4	נתונים כספיים מתוך דוחות רווח והפסד המאוחדים
5	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על הרווח הכולל
6-7	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים
8	מידע נוסף

**לכבוד
בעלי המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ**

**הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר
לסקירת המידע הכספי הביניים הנפרד לפי תקנה 38' לתקנות ניירות ערך
(דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970**

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970 של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 במרס, 2012 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות". סקירה של מידע כספי נפרד ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם האנשים האחראיים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970.

ליום	ליום 31 במרס		
	31 בדצמבר 2011	2011	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
16,786	9,138	20,679	נכסים שוטפים
358,791	268,285	352,511	מזומנים ושווי מזומנים
3,281	3,639	4,975	השקעות פיננסיות
467	638	665	מסים שוטפים לקבל
12,033	15,715	20,146	חייבים ויתרות חובה
391,358	297,415	398,976	יתרה שוטפת עם חברה מוחזקת
			סה"כ נכסים שוטפים
			נכסים לא שוטפים
16,005	19,293	15,261	הלוואות וחייבים
1,970,285	2,133,619	2,155,327	השקעות בחברות מוחזקות
682,258	681,240	694,303	הלוואות לחברות מוחזקות
-	-	9,448	נכסים בשל הטבות לעובדים
-	-	727	רכוש קבוע
118,842	102,856	118,890	נדל"ן להשקעה
2,787,390	2,937,008	2,993,956	סה"כ נכסים לא שוטפים
3,178,748	3,234,423	3,392,932	
			התחייבויות שוטפות
-	4,006	-	חלויות שוטפות של הלוואה מתאגיד בנקאי
83,453	70,134	83,453	חלויות שוטפות של אגרות חוב
2,640	4,345	950	חוזים עתידיים
20,576	28,782	33,881	זכאים ויתרות זכות
106,669	107,267	118,284	סה"כ התחייבויות שוטפות
			התחייבויות לא שוטפות
848,671	820,391	848,575	אגרות חוב
906	801	13,823	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
22,211	20,884	20,844	מסים נדחים
871,788	842,076	883,242	סה"כ התחייבויות לא שוטפות
			הון המיוחס לבעלי מניות החברה
99,429	99,429	99,429	הון מניות
332,985	332,985	332,985	פרמיה על מניות
102,342	172,800	167,275	קרנות הון
1,665,535	1,679,866	1,791,717	יתרת עודפים
2,200,291	2,285,080	2,391,406	סה"כ הון
3,178,748	3,234,423	3,392,932	

30 במאי, 2012

שי קומפל
מנהל כספים

ארי קלמן
מנהל כללי

מנחם גורביץ
י"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס	
2011	2011	2012
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

57,637	51,211	120,304
(16,301)	5,671	14,030
45,204	12,686	4,961
15,986	-	-
852	174	234
2,390	507	2,181
<u>105,768</u>	<u>70,249</u>	<u>141,710</u>

61,707	17,477	9,863
4,837	969	3,813
<u>66,544</u>	<u>18,446</u>	<u>13,676</u>
39,224	51,803	128,034
1,408	(344)	1,852
<u>37,816</u>	<u>52,147</u>	<u>126,182</u>

הכנסות

רווח מחברות מוחזקות
הכנסות (הפסדים) מהשקעות ומימון
הכנסות מימון בגין הלוואות לחברות מוחזקות
עליית ערך נדל"ן להשקעה
הכנסות מהשכרת נכסים
הכנסות מדמי ניהול מחברה מוחזקת

סך-הכל הכנסות

הוצאות

הוצאות מימון
הוצאות הנהלה וכלליות
סך-הכל הוצאות
רווח לפני מסים על ההכנסה
מסים על ההכנסה (הטבת מס)
רווח נקי

לשנה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
שהסתיימה	ביום 31 במרס	
ביום	2011	2012
31 בדצמבר	בלתי מבוקר	
2011	אלפי ש"ח	
מבוקר		
37,816	52,147	126,182
(91,492)	(20,038)	64,737
<u>(53,676)</u>	<u>32,109</u>	<u>190,919</u>

רווח נקי המיוחס לחברה

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לחברות המוחזקות, נטו

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל המיוחס לחברה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2011	2011	2012
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

37,816	52,147	126,182
--------	--------	---------

רווח נקי

התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

78,427	2,151	(1,148)
-	-	28
-	-	193
(15,986)	-	-
(57,637)	(51,211)	(120,304)
1,408	(344)	1,852
6,212	(49,404)	(119,379)

התאמות לסעיפי רווח והפסד:

הוצאות (הכנסות) מימון, נטו

פחת

עלות תשלום מבוסס מניות

עליה בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה

רווחים מחברות מוחזקות

מסים על ההכנסה (הטבת מס)

108	3	3,469
248	77	(198)
(796)	8,516	3,361
(440)	8,596	6,632

שינויים בסעיפי נכסים והתחייבויות:

שינוי בהתחייבויות בשל הטבות לעובדים

ירידה (עליה) בחייבים ויתרות חובה

עלייה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות

(39,269)	-	-
15,202	3,937	212
(5,404)	(3,170)	(3,505)
2,090	-	-
100,027	27	-
72,646	794	(3,293)

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה:

ריבית ששולמה

ריבית שהתקבלה

מסים ששולמו

מסים שהתקבלו

דיבידנד שהתקבל

116,234	12,133	10,142
---------	--------	--------

מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת המיוחסים

לחברה כחברה אם

(31,129)	(13,003)	(11,645)
----------	----------	----------

מזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת בגין עסקאות

עם חברות מוחזקות

85,105	(870)	(1,503)
--------	-------	---------

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (שימשו לפעילות) שוטפת

לשנה			
שהסתיימה			
ביום	ל- 3 חודשים שהסתיימו		
31 בדצמבר	ביום 31 במרס		
2011	2011	2012	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
			<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
		(48)	רכישת נדל"ן להשקעה
			תמורה ממימוש (רכישת) ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד, נטו
(106,582)	17,126	14,741	מתן (החזר) הלוואות לזמן ארוך
(8,298)	(9,596)	1,308	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה המיוחסים לחברה כחברה אם
(114,880)	7,530	16,001	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה בגין עסקאות עם חברות מוחזקות
14,011	(6,081)	(10,592)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
(100,869)	1,449	5,409	<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
99,507	-	-	הנפקת אגרות חוב (בניכוי הוצאות הנפקה)
(71,025)	-	-	פרעון אגרות חוב
(4,073)	-	-	פרעון הלוואה לזמן ארוך מתאגיד בנקאי
24,409	-	-	מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון
(410)	8	(13)	<u>הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים</u>
8,235	587	3,893	<u>עלייה במזומנים ושווי מזומנים</u>
8,551	8,551	16,786	<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>
16,786	9,138	20,679	<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>
			<u>פעילות מהותית שלא במזומן</u>
-	-	621,354	השקעה במניות חברה מוחזקת שהתקבלה בדרך של דיבידנד בעין

כללי

מידע כספי נפרד זה ערוך במתכונת מתומצתת בהתאם להוראות תקנה 38'ד לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים ומיידים), התש"ל-1970 ואינו כולל את כל המידע הנדרש לפי תקנה 9'ג והתוספת העשירית לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל - 1970. יש לעיין במידע כספי נפרד זה בהקשר למידע הכספי על הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2011 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם.

אירוע מהותי בתקופת הדיווח

ביום 14 בפברואר, 2012 החליט דירקטוריון מנורה ביטוח על חלוקה של מלוא (100%) מניות מבטחים פנסיה כדיבידנד בעין לחברה. ביום 15 בפברואר, 2012 בוצעה החלוקה.

פרק ה': נספחים

דיווח
בדבר "הערך הגלום" (Embedded Value)
של
מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

כולל מנורה מבטחים פנסיה בע"מ

ליום 31.12.2011

תוכן

	כללי	1.
5	רקע והיקף הגילוי	1.1
6	הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד	1.2
6	פרקים עיקריים במסמך	1.3
6	הגדרות	1.4
8	הערות, הבהרות וסייגים	1.5
8	כללי	1.5.1
8	השפעות אחרות	1.5.2
10	הטיפול בסיכונים	1.5.3
11	שיערוך נכסים לפי שווי הוגן	1.5.4
11	הסדרי סבסוד ממשלתי לקרנות פנסיה	1.5.5
	הערך הגלום איננו אמור לייצג את השווי הכלכלי או שווי השוק של החברה או של חברת האם שלה, מנורה מבטחים החזקות בע"מ	1.5.6
11		
	מתודולוגית חישוב הערך הגלום	2.
12	כללי	2.1
12	טיפול בסיכונים	2.2
12	הנחות כלכליות	2.3
12	תשואה, ריבית הון ואינפלציה	2.3.1
13	מיסוי	2.3.2
13	הנחות דמוגרפיות ותפעוליות	2.4
13	הנחות דמוגרפיות	2.4.1
13	הוצאות הנהלה וכלליות עתידיות	2.4.2
14	שיטת החישוב	2.5
14	הון עצמי מותאם (ANW)	2.5.1
14	ערך נוכחי של רווחים עתידיים (PVFP)	2.5.2
14	עלות הון נדרש (CoC)	2.5.3
14	ערך עסקים חדשים (VNB)	2.5.4
14	טיפול באופציות והבטחות פיננסיות	2.6
15	ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV	2.7
17	מבחני רגישות	2.8
18	סקירת דוח הערך הגלום	2.9
	תוצאות (במיליוני ₪)	3.
19	הערך הגלום נכון ל-31/12/2011	3.1
19	ערך עסקים חדשים של מכירות בשנת 2011	3.2
19	התאמה בין ההון העצמי המותאם לבין ההון העצמי בדוחות הכספיים	3.3
21	ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV	3.4

24....	פירוט הפער בין השינוי בהון העצמי המותאם לבין הרווח הנקי של החברה לשנת 2011	3.5
25.....	ניתוח רגישות בגין עסקים כלולים בהתאם לדרישת החוזר	3.6
26.....	ניתוחי הרגישות בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה	3.7

1. כללי

1.1 רקע והיקף הגילוי

על-פי חוזר המפקח על הביטוח, מיום 12 באוגוסט 2007 (חוזר ביטוח 1-11-2007) ("החוזר"), על חברות הביטוח לפרסם מידי שנה, יחד עם הדוחות הכספיים לרבעון הראשון של השנה, מידע בדבר הערך הגלום ("Embedded Value" או "EV") בפוליסות ביטוח לטווח ארוך (ביטוח חיים וביטוח בריאות) לסוף השנה הקודמת. בהתאם לחוזר, מנורה מבטחים ביטוח בע"מ ("החברה"), מפרסמת בזה, את הערך הגלום של עסקי הביטוח לטווח ארוך של החברה ליום 31 בדצמבר 2011, לרבות התנועה בערך הגלום לשנת 2011.

דיווח זה נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע המפקח על הביטוח, אשר אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח וועדה משותפת של חברות הביטוח והמפקח על הביטוח, אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומחו"ל (להלן: "הוועדה" ו-"דוח הוועדה"), למעט לעניין הטיפול בסיכונים מסוימים המתוארים בסעיף 1.5.3 להלן, הכול כמפורט בסעיף כאמור.

אופן הגילוי בדוח זה הינו בהתאם לכללי הגילוי הכלליים בדוח הוועדה ולהוראות המפורטות בטיזת "פורמט הגילוי" אשר הוכן על ידי הוועדה בתיאום עם הממונה. "פורמט הגילוי" טרם פורסם על ידי הממונה כתוספת לחוזר.

הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח הוועדה מפורסמים באתר משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון (www.mof.gov.il).

דיווח זה כולל מלבד עסקי הביטוח, שפרסומם מחויב מהחוזר הנ"ל, גם את הערך הגלום של עסקי ניהול הפנסיה של הקבוצה, שחושבו לפי העקרונות האמורים, בשינויים המחויבים. בחודש פברואר 2012 העבירה החברה את כל מניות מנורה מבטחים פנסיה למנורה מבטחים החזקות. לפיכך החל משנת 2012 לא יוצג בערך הגלום של החברה נתוני מנורה מבטחים פנסיה.

לדוח זה מצורף דוח סקירה של סוקר חיצוני בדבר הערך הגלום ליום 31.12.2011 וערך העסקים החדשים, המתייחסים לפוליסות ביטוח חיים ובריאות ארוכות טווח ועסקי ניהול קרנות הפנסיה לשנה שהסתיימה באותו מועד, וכן מבחני הרגישות ביחס אליהם וניתוח התנועה בערך הגלום לשנת 2011.

1.2 הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד

קביעת הערך הגלום וערך העסקים החדשים (כהגדרת מונח זה להלן) התבססה על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם כ- "מידע צופה עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. אין מניעה כי תחזיות, הערכות ואומדנים אלו, כולם או חלקם, לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שהוצג בדוח הערך הגלום, ולפיכך התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שנחזה.

1.3 פרקים עיקריים במסמך

רקע כללי והסבר של שיטת החישוב.
התייחסות להנחות ששימשו בבסיס החישוב.
תוצאות הערך הגלום וערך עסקים חדשים.
תוצאות ניתוחי רגישות של הערך הגלום.
ניתוח התנועה של הערך הגלום

1.4 הגדרות

ההגדרות להלן מהוות הסבר תמציתי למושגים עיקריים, המשמשים להבנת הדיווח להלן. תיאורים והסברים מלאים נמצאים בכללים והעקרונות שבדוח הוועדה.

	ערך נוכחי של דווחים עתידיים
היוון תזרים הרווחים הצפויים העתידיים, הנובעים מהתיק הקיים של העסקים הכלולים (ראה סעיף 2.5.2 להלן).	או "PVFP"
ההון העצמי של החברה, לאחר מספר התאמות כדי שיהיה עקבי עם שווי התיק בתוקף (ראה סעיף 2.5.1 להלן).	או "ANW"
עלות ההון הנדרש הינה ההשפעה, מבחינת בעלי המניות, על הערך הגלום בעקבות הדרישה על החברה להחזיק הון מינימלי (ראה סעיף 2.5.3 להלן).	"עלות ההון הנדרש"

<p>הערך נוכחי של רווחים עתידיים בניכוי עלות ההון הנדרש.</p>	<p>"שווי תיק בתוקף" או "VIF"</p>
<p>הערך הגלום מורכב מצירוף שני הרכיבים הבאים: "שווי תיק בתוקף" (VIF); ו- "הון עצמי מותאם" (ANW). יובהר כי ההון העצמי המותאם הינו הון עצמי המתייחס למכלול פעילויות בגין החברה כולה ולא בגין העסקים הכלולים ב-VIF בלבד. כמו כן יובהר כי שווי התיק בתוקף אינו כולל: עסקי ביטוח כללי (אלמנטרי). תחומי פעילות אחרים של חברות בשליטתה של החברה כגון פעילות סוכנויות ביטוח וניהול קופות גמל. היכולת ליצור עסקים נוספים בעתיד (מוניטין).</p>	<p>"הערך הגלום" Embedded " Value או "EV"</p>
<p>ערך נוכחי של רווחי העסקים מעת המכירה ועד תום תקופת הפוליסה אשר נמכרו במהלך השנה מלפני תאריך הדיווח.</p>	<p>"ערך עסקים חדשים" Value of New " Business או "VNB"</p>
<p>העסקים הכלולים בחישוב שווי התיק בתוקף: פוליסות אישיות ארוכות טווח בתיק ביטוח חיים ובריאות בתוקף נכון ליום 31 בדצמבר 2011, כולל הגדלות עתידיות בפרמיה והפקדות חד-פעמיות הנובעות מגידול בשכר, בגין פוליסות אלו. פוליסות קבוצתיות בתיק ביטוח חיים ובריאות בתוקף נכון ליום 31 בדצמבר 2011. על פי הכללים והעקרונות שבדוח הוועדה הוערכו רווחיהן של פוליסות אלו רק עד למועד החידוש הבא של הפוליסות. עסקי ניהול קרנות פנסיה המתנהלות על ידי חברה מנהלת בבעלות החברה.</p>	<p>"עסקים כלולים"</p>

1.5 הערות, הבהרות וסייגים

1.5.1 כללי

כאמור לעיל, הערך הגלום חושב בהתאם למתודולוגיה ולכללים והעקרונות שנקבעו בדוח הוועדה. ההנחות במודל הן לפי "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" (Best Estimate Assumptions), דהיינו, הנחות שהינן פרי השלכת הניסיון הקיים כלפי העתיד במסגרת הסביבה בה פועלות חברות הביטוח והחברות המנהלות את קרנות הפנסיה, וללא מקדמי שמרנות. מטבע הדברים, היות ומדובר בהערכות עתידיות לזמן ארוך, התוצאות בפועל צפויות להיות שונות מאלה שהוערכו בעת חישוב הערך הגלום.

סטיות מהפרמטרים וההנחות שהונחו בחיזוי הערך הגלום יכולות להשפיע באופן מהותי על התוצאה. פרמטרים אלו כוללים, בין היתר:

1. גורמים כלכליים (לדוגמא- ריבית היוון, תשואות).
2. גורמים דמוגרפיים (לדוגמא- שינויים בתמותה ותחלואה).
3. חקיקה והסדרים תחיקתיים בנושאים רלוונטיים.
4. מיסוי.
5. שינויים בסביבה העסקית.

תוצאות עתידיות, הסוטות מההערכות שבוצעו על בסיס "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" הן טבעיות וצפוי שיתרחשו אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים האמורים. על כן צפוי, כי התוצאות בפועל מדי שנה תהיינה שונות מאלו החזויות במודל הערך הגלום ולו רק בשל תנודות אקראיות רגילות.

1.5.2 השפעות אחרות

קיימת אי ודאות לגבי ההשפעה של הרפורמות בחקיקה מהתקופה האחרונה, ובכלל זה הרפורמות הבאות:

- א. תיקונים מספר 3 ו-5 לתקנות קופות הגמל.
- ב. ניוד - תיקון תקנות לגבי ניוד כספי החיסכון הפנסיוני בין אפיקי החיסכון הפנסיוני השונים ובין אפיקי החיסכון הפנסיוני לבין עצמם.
- ג. כניסתם של הבנקים לפעילות בתחום הייעוץ הפנסיוני.
- ד. התוכנית להגברת התחרות – בחודש נובמבר 2010, פרסם המפקח, תוכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני במטרה לצמצם את ההבדלים בין מוצרי החיסכון הפנסיוני השונים, להגביר את השקיפות של שוק החיסכון הפנסיוני על כלל השחקנים שבו, להיטיב את טיב המוצרים המוצעים ומחירם וליצור בסיס השוואה אחיד בין המוצרים (להלן: "התכנית להגברת התחרות"). השינויים המרכזיים על פי התכנית הם - שינוי במנגנון גביית דמי הניהול בקופות הגמל והחלת מודל אחיד של תקרת דמי ניהול במוצרים פנסיוניים; מתן האפשרות לחברות

מנהלות של קופות גמל, למכור כסויים ביטוחיים משלימים וכן הוראות שונות הנוגעות להגברת השקיפות בהסדרי דמי ניהול מול הלקוח; התייחסות למערכת היחסים שבין המפיץ ללקוח ובין הגוף המוסדי למפיצים.

ה. ביום 27 בפברואר, 2012 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את ההצעה לתיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(דמי ניהול), התשע"ב-2012, תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(תנאים בחוזי ביטוח)(תיקון), התשע"ב-2012 ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל)(תיקון), התשע"ב-2012 שעניינן תיקון לדמי הניהול במוצרי החיסכון הפנסיוני (להלן - "התקנות"). בקופות גמל - החל משנת 2013 שיעור דמי הניהול לא יעלה על 1.1% מהצבירה ועל 4% מההפקדות השוטפות. החל משנת 2014 שיעור דמי הניהול לא יעלה על 1.05% מהצבירה ועל 4% מההפקדות השוטפות. ממקבלי קצבאות זקנה ושאירים ניתן יהיה לגבות דמי ניהול בשיעור שלא יעלה על 0.6% מהצבירה. בקופות ביטוח (פוליסות ביטוח חיים) - בפוליסות חדשות שיופקו החל מיום 1 בינואר, 2013 יחולו השיעורים המפורטים לעיל בנוגע לקופות גמל. לגבי פוליסות שבתוקף לפני המועד האמור, לא יחול שינוי בתקרת דמי הניהול. במסגרת דיוני הוועדה בכנסת הוסכם כי תבוצע פעולת חקיקה לצורך קביעה של דמי ניהול מינימאליים בסכום קבוע. פעולה זו תלויה בביצוע תיקוני חקיקה מתאימים. בנוסף, על רקע ההוראות החדשות בתקנות, ייתכן שינוי בהתנהגות הצרכנים ולקוחות הקבוצה, בעלי פוליסות ביטוח שבתוקף, שהתקנות כאמור אינן חלות לגביהן. שינוי התקנות עשוי להביא להפחתה מהותית בדמי הניהול שיגבו על ידי החברה כתוצאה מהפחתת דמי הניהול שיגבו בגין מוצרי הביטוח שימכרו החל מ-1.1.2013 ומהפחתת דמי הניהול שיגבו בגין מבוטחים קיימים וחדשים שהינם מנותקי קשר. בנוסף יתכן ושיעור הביטולים של פוליסות קיימות שנמכרו בעבר עם דמי ניהול גבוהים יותר יגדלו, במקומן ירכשו פוליסות עם דמי ניהול מופחתים יותר. ההשפעה של פעולות אלו תחול על עסקים חדשים וגם על הערך הגלום של העסקים הקיימים. מאידך, לקביעת דמי ניהול מינימאליים עשויה להיות השפעה ממתנת על הפגיעה הצפויה בהכנסות מדמי ניהול. לאור האמור, ובפרט אי הוודאות לגבי תמהיל ההוראות הסופיות שיחולו, לא ניתן להעריך, בשלב זה, את ההשלכות המצרפיות של השינויים על תוצאות הקבוצה, וכן על הערך הגלום בגין פעילות ביטוח חיים וקרנות הפנסיה. חישוב הערך הגלום כולל את השפעת תיקון 3 ו-5 אבל איננו כולל השפעתם של יתר האירועים אמורים, וגם לא התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, ואשר לגביהם אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל הערך הגלום או כל תרחיש אחר שאין וודאות לגבי קיומו. לאור האמור, מצורפים לדוח זה ניתוחי רגישות בהם נבחנת רגישות תוצאות החישוב עבור תרחישי רפורמת הניוד, תרחיש כניסתם של הבנקים לפעילות בתחום הייעוץ הפנסיוני ומגבלות על דמי הניהול. מאחר וקיימת אי ודאות לעניין השפעת התוכנית להגברת התחרות ולאור העובדה כי מדובר בצעדים עתידיים אשר בפועל עשויים להיות שונים מן האמור בתוכנית לא בוצע ניתוח רגישות עבור השינוי האמור.

יובהר, כי אין ללמוד מניתוח הרגישות לגבי הערכות החברה באשר להשפעות אפשריות של פרורמות אלה ולהשפעה אפשרית של שינויים רגולאטורים אחרים שהחברה אינה יכולה להעריך עדיין את השפעתם טרם יישומם המלא בפועל.

1.5.3 הטיפול בסיכונים

להלן סייגים ביחס להערכת הערך הגלום המפורטת בדו"ח זה, הנובעים מהאופן שבו חישה החברה את הערך הגלום:

- הנחות בחישוב הערך הגלום - בשונה מהאמור בדוח הועדה, לא נלקחו בחשבון סיכונים קיצוניים אשר ההסתברות להתרחשותם נמוכה מאוד ואשר אין ביכולתה של החברה להעריך את הסתברויות התרחשותם ואת השפעתם על החברה, כגון סיכונים תפעוליים.
- כמו כן, ההנחות הדמוגרפיות שביסוד המודל גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה ושל החברה המנהלת של קרן הפנסיה לאורך השנים האחרונות אשר לא כללו אירועים קיצוניים. אי לכך, ישנה אפשרות תיאורטית לתרחישים קיצוניים שהחברה לא לקחה בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודל, על-אף הניסיון לקבוע הנחות ריאליות אשר יתאימו לניסיון בפועל בטווח הארוך.
- ביסוד המודל קיימת הנחה כי לא קיימת התאמה (קורלציה) בין גורמי הסיכון השונים, אשר עלולה להשפיע על הערך הגלום באופן מהותי. בשונה מהאמור בדוח הועדה, בשל היעדר נתונים מספקים לבחינת הקורלציה האמורה, לא נבדקה הנחה זו ע"י החברה.
- על פי ההנחיות והכללים של הועדה, ההנחות אמורות להיקבע, בין היתר, כך שתתקבל התוחלת של הערך הגלום לבעלי המניות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות הערך הגלום לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי.
- הערך הגלום מבוסס על התיאוריה לפיה משקיעים אינם זקוקים לפיצוי עבור סיכונים שאינם סיכוני שוק ובלבד שהם יכולים לפזר את חוסר הוודאות על ידי החזקת תיק השקעות מפוזר ומגוון, ועל ההנחה כי ניתן לפזר את חוסר הוודאות כאמור. בפועל, יתכן ולא ניתן לפזר חלק מהסיכונים הדמוגרפיים והתפעוליים. בהיעדר שוק נזיל ועמוק לפיו ניתן להעריך את "מחיר הסיכון" שהשוק נותן לסיכונים אלה, ובהיעדר מתודולוגיה מוסכמת לכימות מחיר השוק הרעיוני לסיכונים אלה, לא הקטנו את ערך הגלום בגין סיכונים אלה.
- יצויין כי בחודשים האחרונים קודם למועד פרסום הדו"ח התקשרה הועדה עם יועצים אקטואריים מחו"ל על מנת לגבש מתודולוגיה ראויה ומעשית לפיה יותאם הערך הגלום באופן שישקף את עלות הסיכונים הבלתי מגודרים. צפוי כי התאמה זו תתבטא בהפחתת הערך הגלום הן ביחס לשווי תיק בתוקף (VIF) והן ביחס לשווי העסק החדש (VNB) כך שאלו ישקפו באופן הולם יותר את שוויים בהתחשב בכל הסיכונים, כולל הסיכונים הלא מגודרים, וזאת בהתאם לפרקטיקה המקובלת בדיווחי הערך הגלום בעולם. נכון למועד פרסום דוח זה טרם התקבלו המלצות מפורטות או סופיות מהיועצים האמורים, ולפיכך הועדה טרם גיבשה מתודולוגיה סדורה בעניין זה. לאור האמור לא ניתן לבצע עדיין את ההתאמה האמורה בדיווח זה.

- על מנת לשקף את הערכתם של הסיכונים שלא נלקחו בחשבון כאמור לעיל, קוראי הדוח יכולים להתאים את הערך הגלום המוצג, על-פי שיקול דעתם, באמצעות ניתוחי הרגישות בסעיף 3.6, בפרט באמצעות הרגישות לשיעור ההיוון. יש להדגיש כי, כאמור לעיל, אין בידי החברה להעריך כמותית, באופן אובייקטיבי ומדעי, את השפעת הסוגיות הנ"ל על הערך הגלום, ועל-כן, הרגישויות שהוצגו אינן מהוות הערכה שכזו, אלא הן מספקות כלי למשתמשי הדוח לצורך הערכת השפעת הסוגיות לפי שיקול דעתם.

1.5.4 שיערוך נכסים לפי שווי הוגן

בהתאם לכללים והעקרונות שבדוח הוועדה, לא הותאם שווים החשבונאי של כל נכסי החברה לשווי ההוגן, אלא רק הנכסים החופפים לעסקים הכלולים בערך הגלום. יצוין כי אג"ח מיועדות (הן בביטוח חיים והן בקרנות הפנסיה החדשות) הוערכו, מסיבות טכניות, בהתאם לעלותם המותאמת בספרים, תוך התחשבות בריבית שזכאיות איגרות החוב הללו, באופן שהביא לכך ששוויים ההוגן נכלל בערך הגלום.

1.5.5 הסדרי סבסוד ממשלתי לקרנות פנסיה

בחישוב הערך הגלום וערך העסקים החדשים של עסקי ניהול פנסיה, הניחה החברה שלא יחולו שינויים בהסדרי הסבסוד הממשלתי השונים, המתבטאים בשיעורי תשואה מובטחים על אג"ח מיועדות קיימות ו/או צפויות להיות מונפקות בעתיד.

1.5.6 הערך הגלום איננו אמור לייצג את השווי הכלכלי או שווי השוק של החברה או של חברת האם שלה, מנורה מבטחים החזקות בע"מ.

יודגש, כי כאמור לעיל שווי התיק בתוקף איננו כולל עסקי ביטוח כללי (אלמנטרי), וכן אינו כולל תחומי פעילות אחרים של החברות בשליטתה של החברה, ואת היכולת ליצור עסקים בעתיד (מוניטין).
 כן יודגש, כי הערך הגלום אינו מתייחס למנורה מבטחים החזקות בע"מ, חברת האם של החברה, שלה פעילויות ועסקים נוספים.
 כמו כן, הערך הגלום אינו מביא בחשבון סיכונים מסוימים כמפורט בסעיף 1.5.3 לעיל. מובן אפוא, כי לאור האמור לעיל, הערך הגלום איננו מיצג, את שווי השוק או את השווי הכלכלי הכולל של החברה, ואת שווי השוק או את השווי הכלכלי של מנורה מבטחים החזקות בע"מ.

2. מתודולוגית חישוב הערך הגלום

2.1 כללי

עקרונות חישוב הערך הגלום נעשו בהתאם לכללים והעקרונות שבדוח הוועדה, למעט לעניין הטיפול בסיכונים מסוימים המתוארים בסעיף 1.5.3 לעיל, הכל כמפורט בסעיף האמור. ההנחות במודל הן לפי "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" (Best Estimate Assumptions), דהיינו - ללא מקדמי שמרנות. המודל אינו כולל שווי של מכירות עתידיות, אך מבחינת רמת ההוצאות וכדומה, החישוב מניח המשך פעילות עסקית.

2.2 טיפול בסיכונים

סיכונים פיננסיים (סיכוני שוק) - סיכוני השוק נלקחו בחשבון לפי עלותם הגלומה במחירי שוק, על ידי שימוש בטכניקה מימונית הנקראת Certainty Equivalent Approach. בטכניקה זו מקטינים את התשואות הצפויות לרמה של שיעורי ריבית חסרת סיכון. יצוין כי התזרים הצפוי מאג"ח מיועדות חושב על בסיס תשואת אג"ח אלו, ותזרים מזומנים בגין הון אף הוא לפי שיעור ריבית חסרת סיכון. לאחר התאמה זו, מהוונים את תזרימי המזומנים החזויים לפי ריבית חסרת סיכון, ללא צורך להוסיף פרמיית סיכון לשיעור ההיוון.

במסגרת התייעצות שמבוצעת בין הוועדה לבין היועצים מחו"ל, כאמור לעיל, הועדה יחד עם היועצים החלו לגבש מתודולגיה אשר תיתן ביטוי לעובדה כי בפועל ניתן להניח תשואות עודפות על ריבית חסרת סיכון, לאור העובדה שניתן להשקיע בנכסים לא סחירים כנגד התחייבויות ביטוחיות שהן לא נזילות ולפיכך ניתן להניח תוספת לשיעור ריבית חסרת הסיכון אשר מתאים לנכסים סחירים ("פרמיית אי נזילות") כמקובל בפרקטיקה של דיווחי EV בעולם. התאמת שיעור ריבית חסרת הסיכון, בגין פרמיית "אי הנזילות" צפויה להביא לגידול של הערך הגלום. נכון למועד פרסום דוח זה הועדה טרם גיבשה המלצות מפורטות וסופיות ולכן לא ניתן ביטוי ל"פרמיית אי הנזילות" במסגרת דו"ח זה.

סיכונים שאינם סיכוני שוק – חישוב הערך הגלום מתבסס על התיאוריה הפיננסית אשר על פיה, משקיעים אינם זקוקים לפיצוי נוסף בריבית ההיוון עבור סיכונים שאינם סיכוני שוק ובלבד שהם יכולים לפזר את חוסר הוודאות על ידי החזקת תיק השקעות מפוזר ומגוון. לכן, בהינתן הנחה זו, חושב ערך הגלום על-בסיס הנחות דמוגרפיות ותפעוליות שהן "הנחות הצפויות באופן מיטבי" ועל-ידי היוון של תזרימי המזומנים בשיעור ריבית חסרת סיכון, ללא הוספת מרווחים להנחות או לשיעור ריבית ההיוון.

2.3 הנחות כלכליות

2.3.1 תשואה, ריבית הון ואינפלציה

התשואה העתידית וריבית ההיוון נקבעו על-פי עקום התשואות של ריבית חסרת סיכון צמודת מדד. שיעורי הריבית חסרת הסיכון (spot) נכון לסוף 2011 הינן:

שיעור ריבית	לסוף שנה	שיעור ריבית	לסוף שנה	שיעור ריבית	לסוף שנה
2.84%	2032	2.36%	2022	0.91%	2012
2.87%	2033	2.46%	2023	0.75%	2013
2.89%	2034	2.54%	2024	0.75%	2014
2.91%	2035	2.60%	2025	0.89%	2015
2.93%	2036	2.65%	2026	1.18%	2016
2.95%	2037	2.69%	2027	1.48%	2017
2.97%	2038	2.73%	2028	1.72%	2018
2.98%	2039	2.76%	2029	1.92%	2019
3.00%	2040	2.79%	2030	2.08%	2020
3.01%	2041	2.82%	2031	2.24%	2021

יצוין, כי אין צורך בהנחה מפורשת של אינפלציה עתידית כיוון שכל הסכומים במודל צמודים. כאשר פרמטר מסוים צפוי להשתנות שלא בהתאם לאינפלציה העתידית, נלקחה הנחה מפורשת של החריגה מהאינפלציה העתידית.

2.3.2 מיסוי

מס סטטוטורי החל על מוסד כספי:

<u>שיעור מס רווח הכלול</u>	<u>שיעור המס על מוסדות</u>	<u>שנה</u>
<u>בנ"ל</u>	<u>פיננסיים</u>	
16.00%	34.48%	2011
16.00%	35.34%	2012
15.50%	35.06%	2013+

2.4 הנחות דמוגרפיות ותפעוליות

כל ההנחות להן השפעה מהותית על הערך הגלום נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי כל גורם דמוגרפי ותפעולי, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה (ראה גם סעיף 1.5).

2.4.1 הנחות דמוגרפיות

ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומסקנות פרי הפעלת שיקול דעת מקצועי, המבוססים הן על ניסיון רלוונטי והן על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו.

2.4.2 הוצאות הנהלה וכלליות עתידיות

הוצאות הנהלה וכלליות חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות לעסקים הכלולים, לרבות: הקצאת ההוצאות לתחומים השונים (ביטוח חיים, ביטוח

בריאות ופנסיה) והעמסת ההוצאות על פעילויות שונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות וכו'). החברה הניחה שההוצאות בעתיד יעלו בשיעור מדד המחירים לצרכן.

2.5 שיטת החישוב

2.5.1 הון עצמי מותאם (ANW)

סכום ההון העצמי נלקח מתוך הדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2011. סכום זה הוקטן בסכום הוצאות הרכישה הנדחות לפי היתרה במאזן, בניכוי העתודה למס נדחה שבגינן ובניכוי הטבת המס הצפויה בגין חלק הוצאות הרכישה הנדחות המוכרות למס הכנסה. כמו כן, נוכה יתרת המוניטין של קרנות הפנסיה שנרכשו לפי ערכם בדוחות הכספיים של החברה.

2.5.2 ערך נוכחי של רווחים עתידיים (PVFP)

הערך הנוכחי של רווחים עתידיים חושב באמצעות מודל אקטוארי המתבסס על נתוני הפוליסות, ניהול זכויות הפנסיוניות של עמיתי קרנות הפנסיה, ונתונים אחרים המצויים בידי החברה והחברה המנהלת של קרן הפנסיה. מודל זה מאפשר ביצוע של תחזית תזרימי מזומנים עתידיים והיוונים.

2.5.3 עלות הון נדרש (CoC)

בוצעה תחזית של ההון הנדרש על פי הדרישות הקיימות ובהתאם להתפתחות העתידית הצפויה של העסקים הכלולים. עלות ההון הינה היוון המס על רווחי השקעה על ההון הנדרש בגין העסקים הכלולים. בסוף השנה הייתה טיטה של תקנות חדשות לדרישות הון לחברות מנהלות של קרנות פנסיה. תקנות אלו אושרו בשנת 2012 ועל-כן לא נלקחו בחשבון בערך הגלום של החברה המנהלת של קרנות פנסיה.

2.5.4 ערך עסקים חדשים (VNB)

ערך העסקים החדשים מחושב כערך נוכחי של רווחים מעת המכירה עד תום תקופת הפוליסה. הערך נוכחי של הרווחים חושב באמצעות מודל אקטוארי המתבסס על נתוני הפוליסות ונתונים אחרים כדי לשקף את תרומת התפוקה של השנה לערך הגלום.

חישוב ה VNB נערך בגין האוכלוסיות הבאות:

- כל הפוליסות שהופקו בשנת 2011.
- כיסויים חדשים שהופקו במהלך 2011 כתוספת לפוליסות שהופקו לפני 2011.
- פוליסות קבוצתיות שחודשו במהלך 2011.
- עמיתים חדשים בקרנות הפנסיה שהצטרפו בשנת 2011.

יובהר כי הערך הנוכחי של הרווחים העתידיים (PVFP) כולל את ערך הרווחים, מסוף שנת 2011 ואילך בגין עסקים חדשים כאמור.

2.6 טיפול באופציות והבטחות פיננסיות

לא קיימות בעסקים הכלולים אופציות והבטחות פיננסיות מהותיות לטובת המבוטחים.

2.7 ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV

הטבלאות בסעיף 3.4 להלן מציגות את השינוי בערך גלום, מחולק למרכיבי ההון המותאם והשווי תיק (בניכוי עלות ההון), כולל העברות בין שני מרכיבים אלה. כל הסכומים מוצגים לאחר מס. השינוי מפורט לגורמי ההשפעה השונים שלו, כדלקמן:

1. **התאמות לערך גלום ליום 31.12.2010** - בסעיף זה נכללו תיקונים ביחס לנתוני הפתיחה, כולל שינויים במתודולוגית החישוב. בשנת בד"ח בוצעו תיקונים טכניים למודל אשר הגדילו את הערך הגלום בסך של 80 מיליוני ש"ח בביטוח חיים ובריאות והקטינו את הערך הגלום בחברה המנהלת של קרנות הפנסיה בסך של 26 מלש"ח.

2. **שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות** - מדי שנה החברה מעדכנת את ההנחות לפיהן מעריכים את ערך הגלום. העדכונים בוצעו בהתאם לנתונים חדשים לגבי הניסיון בפועל ולשינויים בציפיות הנהלת החברה. בביטוח חיים ובריאות השינויים העיקריים החיוביים היו בעדכון הנחות שיעורי הביטולים והסילוקים ושיעורי התמותה והתחלואה והשינוי העיקרי השלילי היה בעדכון שיעורי ההוצאות. השינויים הסתכמו בגידול של 87 מיליוני ש"ח. בפנסיה השינויים הסתכמו בירידה של 46 מיליוני ש"ח ונובעים מגידול בהנחת ההוצאות ובשיעורי החזרים עתידיים בדמי ניהול מצד אחד, ומירידה בהנחת הביטולים מצד שני.

3. **רווח צפוי על ערך הגלום** – הערך הגלום צפוי להניב רווחים אף אם החברה לא הייתה מוכרת עסקים חדשים ולא הייתה פועלת בתחומים נוספים שאינם כלולים ב-EV. רווחים אלה נובעים מ-3 מקורות:

א. **תשואה צפויה על שווי התיק בתוקף בסוף התקופה הקודמת** – הכנסות צפויות אלו מבוססות על שיעור התשואה הריאלית (מעל למדד) הצפויה בתחילת השנה, כולל מרווחים מעל ריבית חסרת סיכון שהיו צפויים להתקבל.

ב. **תשואה צפויה על ההון העצמי המותאם** – ההכנסות מהשקעות הצפויות מהנכסים העומדים כנגד ההון המותאם. הכנסות צפויות אלו מבוססות על שיעור התשואה הריאלית (מעל למדד) הצפוי בתחילת השנה, כולל מרווחים מעל ריבית חסרת סיכון שהיו צפויים להתקבל.

ג. **רווח כולל הצפוי לעבור משווי התיק בתוקף להון העצמי המתואם במהלך שנת 2011**- במהלך שנת 2011 ירד הרווח החזוי לשנת 2011 משווי התיק, והתווסף להון המותאם, כך שבסך הכל מקור זה לא משפיע על סך ערך הגלום בכללותו, אלא מביא להעברה ממרכיב שווי התיק בתוקף למרכיב ההון המותאם. בהתאם לשיטת קביעת ההון העצמי המותאם, רווח זה אינו כולל השפעת הפחתת ה-DAC.

4. **השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגרפיות במהלך 2011** – מטבע הדברים, הניסיון בפועל לגבי שיעורי התביעות, הביטולים, ההוצאות וכדומה היו שונים במהלך התקופה מאלו שהונחו לצורך חישוב ערך הגלום. סטיות אלו משפיעות גם על הרווחים הצפויים לאחר השנה

וגם על הרווחים של השנה עצמה, וההשפעות מוצגות בסעיף זה בנפרד על השווי תיק בתוקף ועל ההון המותאם בהתאמה. בנוסף, סעיף זה כולל את ההשפעה ממספר גורמים שכל אחד מהם לא מהותי להערכת החברה, הכוללים, בין היתר, שינויים לפוליסות ביטוח קיימות, תנאי ביטוח משנה או הסכמי עמלות עם סוכנים.

5. **רווח מעסקים חדשים** – הערך הגלום אינו כולל את הערך הצפוי להתווסף מעסקים חדשים שימכרו בעתיד. על כן, סעיף זה מציג את התוספת לערך הגלום לסוף התקופה הקודמת, עקב מכירת פוליסות ביטוח חדשות במהלך השנה והצטרפות עמיתים חדשים לקרנות הפנסיה. התוספת מחולקת להשפעה בפועל מהעסקים החדשים על הרווחים בתקופה עצמה (מוצגת תחת ההון המותאם) ולרווחים הצפויים מהעסקים החדשים בעתיד (ומוצג תחת השווי תיק בתוקף).

6. **הוצאות פיתוח שלא נכללו ב-EV** – כאן מוצגת ההשפעה, על הרווחים בפועל בשנה, של ההוצאות החריגות שלא נכללו בערך גלום, אלא יוחסו למכירות עתידיות. בשנת 2011 לא היו הוצאות פיתוח שלא נכללו ב-EV.

נהוג לכנות את סיכום השינויים בסעיפים 2 עד 6 "רווח תפעולי על בסיס ערך גלום". סכום זה משקף את הערך שהתווסף לערך הגלום, או הרווח במונחי ערך, הנובע בפעילות השוטפת של החברה, למעט ההשפעה מעסקים שלא כלולים ב-EV (כגון ביטוח אלמנטרי) ולפני ההשפעה של אינפלציה וגורמים כלכליים לא צפויים, כגון שינויים שלא היו צפויים בשיעורי הריבית בשוק, בשוק ההון ובאינפלציה.

7. **רווח מפריטים מיוחדים** - בשנת 2011 החברה המנהלת של קרן הפנסיה העבירה לחברת האם נכסים בסך 79 מיליוני ש"ח תמורת העברת ה-DAC מחברת האם לחברה המנהלת. מהות ההעברה הינה החזר בגין הוצאות הרכישה אשר שולמו על ידי חברה האם בעבר כנגד ויתור על תשלום עתידי בשנים הבאות. תנועה זו מוצגת בסעיף של פריטים מיוחדים בטבלה 3.4.ב, למעט מרכיב ה-DAC השייך לעסקים חדשים ומיוחס לרווח מעסקים חדשים. התנועה משתקפת כירידה בהון המותאם של החברה המנהלת עקב העברת הנכסים בקיזוז עליה בשווי התיק באותו סכום, עקב ביטול ההחזרים העתידיים שהיו צפויים לעבור לחברת האם.

8. **השפעת אינפלציה במהלך 2011** – סעיף זה כולל את השפעת תשואה רעיונית על הון החברה המתואם ועל כל תזרימי ה-VIF, בשיעור האינפלציה בשנת 2011 (2.6%). בסעיפים הבאים מוצגת ההשפעה של התשואות הריאליות מעל המדד.

9. **רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך 2011 ומשינויים להנחות כלכליות** – סעיף זה כולל שלושה מרכיבים:

- א. ההשפעה על שווי התיק משינויים בהנחות הכלכליות אשר מבוססות על הריביות בשוק. הנחות אלו כוללות את ריבית ההיוון ואת התשואות הצפויות.
- ב. ההשפעה מהסטיות של הפרמטרים הכלכליים בפועל במהלך השנה לעומת התשואה שהיתה צפויה בתחילת השנה, כולל מרווחים מעל הריבית חסרת הסיכון שהיו צפויים להתקבל. ההשפעה הינה בשני מרכיבי ה-EV:
- בהון המותאם - עקב ההשפעה על הרווח בעיקר מתשואות שונות מהצפוי על נכסי החברה העומדים כנגד ההון וכנגד עתודות הביטוח בגין העסקים הכלולים.
 - בשווי התיק – עקב ההשפעה על הרווחים העתידיים כתוצאה מההשפעה על יתרות החסכון מהפער בין התשואות שהושגו בפועל מעל אלה שנצפו לפני שנה.
- ג. ירידה בשווי התיק בתוקף כתוצאה מהעלאת שיעורי המס, בביטוח חיים ובריאות - 147 מיליוני ש"ח ובפנסיה - 265 מיליוני ש"ח.

נהוג לכנות את סיכום השינויים בסעיפים 2 עד 9 "רווח על בסיס ערך גלום" בגין עסקים כלולים. סכום זה משקף את הערך שהתווסף לערך הגלום, או הרווח במונחי ערך, הנובע מפעילות שוטפת של החברה, כולל ההשפעות מגורמים כלכליים וכולל פריטים מיוחדים, אך ללא ההשפעה של עסקים שלא כלולים ב-EV (כגון ביטוח אלמנטרי).

10. רווח מעסקים לא-כלולים – סך הערך הגלום כולל את מלוא ההון העצמי של החברה, ועל כן חלק מהגידול/קיטון בערך גלום מוסבר מהרווחים/ההפסדים של תחומי פעילות שאינם כלולים בשווי תיק. בסעיף זה (קיטון להון מותאם), כלולים הוצאות מימון שלא שויכו למגזרי הפעילות בסך 79 מיליוני ש"ח (לפני מס).

סיכום השינויים בסעיפים 2 עד 10 הינו "רווח על בסיס ערך גלום, כולל רווח מעסקים לא כלולים", כאשר הרווח לעסקים לא כלולים נמדד על בסיס "רווח כולל" חשבונאי.

11. הזרמת הון / (תשלום דיבידנדים) – עיקר תנועת ההון נובע מתשלום דיבידנד בסך 100 מיליוני ש"ח מחברת הביטוח ודיבידנד בסך 350 מיליוני ש"ח ששולם מהפנסיה לחברת הביטוח.

2.8 מבחני רגישות

במבחני הרגישות המוצגים בסעיפים 3.6 ו-3.7 להלן, אומצו הגישות הבאות:

1. הרגישויות מתייחסות לכל העסקים הכלולים אלא אם צוין אחרת.
2. מבחני הרגישות מתייחסים לכל הנחה בנפרד, ללא מדידה של השפעות מצטברות או מתקזזות או שינויים נגזרים על גורמים אחרים וכדומה.
3. הרגישות בגין ערך העסקים החדשים מתייחסת לשינויים מסוף שנת 2011 ואילך, ולא לתקופה מעת המכירה ועד לסוף שנת 2011.

4. **תמותה של מבוטחים שאינם מקבלי קצבה** – מבחני הרגישות של שיעורי תמותה (כולל מוות מתאונה), לא כולל תמותה של מבוטחים מקבלי קצבאות זקנה ומקבלי פיצוי חודשי בגין אובדן כושר או סיעוד.
5. **תמותה של מקבלי קצבת זקנה** – מבחן רגישות של שיעורי תמותה למקבלי קצבאות זקנה בלבד, לא כולל תמותה של מקבלי קצבאות אחרים.
6. **תחלואה** – מבחן הרגישות כולל את כל התביעות שאינם מקרי מוות הכלולים בסעיף 4 קטן לעיל, כולל תחלואה ממחלות קשות, אובדן כושר עבודה, סיעוד, ניתוחים ואשפוז, נכות מתאונה וכו'. המבחן מתייחס לשכיחויות של מקרי תביעה ולא לתקופת תשלום התביעות בגין אי-כושר עבודה וסיעוד.
7. **ריבית** – תוצאת מבחן הרגישות כוללות את:
 - א. השפעת שינוי שיעור ריבית המשמש כריבית היוון והתשואה הצפויה מהשקעות נכסי החברה וקרן הפנסיה על ערך נוכחי של הרווחים העתידיים (PVFP).
 - ב. השפעת שינוי שיעור הריבית על שווי נכסים נושאי ריבית שקלית או צמודה, המגבים את העסקים הכלולים.
8. **ניוד** - השפעה אפשרית של ניוד כספי החיסכון הפנסיוני בכל הכיסויים בפוליסות מנהלים - מוצג תרחיש של הכפלת שיעור הביטולים ב-110% על פוליסות אלו.
9. **כניסתם של הבנקים לפעילות בתחום הייעוץ הפנסיוני** – השפעה אפשרית על ביטולי פוליסות עם מרכיב חסכון. מוצג תרחיש של הכפלת שיעור הביטולים ב-110% על כל כיסויי החסכון למעט פוליסות חוזי השקעה וגידול בהחזר מדמי ניהול מצבירה בשיעור של 20% בצבירות פנסיה.
10. **מגבלה על דמי הניהול** - השפעה אפשרית על פוליסות מנהלים ועצמאיים חדשות. מוצג תרחיש של הגבלת דמי הניהול לנמוך מבין דמי הניהול הנוכחיים לפי פוליסה לבין שיעור דמי הניהול שנקבעו בתקנות.

2.9 סקירת דוח הערך הגלום

דוח הערך הגלום ליום 31.12.2011 וערך העסקים החדשים לשנה שהסתיימה באותו תאריך, וכן מבחני הרגישות ביחס אליהם נסקר על ידי ר"ח קוסט פורר גבאי את קסירר (Ernst and Young). דוח הסוקר החיצוני מצורף בנספח א' לדוח זה.

3. תוצאות (במיליוני ₪)

3.1 הערך הגלום נכון ל-31/12/2011

מיליוני ₪	EV בגין עסקים כלולים בביטוח חיים ובריאות	EV בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה	התאמה לאיחוד בגין עסקי ניהול קרנות הפנסיה של EV של החברה	סך הכל EV עבור ביטוח ופנסיה
הון עצמי מותאם (ראה סעיף 3.3 להלן)	1,537	41	(616) *	962
ערך נוכחי של רווחים עתידיים בניכוי מס	2,146	3,433		5,579
בניכוי עלות הון נדרש	(72)	(2)		(74)
ערך גלום	3,611	3,472	(616)	6,467

* מורכב מההון העצמי של חברה המנהלת של קרן הפנסיה בסך 106 מיליוני ₪, ערך המוניטין * תיקי לקוחות בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה הרשום במאזן החברה בסך 510 מיליוני ₪.

3.2 ערך עסקים חדשים של מכירות בשנת 2011

מיליוני ₪	VNB בגין עסקים כלולים בביטוח חיים ובריאות	VNB בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה	סך הכל VNB עבור ביטוח ופנסיה
ערך עסקים חדשים לפני עלות הון נדרש	102	161	263
עלות הון נדרש בגין עסקים חדשים	(7)	0	(7)
סה"כ ערך עסקים חדשים	95	161	256

3.3 התאמה בין ההון העצמי המותאם לבין ההון העצמי בדוחות הכספיים

טבלה 3.3 א' – מנורה מבטחים ביטוח – עסקי ביטוח

במיליוני ₪	
1,916	הון עצמי (מאזן החברה)
50	שיערוך נכסים החופפים לעסקים הכלולים והמוצגים בדוחות הכספיים לפי עלות לשווי הוגן בניכוי מס
(647)	בניכוי הוצאות רכישה נדחות (DAC)
	בתוספת מס בגין DAC

218	
1,537	הון עצמי מתואם בגין העסקים הכלולים

טבלה 3.3 ב' – חברה מנהלת קרנות פנסיה

במיליוני ₪	
106	הון עצמי (מאזן החברה המנהלת)
(94)	בניכוי הוצאות רכישה נדחות (DAC)
29	בתוספת מס בגין DAC
41	הון עצמי מותאם לחברה מנהלת קרנות פנסיה

טבלה 3.3 ג' - מנורה מבטחים ביטוח: הכללת עסקי ניהול קרנות פנסיה

במיליוני ₪	
1,537	הון עצמי מותאם - עסקי ביטוח (מטבלה 3.3 א לעיל)
(94)	בניכוי הוצאות רכישה נדחות (DAC) בגין פנסיה הרשום במאזן החברה המנהלת של קרנות הפנסיה
29	בתוספת הטבת מס בגין DAC פנסיה הרשום במאזן החברה המנהלת של קרנות הפנסיה
(510)	בניכוי שווי חברה מנהלת של קרנות פנסיה שנרכשה ומוניטין בגינה, הרשומה במאזן החברה
962	הון עצמי מותאם - עסקי ביטוח ופנסיה

3.4 ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV

טבלה 3.4 א' - עסקי ביטוח

ערך גלום	שווי תיק בתוקף	הון עצמי מותאם	ראה סעיף	
3,800	2,076	1,724		ערך גלום ליום 31.12.2010
80	80	-	2.7.1	התאמות לערך גלום ליום 31.12.2010
3,880	2,156	1,724		ערך גלום מותאם ליום 31.12.2010
				רווח תפעולי ריאלי מהתיק בתוקף ליום 31.12.2010:
87	87	-	2.7.2	- שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות
52	39	13	2.7.3	- גידול ריאלי צפוי
-	(142)	142	2.7.3	- רווח כולל (ריאלי) צפוי לעבור משווי תיק להון עצמי במהלך 2011
(7)	20	(27)	2.7.4	- השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגרפיות במהלך 2011 ושינויים אחרים לתיק בתוקף
132	4	128		סה"כ
95	218	(123)	2.7.5	רווח מעסקים חדשים
-	-	-	2.7.6	הוצאות פיתוח שלא נכללו ב-EV
227	222	5		רווח תפעולי לפי ערך גלום
-	-	-	2.7.7	רווח מפריטים מיוחדים
85	56	29	2.7.8	השפעת אינפלציה במהלך 2011
(506)	(360)	(146)	2.7.9	רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך 2011 ומשינויים להנחות כלכליות
(194)	(82)	(112)		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום - בגין עסקים כלולים והון
56	-	56		רווח כולל מעסקי פנסיה
(32)	-	(32)	2.7.10	רווח כולל מעסקים לא-כלולים
(170)	(82)	(88)		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום - כולל כל עסקי החברה
(99)	-	(99)	2.7.11	תנועות הון
3,611	2,074	1,537		ערך גלום ליום 31.12.2011

טבלה 3.4 ב' – חברה מנהלת קרנות פנסיה

ערך גלום	שווי תיק בתוקף	הון עצמי מותאם	ראה סעיף	
3,725	3,336	389		ערך גלום ליום 31.12.2010
(26)	(26)	-	2.7.1	התאמות לערך גלום ליום 31.12.2010
3,699	3,310	389		ערך גלום מותאם ליום 31.12.2010
				רווח תפעולי ריאלי מהתיק בתוקף ליום 31.12.2010:
(46)	(46)	-	2.7.2	- שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות
78	70	8	2.7.3	- גידול ריאלי צפוי
-	(66)	66	2.7.3	- רווח כולל (ריאלי) צפוי לעבור משווי תיק להון עצמי במהלך 2011
8	(1)	9	2.7.4	- השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגרפיות במהלך 2011 ושינויים אחרים לתיק בתוקף
40	(43)	83		סה"כ
161	193	(32)	2.7.5	רווח מעסקים חדשים
-	-	-	2.7.6	הוצאות פיתוח שלא נכללו ב- EV
201	150	51		רווח תפעולי לפי ערך גלום
-	43	(43)	2.7.7	רווח מפריטים מיוחדים
87	82	5	2.7.8	השפעת אינפלציה במהלך 2011
(165)	(154)	(11)	2.7.9	רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך 2011 ומשינויים להנחות כלכליות
123	121	2		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום - בגין עסקים כלולים והון
-	-	-	2.7.10	רווח כולל מעסקים לא-כלולים
123	121	2		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום – כולל כל עסקי החברה
(350)	-	(350)	2.7.11	תנועות הון
3,472	3,431	41		ערך גלום ליום 31.12.2011

טבלה 3.4 ג' – סה"כ עסקי ביטוח ופנסיה *

ערך גלום	שווי תיק בתוקף	הון עצמי מותאם	ראה סעיף	
6,528	5,372	1,156		ערך גלום ליום 31.12.2010
94	94	-	2.7.1	התאמות לערך גלום ליום 31.12.2010
6,622	5,466	1,156		ערך גלום מותאם ליום 31.12.2010
				רווח תפעולי ריאלי מהתיק בתוקף ליום 31.12.2010:
41	41	-	2.7.2	- שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות
120	109	11	2.7.3	- גידול ריאלי צפוי
-	(208)	208	2.7.3	- רווח כולל (ריאלי) צפוי לעבור משווי תיק להון עצמי במהלך 2011
5	19	(14)	2.7.4	- השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגרפיות במהלך 2011 ושינויים אחרים לתיק בתוקף
166	(39)	205		סה"כ
256	411	(155)	2.7.5	רווח מעסקים חדשים
-	-	-	2.7.6	הוצאות פיתוח שלא נכללו ב- EV
422	372	50		רווח תפעולי לפי ערך גלום
43	43	-	2.7.7	רווח מפריטים מיוחדים
156	138	18	2.7.8	השפעת אינפלציה במהלך 2011
(645)	(514)	(131)	2.7.9	רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך 2011 ומשינויים להנחות כלכליות
(24)	39	(63)		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום - בגין עסקים כלולים והון
(32)	-	(32)	2.7.10	רווח כולל מעסקים לא-כלולים
(56)	39	(95)		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום – כולל כל עסקי החברה
(99)	-	(99)	2.7.11	תנועות הון
(155)	39	(194)		סה"כ שינוי בערך גלום
6,467	5,505	962		ערך גלום ליום 31.12.2011

* כולל התנועה בהתאמות לאיחוד בגין עסקי ניהול קרנות הפנסיה ב- EV של החברה

3.5 פירוט הפער בין השינוי בהון העצמי המותאם לבין הרווח הנקי של החברה לשנת

2011

53	רווח נקי
(87)	פריטים שהועברו דרך קרן הון
(34)	רווח כולל (לאחר מס)
(51)	שינוי ב-DAC לפני מס
48	מס בגין השינוי ב-DAC
(68)	שינוי שיערוך נכסים בשווי הוגן בניכוי מס
10	שינוי נטו בשווי תיק / מוניטין הרשום במאזן
(95)	רווח כולל מותאם לבסיס של ערך גלום
(99)	תנועות הון
(194)	סה"כ שינוי בהון העצמי המותאם

3.6

ניתוח רגישות בגין עסקים כלולים בהתאם לדרישת החוזר

להלן ניתוחי הרגישות בגין עסקי חיים ובריאות:

שינוי בערך עסקים חדשים		שינוי בערך גלום		ראה סעיף	
ב - %	במליוני ₪	ב - %	במליוני ₪		
	95		3,611		התוצאה הבסיסית
5.3	5	(0.1)	(3)	2.8.7	הפחתה של 0.5% בריבית חסרת הסיכון
(14.7)	(14)	(4.2)	(151)		עליה של 10% בהוצאות הנהלה וכלליות
(25.3)	(24)	(3.7)	(135)		עליה יחסית של 10% בשיעורי הביטולים (כולל פדיונות וסילוקים)
(8.4)	(8)	(1.9)	(69)	2.8.4	עליה של 10% בשיעורי התמותה בגין מבוטחים לפני גיל פרישה
(13.7)	(13)	(5.2)	(187)	2.8.6	עליה של 10% בשיעורי התחלואה
(2.1)	(2)	(1.4)	(50)	2.8.5	ירידה יחסית של 10% בשיעור התמותה עבור מקבלי קצבאות זקנה
(10.5)	(10)	(1.4)	(49)	2.8.8	תרחיש ניידות (בהתאם לסעיף 1.5.2) – הכפלת הביטולים ב-110% בפוליסות מנהלים
(11.6)	(11)	(1.7)	(61)	2.8.9	תרחיש בנקים (בהתאם לסעיף 1.5.2) – הכפלת הביטולים ב-110% בפוליסות חסכון
(15.8)	(15)			2.8.10	תרחיש הגבלת דמי ניהול (בהתאם לסעיף 1.5.2) – הגבלת דמי ניהול בפוליסות חדשות פנסיוניות בדמי ניהול שנקבעו בתקנות

במידה ולניתוח הרגישות השפעה סימטרית לשני הכיוונים, מוצג לעיל השינוי בכיוון האחד בלבד.

3.7 ניתוחי הרגישות בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה

להלן ניתוחי הרגישות בגין עסקי ניהול קרנות הפנסיה:

שינוי בערך עסקים חדשים		שינוי בערך גלום		ראה סעיף	
ב - %	במליוני ₪	ב - %	במליוני ₪		
	161		3,472		התוצאה הבסיסית
7.5	12	4.5	156	2.8.7	הפחתה של 0.5% בריבית חסרת הסיכון
(9.9)	(16)	(2.4)	(83)		עליה של 10% בהוצאות הנהלה וכלליות
(13.7)	(22)	(5.7)	(199)		ירידה של 1% בעליית השכר
15.5	25	7.3	253		עליה של 1% בעליית השכר
(16.1)	(26)	(8.4)	(290)		עליה של 10% בשיעורי הביטולים (כולל פדיונות והקפאות)
19.3	31	9.3	324		ירידה של 10% בשיעורי הביטולים (כולל פדיונות והקפאות)
(6.8)	(11)	(6.3)	(219)	2.8.9	תרחיש - עלייה של 20% בהחזר מצבירה כתוצאה מכניסת הבנקים ליעוץ הפנסיוני

במידה ולניתוח הרגישות השפעה סימטרית לשני הכיוונים, מוצג לעיל השינוי בכיוון האחד בלבד.

אברהם לוונגליק
אקטואר ראשי

מוטי רוזן
מנכ"ל

תל אביב, 30 במאי, 2012

30 במאי, 2012

לכבוד הדירקטוריון של
מנורה מבטחים ביטוח בע"מ
א.ג.נ.

הנדון : סקירת דוח הערך הגלום ליום 31.12.2011

א. לבקשתכם סקרנו את המידע, אשר הוכן על ידי מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן החברה), בדבר הערך הגלום ליום 31.12.2011, ערך העסקים החדשים לשנה שהסתיימה באותו תאריך, ניתוח התנועה בערך הגלום ומבחני הרגישות ביחס אליהם, המתייחסים לפוליסות ביטוח חיים ובריאות ארוכות טווח ועסקי ניהול קרנות פנסיה (להלן – "דוח הערך הגלום").

ב. סקירתנו כללה, בין היתר:

1. דיונים וביורורים עם הגורמים הרלבנטיים בחברה, ביצוע נהלים אנליטיים בהתייחס לתוצאות המוצגות בדוח הערך הגלום ובהתייחס למידע פיננסי וסטטיסטי אחר.
2. התאמה בין תוצאות החישוב ומידע פיננסי של החברה.
3. השוואה של הנחות הדמוגרפיות והתפעוליות, לפיהם נערך דוח הערך הגלום, עם ניסיון העבר בחברה ומידע חיצוני רלוונטי.
4. בחינת ההתאמה של המתודולוגיה, ההנחות ודרך ההצגה, לפיהם נערך דוח הערך הגלום, לחוזר המפקח על הביטוח מספר 11-2007 על נספחיו (להלן חוזר המפקח). חוזר המפקח אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח וועדה משותפת של חברות הביטוח והמפקח על הביטוח (להלן "הוועדה"), אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומח"ל.

ג. בהתבסס על סקירתנו, ובהסתמך על נתונים ומידע שסופקו על ידי החברה הרינו לציין כדלקמן:

1. המתודולוגיה וההנחות שתוארו בדוח הערך הגלום עומדות, מכל הבחינות המהותיות בחוזר המפקח, בכפוף לאמור בסעיף ד(3) להלן.
2. אופן הגילוי בדוח הערך הגלום עומד מכל הבחינות המהותיות בחוזר המפקח ובהוראות המפורטות ב- "פורמט גילוי" אשר הוכן על ידי הוועדה בתאום עם המפקח על הביטוח. "פורמט גילוי" זה טרם פורסם על ידי המפקח על הביטוח כתוספת לחוזר המפקח.
3. לא עלה בסקירתנו דבר המצביע על כך כי ההנחות הדמוגרפיות והתפעוליות אשר הוצגו בפנינו במהלך הסקירה אינן סבירות בהתבסס על ניסיון החברה בעבר ובהווה וציפיות הנהלה לגבי העתיד, בכפוף לאמור בסעיף ד(2) להלן.
4. לא עלה בסקירתנו דבר המצביע על כך שהערך הגלום בסך 6,467 מליון ש"ח, הערך של עסקים חדשים בסך 256 מליון ש"ח, מבחני הרגישות ביחס אליהם וניתוח התנועה בערך הגלום לא הוערכו כיאות על פי המתודולוגיה וההנחות שתוארו בדוח הערך הגלום ושהוצגו בפנינו במהלך הסקירה.

ד. אנו מפנים את תשומת הלב לנושאים הבאים:

1. דוח הערך הגלום הוכן על בסיס הנחות שהינן פרי השלכת הניסיון הקיים כלפי העתיד במסגרת הסביבה בה פועלת החברה. מטבע הדברים, היות ומדובר בהערכות עתידיות לזמן ארוך, התוצאות בפועל צפויות להיות שונות מאלה שהוערכו בעת חישוב הערך הגלום.

2. קיימת אי ודאות לגבי השלכות של הרפורמות בשוק החיסכון ארוך טווח. חישוב הערך הגלום אינו כולל חלק מההשפעות האפשריות, אם יהיו, כמפורט בסעיף 1.5.2 לדוח הערך הגלום.
3. הערות, הבהרות וסייגים לגבי הטיפול בסיכונים המתוארים בסעיף 1.5.3 לדוח הערך הגלום.
4. הערך הגלום כולל גם את הערך הגלום של עסקי ניהול קרנות פנסיה בבעלות החברה אשר פרסומו אינו מתחייב על פי הנחיות המפקח.

בכבוד רב,

קוסט, פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

הקצאת עלות הרכישה בגין החברה לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ
ליום ה- 4 במרץ 2012

שלום רב,

עבודתנו התבססה על נתונים, מסמכים ומצגים כמפורט להלן:

1. דוחות כספיים מבוקרים של הנרכשת הערוכים בהתאם לתקני חשבונאות Israeli GAAP
2. דוח כספי ליום העסקה.
3. פירוט מספרי ואיכותי אודות תיק האשראי של הנרכשת.
4. תחזית תזרימי מזומנים בגין הלוואות ואשראי שוטף
5. תחזיות עתידיות של החברה באשר לאשראי נדחה.
6. הסברים, מסמכים ומצגים שונים.

נתבקשנו על ידי חברת מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים" או "הרוכשת") לבצע הקצאת מחיר רכישה (PPA) לחברה לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ (להלן: "החברה" או "הנרכשת") ליום 4 במרץ 2012 (להלן: "יום ההערכה"). כפי שנמסר לנו על-ידכם, הקצאה זו היא פועל יוצא של הסכם רכישת החברה.

לפיכך, בהתאם לדרישות הדיווחיות החלות על מנורה מבטחים (לרבות תקני ה-IFRS), נדרשת מנורה מבטחים לבצע הקצאת מחיר רכישה בגין רכישת הנכסים וההתחייבויות של החברה.

במסגרת עבודתנו ביצענו את הפעולות הבאות:

1. קראנו את המסמכים, הנתונים והמצגים שנמסרו לנו על-ידי החברה.
2. ניהלנו שיחות עם הנהלת חברת מנורה מבטחים ועם הנהלת החברה וחברת Barinboim Group Investments.
3. ערכנו חישובים שונים כמפורט בהמשך עבודה זו.

כל הסכומים בעבודה זו הם באלפי ש"ח, אלא אם צוין אחרת.

לצורך ביצוע החישובים בעבודה זו השתמשנו בגיליון אלקטרוני, לפיכך יתכנו הפרשי עיגול.

בעבודה זו קיימת הסתמכות על נתונים פיננסיים ונתונים אחרים שנמסרו ע"י החברה, אין לנו סיבה להניח שהנתונים הפיננסיים ונתונים אחרים עליהם התבססו אינם מדויקים, שלמים או הוגנים ומשום כך לא אימתנו אותם באופן בלתי תלוי. אם יתברר שהנתונים והמצגים אינם מדויקים, שלמים או הוגנים תשתנה הערכת השווי בהתאם.

עוד נציין, כי לא נקבעו התניות לקבלת שכר הטרחה בקשר עם תוצאות חוות דעת זו.

בנוסף, מוסכם בין זיו האפט ייעוץ וניהול ומזמין העבודה כי פרט למקרה בו ייקבע ע"י בית משפט כי זיו האפט ייעוץ וניהול פעלה בזדון, לא תישא זיו האפט ייעוץ וניהול בכל אחריות כלפי מזמין העבודה, מכל מקור שהוא ועל פי כל עילה שהיא, לרבות בזיקין, בכל הקשור לביצוע שירותים על פי הצעה זו, ולא תהיה למזמין העבודה או למי מטעמה כל טענה ו/או תביעה כלפי זיו האפט ייעוץ וניהול, לרבות בדרך של הודעת צד שלישי, בכל הקשור לשירותים הניתנים בהתקשרות ובשירותים המוענקים על ידי זיו האפט ייעוץ וניהול למזמין העבודה.

מבלי לגרוע מהאמור לעיל, אחריותה של זיו האפט ייעוץ וניהול לפצות את מזמין העבודה במקרה של נזקים שייגרמו לו כתוצאה ישירה מפעולת זיו האפט ייעוץ וניהול, במידה שייקבע ע"י בית המשפט בהתאם לאמור לעיל, לא תעלה על התמורה ששולמה לזיו האפט ייעוץ וניהול ע"י מזמין העבודה עם התקשרות זו.

מבלי לגרוע מהאמור לעיל, החתומים מטה מקבלים על עצמם שלא לנקוט הליכים משפטיים בקשר עם התקשרות זו, כנגד מי מהשותפים, המנהלים או העובדים בזיו האפט ייעוץ וניהול, באופן אישי.

מקובל ומוסכם עליכם שכל צעדים משפטיים הקשורים בעבודתנו חייבים להתבצע לא יאוחר משנתיים מהיום שבו באו לידיעתכם, או שסביר שבאו לידיעתכם, עובדות שנותנות עילה לחובתה לכאורה של זיו האפט ייעוץ וניהול, ובכל מקרה לא ינקטו צעדים משפטיים לאחר שלוש שנים מהיום שבו לכאורה הופר הסכם או התקיים אקט של זדון או ברשלנות.

להלן תמצית הממצאים של הקצאת מחיר הרכישה בהתאם לשווי הוגן של הנכסים נטו שנרכשו (באלפי ש"ח):

אלפי ₪	עלות הרכישה
323,537	תמורת הרכישה
(47,645)	בניכוי פקדון
275,892	תמורת רכישה, נטו
נכסים מזוהים נטו	
230,000	מזומן
11,556	פיקדונות בבנקים
166	נכסים אחרים
(2,327)	פקדונות הציבור
(394)	זכאים ויתרות זכות
תיק אשראי	
53,648	תיק אשראי שוטף
(47,645)	פקדון צובר ריבית שהתקבל
1,146	זכות למענק גבייה ראשון 10%
2,487	זכות למענק גבייה שני 15%
70,893	נכס מס בגין הפסדים להעברה
319,529	סה"כ נכסים מזוהים נטו
(43,637)	הפרש להקצאה נוספת

על פי הקצאת מחיר הרכישה שערכנו, מצאנו כי קיים הפרש בסך של כ- 43.64 מיליוני ש"ח בין תמורת הרכישה לשוויים הכלכליים של הנכסים המזוהים נטו שנרכשו. בין היתר, ניתן לייחס הפרש זה להפסדים המועברים שנרכשו בעסקה ואשר משקפים לרוכשת נכס מס בשווי של כ- 70.9 מיליוני ש"ח, זאת בעוד שהנרכשת לא יצרה נכס מס בגינם מאחר והיא לא צפתה שתוכל לנצלם, וכמו-כן, ליתרונה של הרוכשת בהפעלת מערך גבייה יעיל מזה של החברה הנרכשת.

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ | הקצאת עלות הרכישה בגין הבנק לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ

במהלך עבודתנו נקבל מידע, הסברים ומצגים ממזמין העבודה ומנציגיה. האחריות למידע, למצגים ולהסברים הנ"ל הינה על ספקי מידע זה. מסגרת עבודתנו אינה כוללת בדיקה ו/או אימות של הנתונים שנקבל כאמור. לאור זאת, עבודתנו לא תחשב ולא תהווה אישור לנכונותם, שלמותם או דיוקם של הנתונים המועברים אלינו. בשום מקרה לא נהיה אחראים לכל הפסד, נזק עלות או הוצאה אשר יגרמו בכל אופן ודרך ממעשי הונאה, מצג שווא, הטעיה, מסירת מידע שאינו נכון ואינו מלא או מניעת מידע מצד מזמין העבודה ו/או מי מטעמם, או כל התבססות אחרת על מידע כאמור, בכפוף לאמור לעיל.

אם ניתבע בהליך משפטי או בהליך אחר לשלם סכום כלשהו לצד שלישי בקשר עם ביצוע השירותים המפורטים במכתב זה, מתחייב מזמין העבודה לשאת בכל ההוצאות הסבירות שנוציא או שנידרש שלם עבור ייעוץ וייצוג משפטי, חוות דעת מומחים, התגוננות מפני הליכים משפטיים, משא ומתן וכיו"ב בקשר לכל תביעה, דרישה או הליכים אחרים בשל השירותים על פי מכתב זה (להלן: "הוצאות התגוננות") תוך 30 יום, למעט אם ייקבע ע"י בית משפט כי זיו האפט ייעוץ וניהול פעלה בזדון.

בנוסף ומבלי לפגוע בכלליות האמור לעיל, באם נחויב לשלם סכום כלשהו לצד שלישי בקשר עם ביצוע השירותים המפורטים במכתב זה, בהליך משפטי או בהליך מחייב אחר, מתחייב מזמין העבודה לשפותנו בגין כל סכום כאמור שישולם על ידינו, מייד תוך 30 יום, למעט אם ייקבע ע"י בית משפט כי זיו האפט ייעוץ וניהול פעלה בזדון. במקרה בו יתברר בדיעבד על פי פס"ד חלוט כי לא הייתה עילה חוקית נגדנו, תחול חובת השיפוי האמורה לעיל החל מהדולר הראשון.

בהתאם לתקן החשבונאי IFRS3R כאשר עסקת הרכישה לא עולה לכדי צירוף עסקים, הרוכש צריך להקצאות את עלות הרכישה בהתאם ליחס שוויהם ההוגן של הנכסים נטו, זאת מאחר והרוכש לא יכול להכיר במוניטין ובהתאם לפרשנות המקובלת (ראה נספח א) גם לא ברווח הזדמנותי.

להלן ההקצאה החשבונאית של עודף השווי של הנכסים על התמורה בהתאם לשוויהם ההוגן של הנכסים שנרכשו:

אלפי ₪	שווי הוגן	הפרש להקצאה	סכום לאחר הקצאה
תיק אשראי שוטף	53,648	(29,071)	24,577
פקדון צובר ריבית שהתקבל	(47,645)	25,818	(21,827)
זכות למענק גבייה ראשון 10%	1,146	(621)	525
זכות למענק גבייה שני 15%	2,487	(1,347)	1,139
נכס מס בגין הפסדים להעברה	70,893	(38,416)	32,477
סה"כ	80,528	(43,637)	36,891

מאחר ו-IAS12 הדן במיסים על הכנסה אוסר על יישות לרשום נכס מס בגין הפסדים להעברה בהתאם לערכו ההוגן (כלומר הטבת המס המהוונת כתוצאה מחסכון בנטל המס) אלא בהתאם לערכו כפי שנקבע באותו התקן, נדרשת מנורה לבצע התאמה לערכו של נכס המס בסך של 53.6 מיליון ש"ח המהווה הפרש שיוכר כרווח. להלן תחשיב ההתאמה של נכס המס:

פירוט	אלפי ש"ח
נכס מס בשווי הוגן (לאחר הקצאה)	32,477
נכס מס בהתאם לרישום החשבונאי	86,038
הפרש שיוכר כרווח	53,561

פרטי החברה המעריכה ומבצע העבודה

זיו האפט יעוץ וניהול בע"מ הוקמה על ידי שותפי פירמת BDO זיו האפט רואי חשבון. זיו האפט יעוץ וניהול בע"מ היא חלק מרשת BDO העולמית ומספקת שירותי יעוץ וניהול במגוון רחב של נושאים לחברות הפועלות בתחומים שונים. לחברה ניסיון עשיר בתחומים הבאים: הערכות שווי, בדיקות נאותות (Due Diligence - כלכליות וחשבונאיות), הערכות שווי של מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים, ביצוע אנליזות כלכליות, ניתוחים שוטפים של חברות ישראליות ציבוריות בתחום ההיי-טק והתקשורת, תוכניות עסקיות, הכנת מצגות למשקיעים פוטנציאלים, ניהול וניתוח פיננסי של פרויקטים בתחום ה-BOT ו-PFI, כינוס נכסים, פירוק ומינוי כמנהל מיוחד, טיפול בחברות במצוקה, גיבוש תוכניות הבראה, ניהול עסקים וחברות, ליווי מיזוגים ופיצולים תכנון עסקאות ועוד.

מבצע העבודה: פיני שמואלי ניסן.

להלן פרטי השכלתי האקדמית:

- תואר ראשון בכלכלה, אוניברסיטת בן גוריון בנגב;
- תואר שני בכלכלה, בית הספר לכלכלה על שם איתן ברגלס באוניברסיטת תל אביב.

תפקידים בהם החזקתי:

- שותף בכיר, מנהל תחום מימון חברות בחברת BDO זיו האפט, יעוץ וניהול בע"מ;
- ניהול מחלקת המחקר והיעוץ של פורסייט;
- ניהול מחלקת הייעוץ של Ernst & Young.

פרטי החברה המעריכה ומבצע העבודה

בין הפעילויות בהן עסקתי נכללים:

- ביצוע אומדנים כלכליים והערכות שווי;
- עבודות תמחור וניתוח סוגיות כלכליות עבור גופים ממשלתיים ופרטיים;
- ליווי הנפקת מניות ויעוץ בתהליכי מיזוג.

בברכה,

פיני שמואלי ניסן, שותף בכיר

זיו האפט – יעוץ וניהול בע"מ

תוכן עניינים

1	עסקת הרכישה
4	החברה הנרכשת ופעילותה
7	מתודולוגיה
10	דוחות כספיים ותיאור תיק האשראי של הנרכשת
15	הקצאת התמורה בעסקה לנכסים ולהתחייבויות שנרכשו
20	הקצאה חוזרת של יתרת עודף שווי הנכסים שנרכשו על-פני עלות הרכישה של הנכסים נטו

פרק 1

עסקת הרכישה

עסקת הרכישה

תיאור עסקת הרכישה –

- ביום ה-29 במרץ 2011 התקשרו החברות: בי.ג'י אלפא בע"מ, ניבה פיננסיים בע"מ, ובי.ג'י.איי השקעות (1961) בע"מ (להלן: "המוכרת") עם חברת מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים" או "הרוכשת") למכירת אחזקותיהן (100%) בחברה לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ (להלן: "הנרכשת" או "החברה"). כך שלאחר ביצוע עסקת המכר של המניות הנרכשות תהיה מנורה מבטחים הבעלים והמחזיקה הבלעדית של מלוא (100%) הון המניות המונפק והנפרע של החברה.
- ביום ה-4 במרץ 2012 (להלן: "יום ההערכה") הודיעה חברת בי.ג'י.איי כי הצדדים להסכם השלימו את העסקה באותו יום וזאת לאחר שביום 28 בפברואר 2012 הושלם אחרון התנאים המתלים בהסכם הרכישה.
- המוכרת רכשה מהנרכשת ביום ה-28 פברואר 2012 מספר נכסים תמורת סך של 65 מיליון ש"ח ומנורה מבטחים רכשה מהמוכרת את מלוא הון המניות המונפק והנפרע של החברה. בין הנכסים שנרכשו נכללו אשראים, הפסדים להעברה וזכויות אחרות.
- בהתאם להודעה המיידית התמורה ששולמה על-ידי מנורה מבטחים כנגד מניות החברה הינה בסך של כ-323 מיליון ש"ח כאשר מתוך סכום זה סך של כ-238 מיליון ש"ח שולם כנגד סכום המזומן שהיה בקופת החברה במועד השלמת העסקה בניכוי סכום כל התחייבויותיה של הנרכשת לאותו מועד וכנגד סכום של 85 מיליון ש"ח בגין תיק האשראי של החברה ומגן המס בגין ההפסדים הצבורים. נציין כי נכון ל-31 בדצמבר 2011 סך תיק האשראי לציבור בחברה עמד על כ-116 מיליון ש"ח לעומת 151 מיליון ש"ח בשנת 2010 ו-375 מיליון ש"ח בשנת 2009. כמו-כן, תיק האשראי לציבור ליום ההערכה מופיע בספרי החברה בסכום של 53.65 מיליון ש"ח.
- כפי שהוסכם, מנורה מבטחים תהא זכאית להשבת סכומים ששולמו מתוך התמורה אם וככל שבחלוף תקופה בת 5 שנים (תקופת הגבייה), החל ממועד ההשלמה (4 במרץ 2012) החברה לא תגבה את מלוא היתרה המאזנית של תיק האשראי בחברה כפי שהוא במועד ההשלמה וזאת עד סך מצטבר של 47.6 מיליון ש"ח (הנושא ריבית והצמדה כקבוע בהסכם המכירה). להבטחת הסכום, המוכרת הפקידה אצל הרוכשת פקדון בסך של 47.6 מיליון ש"ח (הנושא גם הוא ריבית והצמדה).

תיאור עסקת הרכישה –

- במהלך תקופת הגבייה [תקופה בת חמש שנים החל ממועד הסגירה – 30 בספטמבר 2011] ייפרעו וישוחררו סכומים לטובת המוכרת מתוך כספי הפקדון כנגד סכומי גביה שיתקבלו בפועל בנרכשת בגין תיק האשראי שלה.
- מכוח הסכם בין הצדדים להסכם, המוכרת תמשיך לפעול למימוש חלק מנכסי האשראי של הנרכשת ותנהל את הליכי הגבייה של תיק האשראי עד ליום 31 בדצמבר 2012. שירותי ניהול הגבייה יעשו באופן בלעדי ועל אחריותה של המוכרת אשר תהא זכאית לקבל מתוך תקבולי הגביה הוצאות גביה שיהיו לה עקב תשלומים לצדדים שלישיים בלבד. עוד הוסכם, כי הרוכשת תהא רשאית לסיים את שירותי ניהול הגבייה לפני תום תקופת ניהול הגביה ביחס לכל תיק האשראי של הנרכשת או חלקו בכפוף למתן הודעה בכתב למוכרת.
- הרוכשת תהא זכאית לקבל מהמוכרת מענק מיוחד של 10% מסכומי הגבייה שגיבבו בפועל ויהוו את שכבת הגבייה השנייה של תיק האשראי [המוגדרת כסכומי הגבייה שישולמו לנרכשת בפועל ואשר יעלו במצטבר על סכום שכבת הגביה הראשונה של תיק האשראי ועד לסכום נוסף של 47.645 מיליון ש"ח]. סכומי מענק הגבייה של הרוכשת יקוזזו מתשלומי פירעון שישולמו על-ידי הרוכשת למוכרת. בהתאם להסכם, הרוכשת תהא זכאית למענק הגבייה לרבות במקרים שסכומי הגבייה שייגבו ויהוו את שכבת הגבייה השנייה של תיק האשראי יגבו בפועל על-ידי המוכרת [במהלך תקופת ניהול הגביה וכן לאחר תקופת הגבייה המוסכמת אם וכלל שיתרת תיק האשראי תימכר ותועבר למוכרת].
- הרוכשת תהיה זכאית לקבל 15% מהמוכרת מסכומי הגבייה שייגבו בפועל בגין תיק האשראי של הנרכשת ואשר יעלו במצטבר על סכום שכבת הגבייה הראשונה [הפחתת סכום של 47.645 מיליון ש"ח מיתרת תיק האשראי של הנרכשת נכון למועד הסגירה] ושכבת הגבייה השנייה של תיק האשראי. תיק האשראי של הנרכשת הינו כל האשראים בניכוי הפרשות לחובות אבודים ומסופקים של החברה.

עסקת הרכישה

תיאור עסקת הרכישה –

- להלן חישוב שכבת הגבייה הראשונה בהתאם למאזן הנרכשת ליום ההשלמה*:

אלפי ₪	חישוב שכבת הגבייה הראשונה
53,648	תיק האשראי של הבנק ליום ההשלמה
(47,645)	הפחתה
6,003	שכבת הגבייה הראשונה

- כאמור שכבת הגבייה הראשונה מהווה את החשיפה המקסימאלית של מנורה מבטחים באשר לתיק האשראי של הנרכשת.
- להלן חישוב שכבת הגבייה השנייה ומענק הגבייה הראשון המקסימאלי של הרוכשת*:

אלפי ₪	חישוב שכבת הגבייה השנייה
6,003	נקודת התחלה
47,645	מקסימום שכבת הגבייה השנייה
10%	שיעור המענק המיוחד
4,765	מענק הגבייה המקסימלי של הרוכשת

- תקרת מענק הגבייה הראשון המקסימאלי של מנורה מבטחים הינו 4,765 אלפי ש"ח.
- להלן חישוב שכבת הגבייה השלישית ומענק הגבייה השני המקסימאלי של הרוכשת*:

אלפי ₪	חישוב שכבת הגבייה השלישית
128,914	תיק האשראי הכולל לפני הפרשות
(53,648)	שכבת הגבייה הראשונה והשנייה
75,266	מקסימום שכבת הגבייה השלישית
15%	שיעור המענק המיוחד
11,290	מקסימום מענק הגבייה של הרוכשת

- תקרת מענק הגבייה השני המקסימאלי של מנורה מבטחים הינה 11.3 מיליוני ש"ח.

*הסכומים ללא ריבית והצמדה

פרק 2

החברה הנרכשת ופעילותה

רקע

הבנק לפיתוח התעשייה בע"מ (להלן: "הבנק") היתה חברה פרטית המוגבלת בערבות אשר התאגדה בשנת 1957 כחברה בעירבון מוגבל, בשיתוף שלושת הבנקים הגדולים וגורמים ציבוריים-כלכליים במטרה לקדם את ההשקעות בתעשייה במדינת ישראל.

בשנת 1989 ניתן לבנק רישיון בנק מסחרי ומאז הוא הרחיב את פעילותו בהדרגה, כך שבסוף שנות ה-90 הוא סיפק ללקוחותיו חלק גדול מספקטרום השירותים של בנקאות מסחרית. בשנת 2001 היה הבנק לפיתוח התעשייה הבנק השביעי בגודלו במערכת הבנקאות הישראלית.

בשנת 2002, נקלע הבנק לקשיי נזילות חמורים וביום 27.2.03, לאחר שלא עלה בידי הבנק למכור את תיק הנכסים וההתחייבויות שלו כמקשה אחת ותוך זמן קצר, החליט דירקטוריון הבנק לאמץ את עקרונותיה של תכנית ה-RUN-OFF שבמרכזה עמד תהליך מימוש מבוקר של נכסי האשראי של הבנק, תוך צמצום כוח אדם ופעילויות.

ביום 10.10.05 אישרה ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (הקבינט החברתי הכלכלי) את הארכת תכנית ה-RUN-OFF של הבנק עד ל-31.7.08.

במכתב מיום 29.1.06 נמסרה לבנק הודעת נגיד בנק ישראל, לפיה בין השאר, רישיון הבנק של הבנק יבוטל החל מיום 1.8.08. ביום 1.8.08 פקע "רישיון הבנק" של הבנק וזאת בהתאם לאמור במכתב הנ"ל של נגיד בנק ישראל מיום 29.1.06, והבנק חדל מלהיות תאגיד בנקאי. הבנק רשאי עם זאת להמשיך ולעשות שימוש במילה "בנק" כחלק משמו לתקופה של שלוש שנים מאז פקיעת הרישיון.

ביום 24 בנובמבר 2008 אישר ביהמ"ש המחוזי בת"א יפו תכנית פשרה והסדר, לפי סעיף 350 לחוק החברות התשנ"ט-1999 בין הבנק לבעלי מניותיו, אשר במרכזה עמד מתווה למכירת מרבית מניות הבנק ופדיון יתרתו ("תכנית הסדר"). בהתאם למתווה הנכלל בתכנית ההסדר, הוחלט כי על רשות החברות הממשלתיות לפעול, בעקבות אישור תכנית ההסדר, לאיתור רוכש למניות הבנק אשר יקבע באמצעות הליך המכירה שינוהל ע"י רשות החברות הממשלתיות.

רקע

בעקבות אישור תכנית ההסדר ע"י ביהמ"ש פרעה המדינה לבנק ב-31.12.08 סך של 857.5 מיליוני ש"ח מתוך הפקדונות הצמייתים של הבנק באוצר. באותו מועד פרע הבנק מתוך הסכום האמור את יתרת קו האשראי לבנק ישראל בסך של 304.5 מיליוני ש"ח.

במסגרת זאת, פרסמה ביום 6.4.09 רשות החברות הממשלתיות הודעה בעיתונות מטעם ממשלת ישראל, לפיה המעוניינים ברכישת מלוא ההון המונפק של הבנק רשאים לפנות לרשות. המועד שנקבע בהודעה להגשת הפניות ע"י המתעניינים הוא 21.5.09.

ביום 22 בדצמבר 2009 השלימה חברת בי.ג'י.אי באמצעות בי.ג'י.אי אלפא בע"מ (חברה נכדה של החברה) את רכישת מלוא הון המניות המונפק והנפרע של הבנק בתמורה לסך של 573.1 מיליון ש"ח.

הן בתקופתה של תוכנית ה-Run-Off שהסתיימה ביום 31 ביולי 2008 והן לאחריה, למעט במקרים חריגים ובודדים, נמנע הבנק מהעמדת אשראים חדשים אך המשיך במימוש תיק האשראי של הבנק וזאת בין על-ידי מכירה של תיק האשראי של הבנק או חלקים ממנו ובין על-ידי המשך גבייה של האשראים הקיימים.

נכון למועד השלמת העסקה עיקר פעילותה של הנרכשת מתמצה במימוש תיק האשראי של הבנק הקיים תוך צמצום העלויות התפעוליות של הבנק. בהתאם לדוחות הכספיים של חברת בי.ג'י.אי במהלך שנת 2011 מומש כ-18% מתיק האשראי של הבנק ביחס ליום 31 בדצמבר 2010 וממועד רכישת הבנק מומש כ-65% מתיק האשראי של הבנק.

בשולי הדברים נציין כי לאחר חלוף 3 שנים ממועד פקיעת רישיון הבנק, שונה במהלך הרבעון השלישי של 2011, שמו של הבנק ל-בל"ת – החברה לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ.

החברה הנרכשת ופעילותה

רקע

נכון ל-31 בדצמבר 2011 סך תיק האשראי לציבור הנרכשת עמד על כ-116 מיליון ש"ח לעומת 151 מיליון ש"ח בשנת 2010 ו-375 מיליון ש"ח בשנת 2009 ואילו ליום ההערכה תיק האשראי הינו 53.65 מיליון ש"ח.

להלן מאמצי הגבייה המרכזיים שבוצעו על-ידי הנרכשת והמוכרת בשנים 2010-2011:

- ביום 15 בפברואר 2010 התקשרה החברה בהסכם עם לווה לפירעון בסך של כ-79 מיליון ש"ח (הלוואה היוותה כ-23% מתיק האשראי של החברה לאותו מועד) אשר נפרע בפועל בסוף חודש פברואר 2010.
- ביום ה-30 ביוני 2010 התקשרה החברה בהסכם עם צד ג' לפיו המחתה הנרכשת לצד ג' הלוואות אשר הועמדו על-ידו ללווה מסוים וזאת בתמורה השווה לסך היתרה הבלתי מסולקת של ההלוואות הנמחות ליום השלמת העסקה. יתרת ההלוואות הנמחות ליום החתימה על ההסכם הייתה כ-81 מיליון ש"ח. העסקה הושלמה ביום 24 באוגוסט 2010.

פרק 3

מתודולוגיה

כללי

הקצאת עלות הרכישה נעשתה בהתאם להנחיות תקן בינלאומי מספר IFRS 3R העוסק בצירופי עסקים וכן על תקן בינלאומי מספר IAS 12 העוסק במיסים על ההכנסה ותקן בינלאומי IAS39 הדרן במדידת מכשירים פיננסיים.

בהתאם לפרשנות שאומצה על-ידי הרוכשת והן על-ידי המוכרת עסקה זו אינה עולה להגדרה של צירוף עסקים בהתאם ל-IFRS3R זאת מאחר ומרבית הסיכון ומרבית הטבות לא עברו לרוכשת ומאחר שהנכסים שרכשה מנורה מבטחים והתחייבות שנטלה בהתאם להסכם אינם מהווים עסק¹.

בהתאם לתקן **עסק (Business)** הינו מערכת משולבת של פעילויות ונכסים שניתן להפעילה ולנהל אותה במטרה לספק תשואה בצורת דיבידנדים, עלויות מוזלות או הטבות כלכליות אחרות באופן ישיר למשקיעים או לבעלים אחרים, חברים או משתתפים.

כמו-כן, **צירוף עסקים (Business Combination)** הינו עסקה או אירוע אחר, שבהם הרוכש משיג שליטה על **עסק אחד**, או על מספר עסקים.

בהתאם לתקן IFRS3R כאשר הרכישה של נכס או קבוצה של נכסים לא מהווים עסק על הרוכש לזהות את הנכסים והתחייבויות האינדיבידואליים הניתנים לזיהוי שנרכשו (כולל אותם נכסים שמקיימים את ההגדרה של נכסים בלתי מוחשיים, ואת הקריטריונים להכרה בהם, שנקבעו בתקן חשבונות בינלאומי 38 נכסים בלתי מוחשיים) ואת ההתחייבויות שניטלו, ויכיר בהם. **העלות של הקבוצה תוקצה לנכסים האינדיבידואליים הניתנים לזיהוי ולהתחייבויות על-בסיס ערכי השווי ההוגן היחסיים שלהם במועד הרכישה. עסקה או אירוע מסוג זה לא יוצרים מוניטין.**

הגדרות

שווי הוגן של נכס – הסכום שבו ניתן להחליף את הנכס בעסקה שבתום לב בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון, הפועלים באופן מושכל.

הפחתה – ההקצאה השיטתית של הסכום בר-פחת של נכס בלתי מוחשי על פני אורך חייו השימושיים.

אורך חיים שימושיים – (א) תקופת הזמן שלאורכה הנכס חזוי להיות זמין לשימוש הישות או (ב) מספר יחידות תפוקה או יחידות דומות, החזויות לנבוע לישות מהנכס.

ייחוס עלות הרכישה

מנורה מבטחים רכשה 100% מהון המניות של הנרכשת לאחר שהמוכרים רכשו חלק מנכסי הנרכשת ונטלו חלק מהתחייבויותיה של הנרכשת ליום השלמת העסקה. כאמור, לא התרחש צירוף עסקים ולפיכך העלות של קבוצת הנכסים תוקצה לנכסים האינדיבידואליים הניתנים לזיהוי ולהתחייבויות על-בסיס ערכי השווי ההוגן היחסיים שלהם במועד הרכישה. עסקה או אירוע מסוג זה לא יוצרים מוניטין.

במסגרת הנכסים שנרכשו נכללו הרכיבים הבאים:

1. מזומן נטו בספרי בבנק הנרכשת..
 2. תיק האשראי של הנרכשת
 3. הפסדים הפירותיים להעברה של הנרכשת.
 4. פוטנציאל לרווח נוסף הנובע מגבייה של תיק האשראי, כפי שהוזכר לעיל.
 5. סעיפי הון חוזר (חייבים וזכאים) ליום ההשלמה.
- במסגרת התחייבות שניטלו נכלל הפיקדון שניתן למנורה מבטחים על-יד המוכרת.

¹ כך למשל קובע IFRS10 (דוחות כספיים מאוחדים) כי ישות מוגדר כשולטת בישות אחרת כאשר היא חשופה או שהינה בעלת הזכויות לתשואות משתנות כתוצאה ממערבותה במוחזקת, כך שיש לה את היכולת להשפיע על תשואות/החזרים אלו באמצעות כוח על המוחזקת. לפיכך מאחר ומנורה מבטחים אינה חשופה לעיקר התשואות המשתנות כתוצאה ממערבותה היא אינה שולטת.
פרק 3: מתודולוגיה 2011.12.31
מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

חישוב נכס המס בגין הפסדים הפירותיים להעברה שנרכשו של הנרכשת

כאמור בהתאם ל-IFRS3R החל על צירופי עסקים ולא על עסקה מעין זו, כאשר קיימת בנרכשת הפסדי מס הניתנים להעברה, הרוכש יטפל בהשפעות המס הפוטנציאליות של הפרשים זמניים ושל זיכויים לצורך מס שהועברו קדימה (carry forwards) של הנרכשת, שקיימים במועד הרכישה או שנוצרים כתוצאה מהרכישה בהתאם ל-IAS12 הן במיסים על הכנסה.

בהתאם ל-IAS12 נכס מסים נדחים יוכר בגין ההעברה קדימה של הפסדים לצורכי מס שטרם נוצלו וזיכויי מס שטרם נוצלו, במידה שצפוי שתהיה הכנסה חייבת עתידית שכנגדה ניתן יהיה לנצל את הפסדים לצורכי מס שטרם נוצלו ואת זיכויי המס שטרם נוצלו.

כמו-כן, נכסי מסים נדחים והתחייבויות מסים נדחים ימדדו לפי שיעורי המס החזויים לחול במהלך התקופה שבה ימומש הנכס או תסולק ההתחייבות, בהתבסס על שיעורי המס (ועל חוקי המס) אשר נחקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד לסוף תקופת הדיווח. עוד קובע תקן זה כי **אין להוון נכסי מסים נדחים והתחייבויות מסים נדחים.**

בהתאם למידע שקיבלנו מהנהלת מנורה מבטחים וכפי שמצויין במסגרת ההסכם, כחלק מהתנאים המתלים החוזה, עסקת הרכישה היתה מותנת בקבלת אישור בכתב של רשות המיסים הכולל אפשרות לקזז את כל הפסדים לצורכי מס של הנרכשת עם ההכנסות של הרוכשת. לפיכך, במסגרת עסקת הרכישה נוצר לרוכשת נכס מס בגין הפסדים אלו. יחד עם זאת, הרוכשת תוכל לנצל את הפסדים הללו בהתאם לפקודת מס הכנסה (לכל הפחות במשך 5 שנים) ולפיכך שוויו ההוגן של נכס המס נמוך מערכו החשבונאי (שכאמור אינו מהוון). בהתאם לפרקטיקה המקובלת שאימצה הרוכשת (התואמת את הפרשנות של EY לתקן IFRS3R – ראה נספח א) בשלב ההקצאה הראשוני יוצג נכס המס לפי ערכו המהוון (שוויו ההוגן) ולאחר מכן מנורה תבוצע הקצאה נוספת לערכו החשבונאי ותיצור רווח בגין התאמה זו.

לצורך חישוב השווי ההוגן של נכס המס יהוון החיסכון בנטל המס במהלך תקופת הניצול בהתאם לשיעור היוון של החוב משתתף שוק (בתי השקעות וחברות ביטוח הפועלות בענף זה מאחר ומנורה יכולה לקזז את הפסדים להעברה עם ההכנסות החייבות מהפעילות העסקית שלה).

חישוב שוויו ההוגן של תיק האשראי של הבנק הנרכשת והפקדון שכנגדו

כפי שיתואר בפרק הבא, תיק האשראי השוטף של הנרכשת מורכב מאשראי ללקוחות משני סוגים: האחד הוא קיבוצים ואגודות שיתופיות חקלאיות, ואילו הסוג השני הינו חייבים אחרים, ובעיקר בעלי מקצועות חופשיים, ואשר ניתן לצורך רכישת משרדים או נכסי נדל"ן אחרים.

כנגד תיק האשראי העמידה המוכרת פקדון נושא ריבית, אשר צפוי להיפרע עם קצב גביית האשראי מלקוחות החברה על ידי הרוכשת.

שני רכיבים אלו נושאים ריבית בשיעור זהה, אשר למיטב הערכתנו אף משקפת ריבית בתנאי שוק לסוג הלוואות זה. לפיכך, הותרנו את תיק האשראי של הנרכשת בהתאם לערכו בספרי הנרכשת ליום הסגירה לשערכו ואילו את הפקדון שכנגד רשמנו בהתאם לערכו בהסכם הרכישה.

חישוב שווים ההוגן של זכויות למענקי גבייה

כפי שיתואר בפרק 5, בהתאם להסכם המכירה נקבע כי מנורה מבטחים תהא זכאית לקבל מהמוכרת מענק מיוחד בשיעור של 10% מסכומי הגביה שיגבו בפועל ויהוו את שכבת הגביה השניה של תיק האשראי (להלן – מענק גביה ראשון). כן נקבע כי מנורה מבטחים תישא בעלויות הגבייה לתקופה של כ- 5 שנים. התזרימים שהונו על ידנו חושבו בהתאם למענק החודשי הצפוי בגין גביית האשראי השוטף, בניכוי עלויות הגביה החזויות. שיעור ההיוון שנעשה בו שימוש משקף לדעתנו שיעור ריבית מתאים להלוואות מסוג זה (ראה פירוט בפרק 5).

עוד בהתאם להסכם המכירה נקבע כי מנורה מבטחים תהיה זכאית לקבל 15% מסכומי הגביה שיגבו בפועל בגין תיק האשראי השוטף של הנרכשת ואשר יעלו במצטבר על סכום שכבות הגביה הראשונה והשנייה של תיק האשראי, לרבות סכומים שיגבו בגין תיק החובות הנדחים של הנרכשת (להלן – מענק גביה שני). התזרימים שהונו על ידנו חושבו בהתאם למענק החודשי הצפוי בגין גביית האשראי השוטף ועל המענקים החזויים בגין גביית החובות הנדחים. שיעורי ההיוון שנעשה בהם שימוש משקפים לדעתנו שיעורי ריבית מתאימים להלוואות מסוג זה (ראה פירוט בפרק 5).

פרק 4

דוחות כספיים ותיאור תיק האשראי של הנרכשת

דוחות כספיים ותיאור תיק האשראי שבידי הנרכשת

דוח על המצב הכספי

להלן מאזניה המאוחדים של הנרכשת ליום 31 בדצמבר 2010 ו- 2011 וליום ההערכה (באלפי ש"ח):

אלפי ₪	31.12.2011	31.12.2010	04.03.2012
מזומן	174,986	172,159	230,000
פיקדונות בבנקים	7,664	3,833	11,556
ניירות ערך	-	-	-
אשראי לציבור נטו	120,509	154,563	53,648
חייבים ונכסים אחרים	6,511	9,604	166
סה"כ נכסים	309,670	340,159	65,370
פקדונות לפי דרישה	1,164	3,451	492
פקדונות לזמן קצוב ואחרים	1,953	2,327	1,835
פיקדונות בתוכניות חיסכון	-	1,260	-
סה"כ פיקדונות הציבור	3,117	7,038	2,327
עודף עתודה לפנסיה ופיצויי פרישה על הייעודה	-	6,473	-
הפרשה לחופשה ולימי מחלה שלא נוצלו	-	2,656	-
יתרות זכות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים	80	101	-
צד קשור	-	-	44
זכאים ויתרות זכות	8,632	4,693	350
סה"כ התחייבויות	11,829	20,961	2,721
הון עצמי	297,841	319,198	292,649
סה"כ התחייבויות והון עצמי	309,670	340,159	295,370

ניתן להבחין כי יתרת האשראי, שעמדה בשנת 2010 על כ- 154.5 מיליוני ש"ח פחתה בכ- 34 מיליוני ש"ח בשנת 2011, שהם כ- 22% מיתרת סעיף זה, וזאת בהתאם להתקדמות הגבייה מהלקוחות.

לפירוט נוסף אודות נכסי והתחייבויות המאזן, נא ראה פרק 5 – הקצאת התמורה בעסקה לנכסים ולהתחייבויות שנרכשו.

דוח רווח והפסד

להלן דו"ח רווח והפסד של החברה המאוחדים לשנים 2009, 2010 ו- 2011 ולתקופה שנתיימה ברביעי במרץ 2012 (באלפי ש"ח):

אלפי ₪	FY2011	FY2010	FY2009	1-2/2012
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס	29,775	43,784	40,100	99
קיטון (גידול) בהפרשה לחומ"ס	(7,817)	21,918	26,200	(24)
רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחומ"ס	21,958	65,702	66,300	75
שיעור רווח גולמי	73.7%	150.1%	165.3%	75.8%
עמלות תפעוליות	303	423	500	9
רווחים מהשקעות במניות	937	2,109	11,800	128
הכנסות אחרות	-	288	1,900	-
סה"כ הכנסות תפעוליות ואחרות	1,240	2,820	14,200	137
אחזקה ופחת בניינים וציוד	(233)	(1,399)	(2,300)	(73)
פרישת עובדים	(97)	(1,364)	(2,000)	-
משכורות והוצאות נלוות	(1,340)	(7,344)	(16,100)	-
הוצאות אחרות	(17,893)	(10,899)	(10,500)	(1,729)
סה"כ הוצאות תפעוליות ואחרות	(19,563)	(21,006)	(30,900)	(1,802)
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	3,635	47,516	49,600	(1,590)
הכנסות (הוצאות) מיסים	(998)	3,260	4,500	(3,602)
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	2,637	50,776	54,100	(5,192)
הכנסה בגין הפרשי שער על מב"כ המסווגות	-	2,106	3,000	-
חשבונאית כהתחייבות	-	34	-	-
רווח הון נטו	14	34	-	-
רווח נקי	2,651	52,916	57,100	(5,192)

רווח מפעולות מימון לשנת 2011 היה כ- 29.78 מיליון ש"ח, מתוכו כ- 11.5 מיליוני ש"ח מאשראי לציבור, כ- 4.8 מיליוני ש"ח מפקדונות בבנקים וכ- 14.5 מיליוני ש"ח מריבית שנגבתה בגין חובות בעייתיים.

הוצאות אחרות נובעות בעיקר מדמי ניהול לחברה האם בסך 13.6 מיליוני ש"ח, משכר חברי דירקטוריון בסך כ- 1.7 מיליוני ש"ח, משירותים מקצועיים בך כ- 1.9 מיליוני ש"ח

דוחות כספיים ותיאור תיק האשראי שבידי הנרכשת

תיאור תיק האשראי של הנרכשת

להלן תיק האשראי של החברה ליום השלמת העסקה (אלפי ש"ח):

פירוט תיק האשראי של הבנק		אלפי ₪
תיק אשראי שוטף		55,823
חובות נדחים והפרשות נוספות של קיבוצים		73,090
הפרשה לחובות מסופקים		(75,265)
תיק אשראי נטו 4.3.2012		53,648

את תיק האשראי של הנרכשת ניתן לחלק לשתי קבוצות עיקריות: אשראי לקיבוצים ואגודות שיתופיות (אגש"חים) ואשראי לאחרים.

אלפי ₪	אשראי ברטו	הפרשה	אשראי נטו	% אשראי ברטו	% הפרשה	% אשראי נטו
קיבוצים ואגש"חים	98,610	(73,090)	25,519	76%	97%	48%
אחרים	30,304	(2,175)	28,129	24%	3%	52%
סה"כ	128,914	(75,265)	53,648	100%	100%	100%

מהטבלה ניתן לראות כי רוב האשראי הינו לקיבוצים ואגש"חים (כ-76% מאשראי ברטו של הנרכשת) ואילו האשראי לאחרים (הכולל בין היתר אשראי לבעלי מקצוע חופשיים אשר הנרכשת העניקה להם הלוואות לצורך רכישת נכסי נדל"ן) מהווה את יתרת 24 האחוזים.

באשר לאשראי לקיבוצים ולאגש"חים – כאמור לעיל הסקטור העיקרי מבין לקוחות החברה הינם הקיבוצים. חלק מאלו נקלעו לקשיים ובמסגרת הסדר החובות מול כלל הבנקים, נדחו חלק מחובותיהם ללא מועד פירעון וללא תשלומי קרן או ריבית. החוב הנדחה נכון למועד השלמת העסקה לקיבוצים הינו 71.8 מיליון ש"ח.

מדיניות החברה הייתה להפריש 100% מכלל החובות הנדחים של הקיבוצים, מתוך תפיסה כי חובות אלה הינם בעלי סיכוי גבייה נמוך (בד"כ בתלות במאורע זה או אחר).

תיאור תיק האשראי של הנרכשת

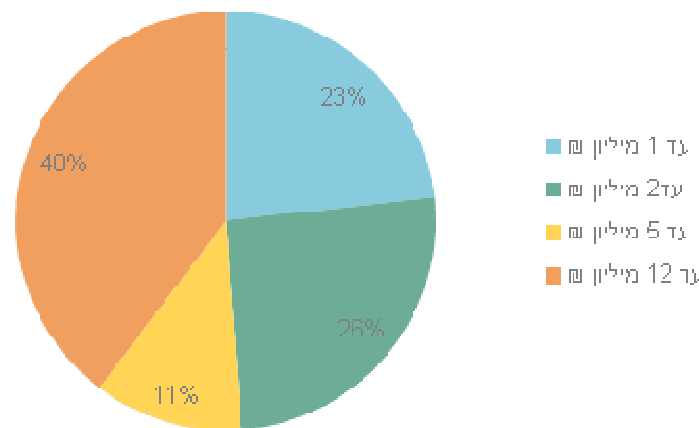
להלן פירוט האשראי לאחרים באלפי ₪ בהתאם לסוג ההצמדה:

פירוט	אלפי ₪	תמהיל
ש"ח צמוד רגיל	15,399	55%
רגיל \$	113	0%
יין + ריבית 5%	11,158	40%
ש"ח ל.צ רגיל	1,459	5%
סה"כ	28,129	100%

להלן פירוט האשראי לאחרים באלפי ₪ בהתאם לגובה האשראי (באלפי ₪):

אלפי ₪	סך החוב מצטבר	חוב מצטבר	מספר לווים	אחוז מסך הלוואות	אחוז מצטבר
עד 1 מיליון ₪	6,527	6,527	18	23%	23%
עד 2 מיליון ₪	7,206	13,733	5	26%	49%
עד 5 מיליון ₪	3,238	16,971	1	12%	60%
עד 12 מיליון ₪	11,158	28,129	1	40%	100%
סה"כ	28,129	28,129	25	100%	100%

אשראי לאחרים - חתך גובה האשראי

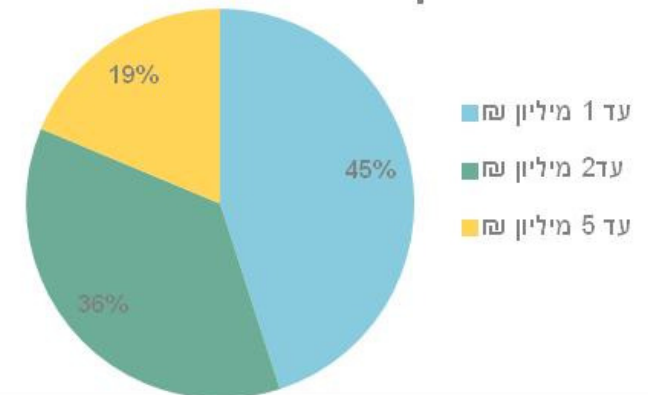
דוחות כספיים ותיאור תיק האשראי שבידי הנרכשת

תיאור תיק האשראי של הנרכשת

להלן פירוט האשראי השוטף לקיבוצים ולאגש"חים בהתאם לגובה האשראי (באלפי ₪):

אלפי ₪	סך החוב	חוב מצטבר	מספר לווים	אחוז מסך הלוואות	אחוז מצטבר
עד 1 מיליון ₪	11,478	11,478	29	45%	45%
עד 2 מיליון ₪	9,242	20,720	6	36%	81%
עד 5 מיליון ₪	4,765	25,485	2	19%	100%
סה"כ	25,485		37	100%	

אשראי שוטף לקיבוצים ולאגש"חים - חתך גובה האשראי

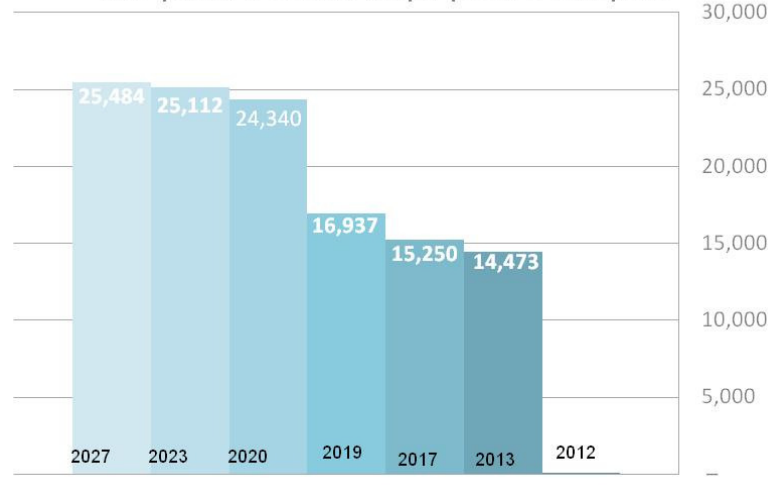

תיאור תיק האשראי של הנרכשת

להלן פירוט האשראי השוטף לקיבוצים ולאגש"חים בהתאם למועד סיום הלוואה (באלפי ₪):

שנה	מספר הלוואות	סכום הלוואות	%
2012	1	2	0%
2013	22	14,471	57%
2017	1	777	3%
2019	2	1,687	7%
2020	9	7,403	29%
2023	1	772	3%
2027	1	372	1%
סה"כ	37	25,484	100%

פרעון האשראי השוטף בקיבוצים ובאגש"חים בחתך שנים

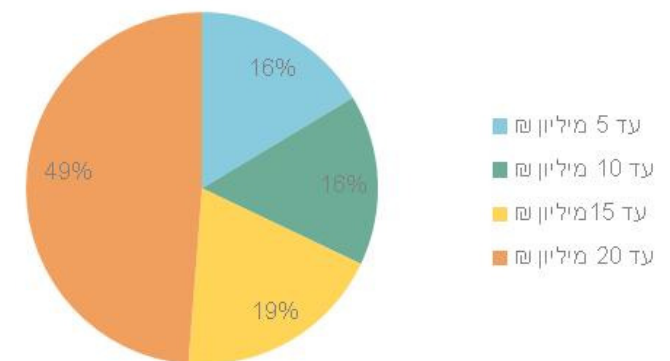

תיאור תיק האשראי של הנרכשת

להלן ניתוח החוב הנדחה של הנרכשת ליום הרכישה באלפי ש"ח:

אלפי ש"ח	סך החוב	חוב מצטבר	מספר הלואות	אחוז מסך הלואות	אחוז מצטבר
עד 5 מיליון ש"ח	11,772	11,772	11	16%	16%
עד 10 מיליון ש"ח	11,248	23,020	2	16%	32%
עד 15 מיליון ש"ח	13,777	36,797	1	19%	51%
עד 20 מיליון ש"ח	35,016	71,813	2	49%	100%
סה"כ	71,813		16	100%	

התפלגות החוב הנדחה בידי הנרכשת

פרק 5

הקצאת התמורה בעסקה לנכסים ולהתחייבויות שנרכשו

הקצאת התמורה בעסקה לנכסים ולהתחייבויות שנרכשו

מודל הרכישה

להלן מודל הרכישה, המתאר את התמורה ואת הנכסים והתחייבויות שנרכשו באלפי ש"ח:

עלות הרכישה	אלפי ₪	ביאור
תמורת הרכישה	323,537	1
בניכוי פקדון	(47,645)	1
תמורת רכישה, נטו	275,892	
נכסים מזוהים נטו		
מזומן	230,000	2
פיקדונות בבנקים	11,556	2
נכסים אחרים	166	3
פקדונות הציבור	(2,327)	4
זכאים ויתרות זכות	(394)	5
תיק אשראי		
תיק אשראי שוטף	53,648	6
פקדון צובר ריבית שהתקבל	(47,645)	6
זכות למענק גבייה ראשון 10%	1,146	7
זכות למענק גבייה שני 15%	2,487	8
נכס מס בגין הפסדים להעברה	70,893	9
סה"כ נכסים מזוהים נטו	319,529	
הפרש להקצאה נוספת	(43,637)	

1. **תמורת הרכישה** - בהתאם להודעה המיידית של המוכרת, ביום 4 במרץ [וזאת לאחר קבלת האישור מרשות המס לרולינג שהוגש בין היתר לצורך אישור רשות המס למיזוג בין מנורה מבטחים לנרכשת, לאישור שומות סופיות לנרכשת עד שנת 2010 וניצול ההפסדים] מנורה מבטחים שילמה למוכרת סכום של 323.54 מיליון ש"ח כנגד מניות החברה. וכנגדם קיבלה מהמוכרת מזומן שמהווה פקדון בסך 47.65 מיליון ש"ח להבטחת גביית האשראי מלקוחות החברה; לפיכך, תמורת הרכישה נטו היא 275.89 מיליון ש"ח.

נכסים מזוהים נטו

- מזומן ופקדונות בבנקים** – יתרת המזומן ליום השלמת העסקה הינו 230 מיליון ש"ח. בהתאם למאזן ליום 4 במרץ 2012 סך הפקדונות בבנקים הינו 11,556 אלפי ש"ח, המורכב מ-3,809 אלפי ש"ח מזומן בש"ח, 122 אלפי ש"ח מזומן במט"ח ופקדונות בנקאיים בסך של 8,625 אלפי ש"ח. לרכיב זה לא בוצעה התאמה מאחר והוא מוצג בשווי הוגן.
- נכסים אחרים** – בספרי הנרכשת חייבים נוספים בסך של 166 אלפי ש"ח, להם לא בוצעה התאמה לשווי מאחר והם מוצגים בשווי הוגן.
- פקדונות הציבור** – ביום השלמת העסקה בספרי הנרכשת פקדונות בסך של 2,327 אלפי ש"ח, כאשר מתוכם 492 אלפי ש"ח הינם פקדונות לפי דרישה ו-1,835 אלפי ש"ח הינם פקדונות לזמן קצוב. לפקדונות אלו לא בוצעה התאמה לשווי מאחר והם מוצגים בשווי הוגן.
- זכאים אחרים** – יתרת הזכאים האחרים ליום השלמת העסקה הינה 394 אלפי ש"ח כאשר 44 הינו חוב של הנרכשת לצד קשור ו-350 אלפי ש"ח הינה יתרת זכאים אחרים. ליתרה זו לא בוצעה התאמה מאחר ולהערכתנו יתרה זו מוצגת בהתאם לערכה הוגן.

הקצאת התמורה בעסקה לנכסים ולהתחייבויות שנרכשו

נכסים מזוהים נטו

6. שווי הוגן תיק האשראי ופקדון נושא ריבית

כפי שנמסר לנו מהנהלת מנורה מבטחים וכפי שתואר בפרק 4, תיק האשראי מורכב מאשראי לקיבוצים ולאגש"חים, ומאשראי לחייבים אחרים שניתן לבעלי מקצועות חופשיים לצורך רכישת משרדים או נכסי נדל"ן אחרים.

להערכת החברה מנורה מבטחים, אשראי זו אינו בעל סיכון מהותי בין היתר לאור העובדה שכנגדו קיימות משכנתאות וערבויות.

כנגד תיק האשראי הועמד כאמור פקדון נושא ריבית בסך 47,645 אלפי ש"ח על ידי המוכרת, אשר יפרע בהתאם להתקדמות גביית האשראי על ידי הרוכשת.

מאחר ותיק האשראי והפקדון נושאים שניהם ריבית בסך 4.5% המשקפת להערכתנו ריבית שוק, להערכתנו ערכם הכלכלי של רכיבים נכסים מזוהים אלה דומה לערכם בספרי החברה ובהסכם הרכישה ולפיכך לא ביצענו התאמה בגינם.

נכסים מזוהים נטו

7. שווי הזכות למענק גביה ראשון

בהתאם להסכם המכירה, נקבע כי מנורה מבטחים תהא זכאית לקבל מהמוכרת מענק מיוחד בשיעור של 10% מסכומי הגביה שיגבו בפועל ויהוו את שכבת הגביה השניה של תיק האשראי (ראה פרק 1 - תיאור עסקת הרכישה). לצורך קביעת התזרים הצפוי בגין מענקים אלו, הסתמכנו על תחזית הגביה של תיק האשראי השוטף כפי שנתקבל ממנורה מבטחים.

עוד בהתאם להסכם נקבע, כי מנורה מבטחים תישא בעלויות הגביה החל מיום 31 בדצמבר 2012 ועד 5 שנים מיום הסגירה (כלומר ה-4 במרץ 2017). להלן פירוט אומדן עלויות הגביה החודשיות והשנתיות כפי שהתקבלה ממנורה מבטחים:

מרכיב (אלפי ₪)		עלויות חודשיות	עלויות שנתיות
ניהול תיק האשראי הסדיר		8.3	100.0
מזכירות ותפעול אשראי		6.7	80.0
כספים		12.5	150.0
שירותי ארכיב ותשלום למטה הסדר הקיבוצים		10.8	130.0
מחשוב		11.8	142.0
עלויות תקורה נוספות		20.0	240.0
סה"כ		70.2	842.0

התזרימים שהווננו על ידנו חושבו בהתאם למענק החודשי הצפוי בגין גביית האשראי השוטף, בניכוי עלויות הגביה.

לצורך היוון תזרים המזומנים החזוי בגין מענק הגביה עשינו שימוש בשיעור ריבית של 4.5%, שיעור זה לזה שנושאים תיק האשראי והפקדון שהתקבל מהמוכרת, ואשר משקף לדעתנו שיעור ריבית מתאימה להלוואות מסוג זה.

הקצאת התמורה בעסקה לנכסים ולהתחייבויות שנרכשו

נכסים מזוהים נטו

8. שווי הזכות למענק גביה שני

בהתאם להסכם המכירה, נקבע כי מנורה מבטחים תהיה זכאית לקבל 15% מסכומי הגביה שיגבו בפועל בגין תיק האשראי השוטף של החברה ואשר יעלו במצטבר על סכום שכבות הגביה הראשונה והשנייה של תיק האשראי, לרבות סכומים שיגבו בגין תיק החובות הנדחים של הנרכשת. (ראה פרק 1 - תיאור עסקת הרכישה).

לצורך קביעת התזרים הצפוי בגין מענקים אלו, הסתמכנו על תחזית הגביה של תיק האשראי השוטף של החברה וכן על תחזית ההסתברות לגביית החובות הנדחים, כפי שנתקבלו מהבנק, מהנהלת הנרכשת ומנהלת ממנורה מבטחים.

לצורך היוון יתרת תזרים המזומנים החזויה בגין תיק האשראי השוטף (שלא נכללה בתזרים של המענק הראשון) עשינו שימוש בשיעור ריבית של 4.5%, שיעור זהה לזה שנושאים תיק האשראי והפקדון שהתקבל מהנרכשת, ואשר משקף לדעתנו את שיעור ריבית מתאים להלוואות מהסוג המדובר.

לצורך היוון תזרים המזומנים החזוי מגביה בגין תיק החובות הנדחים עשינו שימוש בשיעור ריבית של 10%, שהוא שיעור תשואה ממוצע של אג"ח קונצרניות בעלות מח"מ של 5-10 שנים ובדירוג Baa1/2, המשקף להערכתנו רמת סיכון הולמת של חובות הקיבוצים. הערכים שהווננו הם סך החוב הנדחה של כל לקוח, בשקלול ההסתברות למימוש החוב כפי שהתקבל מהנהלת מנורה מבטחים, ותקופת ההיוון היא פרק הזמן הממוצע שמנורה מבטחים צופה כי החוב ימומש. כמו-כן, בהתאם להערכות הנהלת מנורה מבטחים, הנחנו כי עלויות מימוש העודפות של החוב הנדחה (הנובעות בעיקר מהוצאות משפטיות) תהיינה כ-5% מסך הגביה.

להלן הרכב מענק הגביה השני, בחלוקה לפי זכאות שנבעה מגביית החוב הנדחה, וזכאות שנבעה מגביית יתרת החוב השוטף:

מענק גביה שני	אלפי ₪
בגין חוב נדחה	1,616
בגין יתרת תיק אשראי	871
סה"כ מענק גביה שני	2,487

נכסים מזוהים נטו

9. נכס המס

במסגרת עסקת רכישת הנכסים רכשה מנורה מבטחים את הפסדים פירותיים הנצברים של הנרכשת לצרכי מס. להלן אופן חישוב נכס המס בגין הפסדים אלו:

ביאור	אלפי ₪	נכס מס בגין הפסדים להעברה
1	344,299	סך הפסדים פירותיים להעברה
2	6	שנות ניצול בהתאם לרולינג שאושר במ"ה
3	5.8%	שיעור היוון מתאים
4	25%	שיעור המס
	70,893	שווי נכס המס

1. סך הפסדים הנצברים שנרכשו על ידי מנורה מבטחים הוא כ-344.3 מיליוני ש"ח, אשר לא נוצר בגינם נכס בספרי הנרכשת, מפני שעד מועד הרכישה לא ניתן היה לצפות כי לחברה ינבעו רווחים מהם ניתן יהיה לקזזם.

2. ברולינג שקיבלה מנורה מבטחים מרשויות המס בעקבות עסקת הרכישה, נקבע כי יותר לה לקזז את הפסדים האמורים מרווחיה, ובלבד שתעשה זאת על פני תקופה שלא תפחת מ-5 שנים ובהתאם לפקודת מס הכנסה סעיף 103ח, כדלקמן:

(א) "הפסד כאמור בסעיף 28 שהיה לחברה מעבירה או לחברה קולטת עד למועד המיזוג ושניתן להעברה לשנים הבאות, יותר לקיזוז כנגד הכנסתה של החברה הקולטת החל משנת המס שלאחר המיזוג, ובלבד שבכל שנת מס לא יותר לקיזוז כאמור סכום העולה על 20% מסך כל הפסדים של החברות המעבירות והחברה הקולטת או על 50% מהכנסתה החייבת של החברה הקולטת באותה שנת מס לפני קיזוז הפסד משנים קודמות, הכל לפי הנמוך שביניהם.

(ג) (1) "על אף האמור בסעיף קטן (א), הפסד כאמור בו שלא ניתן היה לקזזו באותה שנה בשל ההגבלה לגבי 50% מההכנסה החייבת, יקוזז בשנות המס הבאות בזו אחר זו, ובלבד שלא יקוזז הפסד כאמור בפסקה זו בתוספת הפסד כאמור בסעיף קטן (א) העולה על 50% מההכנסה החייבת של החברה לפני קיזוז הפסד משנים קודמות".

1. לצורך חישוב השווי ההוגן של נכס המס, הנחו כי משתתף שוק (חברות הפועלות בתחום של מנורה מבטחים) יצליח לנצל את הפסד להעברה תוך 6 שנים (באופן שווה בשנים הבאות).

הקצאת התמורה בעסקה לנכסים ולהתחייבויות שנרכשו

נכסים מזוהים נטו

3. שיעור היוון לחישוב נכס המס הינו שיעור החוב של חברות בענף וזאת מהסיבה כי להערכתנו רמת הסיכון בניצול נכס המס משקפת סיכון נמוך הדומה לסיכון בהחזרת החוב של חברות בענף.

אג"ח	מח"מ	דירוג מדריג	דירוג מעלות	תשואה ברוטו
דש איפקס אגח ג	5.84	A1		5.2%
הראל הנפקות אגח א	4.77		AA	2.2%
הראל הנפקות אגח ד	7.01		AA-	3.4%
הראל הנפקות אגח ה	7.73		AA-	3.5%
כלביט אגח א	4.18	Aa2	AA	2.1%
כלביט אגח ב	4.55	Aa2		2.3%
כלביט אגח ג	7.92	Aa2	AA-	3.7%
מנורה הון אגח א	4.68	Aa2		2.5%
פניקס אגח 1	4.15	Aa3	A+	3.0%
פניקס הון אגח ב	6.65	Aa3	AA-	3.3%
פניקס הון התח א	4.89	Aa2	AA	2.4%
ממוצע				3.1%

מאחר ונכס המס אינו צמוד הוספנו לתשואה ברוטו (אשר האג"ח בגינה הינו צמוד) אינפלציה חזויה בשנות ניצול המס (בממוצע 2.7% שנתי) ולפיכך שיעור היוון שבו הוון נכס המס בינו 5.8%.

4. שיעור מס החברות הצפוי משנת 2013 ואילך הוא 25%.

פרק 6

הקצאה חוזרת של יתרת עודף שווי הנכסים שנרכשו על-פני עלות הרכישה של הנכסים נטו

הקצאה חוזרת של יתרת עודף שווי הנכסים שנרכשו על-פני עלות הרכישה של הנכסים נטו

הדרישה החשבונאית

כפי שהוזכר קודם לכן, סעיף 2 בתקן דיווח חשבונאי בינלאומי מספר 3 (IFRS3R), הדן בצירופי עסקים קובע בסעיף 2 (סעיף התחולה) כי, "תקן זה חל על עסקה או אירוע אחר שמקיים את ההגדרה של צירוף עסקים. תקן זה לא חל על:

(א) היצירה של עסקה משותפת.

(ב) הרכישה של נכס או קבוצה של נכסים שלא מהווים עסק.

במקרים אלה הרוכש יזהה את הנכסים האינדיווידואליים הניתנים לזיהוי שנרכשו (כולל אותם נכסים שמקיימים את ההגדרה של נכסים בלתי מוחשיים, ואת הקריטריונים להכרה בהם, שנקבעו בתקן חשבונאות בינלאומי 38 נכסים בלתי מוחשיים), ואת ההתחייבויות שניטלו, ויכיר בהם. **העלות של הקבוצה תוקצה לנכסים האינדיווידואליים הניתנים לזיהוי ולהתחייבויות על בסיס ערכי השווי ההוגן היחסיים שלהם במועד הרכישה. עסקה או אירוע מסוג זה לא יוצרים מוניטין".**

כאמור, בהתאם לתקן, רוכשת נדרשת במסגרת רכישת נכסים שלא עולה לכדי עסק, להקצאות את עלות הרכישה בהתאם לשווי הנכסים ובמידה ועלות הרכישה שונה משווי הנכסים, תידרש הרוכשת להקצאות ביניהם בהתאם לפרופורציה השווי של הנכס מכלל שווי הנכסים המזוהים וזאת מאחר והתקן אוסר להכיר במוניטין או ברווח הזדמנותי מרכישה [ראה פרשנות בנספח א' של EY].

ההקצאה החשבונאית

להלן ההקצאה החשבונאית של עודף השווי של הנכסים על התמורה בהתאם לשווייהם ההוגן של הנכסים שנרכשו:

אלפי ₪	הפרש שווי הוגן		סכום לאחר הקצאה
	להקצאה	הפרש	
תיק אשראי שוטף	53,648	(29,071)	24,577
פקדון צובר ריבית שהתקבל	(47,645)	25,818	(21,827)
זכות למענק גבייה ראשון 10%	1,146	(621)	525
זכות למענק גבייה שני 15%	2,487	(1,347)	1,139
נכס מס בגין הפסדים להעברה	70,893	(38,416)	32,477
סה"כ	80,528	(43,637)	36,891

ההקצאה החשבונאית

נציין כי לא הקצאנו עודף זה על המזומנים, פקודנות בבנקים ופקדונות של הציבור בבנקים מאחר ואלו לראייתנו מייצגים מזומנים ושווי מזומנים ולפיכך לא ניתן להקצאות עודף למזומנים.

מעבר משווי הוגן של נכס המס בגין הפסדים להעברה לערכו החשבונאי

כאמור בתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS12 הדן במיסים על ההכנסה לא ניתן לרשום נכס מס בגין הפסדים להעברה בהתאם לשווי ההוגן (כלומר בערכו המהוון ובהתאם למועד ניצולו) אלא נכס המס בגין הפסדים להעברה יירשם בהתאם לערכו הלא מהוון (כמכפלה של הפסדים להעברה שלהערכת הרוכשת יהיה ניתן לנצלם לשיעור המס במועד הניצול).

לפיכך, בהתאם לפרקטיקה המקובלת ובהתאם לגישת מנורה מבטחים, ההפרש בין השווי ההוגן של נכס המס (לאחר ההקצאה הנוספת) לבין ערכו החשבונאי (הלא מהוון) יירשם כרווח הנובע מהטיפול החשבונאי הנדרש בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS12):

פירוט	אלפי ש"ח
נכס מס בשווי הוגן (לאחר הקצאה)	32,477
נכס מס בהתאם לרישום החשבונאי	86,038
הפרש שיוכר כרווח	53,561

נספח א – פרשנות EY INTERNATIONAL GAAP 2012 c.10 business combinations SCOPE OF IFRS 3 .2

Acquisition of an asset or a group of assets that does not constitute a business

Although the acquisition of an asset or a group of assets is not within scope of IFRS 3, in such cases the acquirer is to identify and recognise the individual identifiable assets acquired (including intangible assets) and liabilities assumed. The cost of the group is to be allocated to the individual identifiable assets and liabilities on the basis of their relative fair values at the date of purchase. Such a transaction or event does not give rise to goodwill. [IFRS 3.2]. Thus, existing book values or values in the acquisition agreement may not be appropriate. If an entity acquires a controlling interest in an entity that is not a business, but obtains less than 100% of the entity, after it has allocated the cost to the individual assets acquired, it notionally grosses up those assets and recognises the difference as non-controlling interest. An example could be the acquisition of an incorporated entity that holds a single property, where this is assessed not to be a business (see Chapter 8 at 3.1.1).

It may be difficult to determine whether or not an acquired asset or a group of assets constitutes a business (see 3.2 below), yet this decision can have a considerable impact on an entity's reported results and the presentation of its financial statements; accounting for a business combination under IFRS 3 differs from accounting for an asset(s) acquisition in a number of important respects:

- **goodwill or a gain on bargain purchase only arise on business combinations;**
- **Assets acquired and liabilities assumed are generally accounted for at fair value in a business combination, while they are assigned a carrying amount based on their relative fair values in an asset acquisition;**

Acquisition of an asset or a group of assets that does not constitute a business

- Directly attributable acquisition-related costs are expensed if they relate to a business combination, but are generally capitalised as part of the cost of the asset in an asset acquisition;
- While deferred tax assets and liabilities must be recognised if the transaction is a business combination, they are not recognised under IAS 12 if it is an asset acquisition (see Chapter 31); where the consideration is in the form of shares, IFRS 2 – Share-based Payment – does not apply in a business combination, but will apply in an asset acquisition; and
- Disclosures are much more onerous for business combinations than for asset acquisitions.

The accounting differences above will not only affect the accounting as of the acquisition date, but will also impact future depreciation, possible impairment and other costs.